

Kariūnas

GENEROLO JONO ŽEMAIČIO LIETUVOS KARO AKADEMIJOS ŽURNALAS

ISSN 2029-6045

2014 m. Nr. 3 (122)

MŪSŲ GINKLAS, MŪSŲ MOKSLAS – LIETUVAI TĖVYNEI

ĮVARDYTOS MINTYS

Ar žinote, kodėl šią gražią vasaros dieną mes visi stovime čia? Mes čia esame mūsų partizanų, praliejusių daug kraujo, Sąjūdžio steigėjų, parlamento gynėjų ir kitų dėl nepriklausomos Lietuvos kovojusių ryžtingų žmonių dėka. Jiems šiandien žemai lenkiame galvas ir tariame nuoširdų ačiū, kad galime gyventi laisvoje valstybėje, kalbėti gimtąja lietuvių kalba ir ant uniformos nešioti trispalvę.

Šiais neramiais pasauliui ir ypač mums, Baltijos valstybėms, laikais Lietuvos laisvės gynėjų gretas papildė 28 Karo akademijos absolventai. Ginti Lietuvos valstybę, jos laisvę ir nepriklausomybę mus įpareigoja kario priesaika. Net neabejoju, kad visi mano kolegos leitenantai, stovintys prieš jus, tai ir darytų. Tačiau mums, kad būtume stiprūs ir pajėgūs apsiginti, reikia vieno labai svarbaus dalyko – tikėjimo pergale ir visuomenės palaikymo. Visuomenės, kuri būtų atspari Rytų kaimynų informacinėms atakoms, nepasiduotų vilionėms už 2 ar 3 tūkstančius dolerių stoti į samdinių kariuomenės ar kurti „liaudies respublikas“ savo valstybėje. Tik tada mes, Lietuvos kariuomenės kariai, galėsime 100 procentų įvykdyti savo priesaiką.

Nuo šiandien mes, 21-oji absolventų laida, pradėdame naują tarnybos etapą. Karo akademijoje studijuodami kiekvienas pasiėmėme tiek, kiek norėjome pasiimti, o dabar turėsime parodyti viską, ko išmokome, toliau tarnaudami Lietuvos kariuomenėje. Karo akademijoje buvo visko – ir juodo, ir balto. To, kas buvo juoda, minėti neverta – vidaus problemas reikia spręsti savo „darže“, o ne už jo ribų. Žinoma, „balto“ gavome kur kas daugiau – svarbiausia, kad mus kaip asmenybes ugde tokie karininkai kaip plk. ltn. Valerijus Šerelis, Kariūnų bataliono vadas mjr. Bronius Žėkas, ats. mjr. Albertas Daugirdas, kiti instruktoriai ir dėstytojai profesionalai. Jų dėka mes esame čia. Jų perduotą patirtį, įgytus įgūdžius tarnyboje pritaikysime ir perteiksime kitiems.

Kolegos leitenantai, nuėjome nelengvą ketverių metų kelią, manau, kad ne ką lengvesnis laukia priekyje. Kas žino, gal netolimoje ateityje savo artimiesiems, kurie šiandien su pasididžiavimu stebi mus, turėsime ištarti: „Nepyk, pareiža šaukia, priesaikos vedamas turiu stoti ginti Tėvynės.“ Tačiau esu realistas ir tikiu, kad su bet kokiais iššūkiais susidorosime. Kaip sakė mūsų Karo akademijos viršininkas plk. Eugenijus Vosylius, „Karo akademiją baigia ne kiekvienas ir ne veltui jums laipsnį teikia LR Prezidentė.“ Mes įrodėme, kad tikrai esame verti tapti Lietuvos karininkais, tad tolesnėje tarnyboje patvirtinkime, kad dėl mūsų neklydo. Linkiu sėkmės tarnyboje, kolegos. Ir toliau gyvenkime, tarnaukime Tėvynės labui – „vardan tos Lietuvos“!

Ltn. Marius DZENCEVIČIUS

**Ieškokite
KARIŪNO**

pagrindinėse miestų ir rajonų, aukštųjų ir kitų mokyklų, gimnazijų bibliotekose ir skaityklose arba kariuomenės vienetuose. Jeigu nerasite – rašykite, skambinkite arba užeiškite į svečius – į Lietuvos karo akademiją Vilniuje, Šilo g. 5A.

4 LIETUVOS KARIUOMENĖ PASIPLDĖ LEITENANTAIS

The Lithuanian Armed Forces Were Enriched with Lieutenants

8 SIEKIS PRIKELTI TARPUKARIO LIETUVOS KARO MOKYKLOS KARDŲ ĮTEIKIMO TRADICIJAS

Krn. Aurimas MORKŪNAS, krn. Monika ŠINKŪNAITĖ

The Aim to Revive the Interwar Tradition of the Military School of Lithuania to Award Swords

10 MONSINJORAS

Arunas ALONDERIS
Monsignor

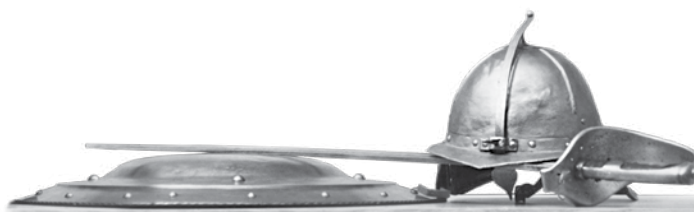

Viršelio nuotraukoje

Ltn. Marių Dzencevičių sveikina ltn. Vytenis Miliušas gavus geriausio absolvento garbės simbolį – kardą Kęstučio Dijoko nuotrauka

On the cover:

Lt. Vytenis Miliušas congratulates Lt. Marius Dzencevičius on receiving the sword – the best graduate's symbol of honour. Photo by Kęstutis Dijokas

BE REIKALO NEPAKELK, BE GARBĖS NENULEISK!
YOU SHALL NOT DRAW THE SWORD WITHOUT A CAUSE NOR SHALL YOU SHEATHE IT WITHOUT HONOUR!

ŠIAME NUMERYJE / Contents

12 JEI KURIS IR IŠ JŲ PATEKS Į DANGŲ – TAI PIRMASIS BUS JONAS JUODIŠIUS!

Dim. plk., mons. Alfonsas SVARINSKAS
If Any of Them Goes to Heaven, Jonas
Juodišius Will Be the First!

15 VISADA REIKIA TURĖTI PAGRINDINĮ TIKSLĄ

Brg. gen. Lennie FREDSKOVAS HANSENAS
One Should Always Have a Primary Aim

20 BŪKITE VERTI LIETUVOS KARIO VARDŲ!

Lina VAITIEKŪNAITĖ
Show Yourselves Worthy of the Name of
the Lithuanian Soldier!

22 SUPRATOME, KAD KARIŪNO DALIA – NELENGVA

Krn. Aleksandras LEONIDOVAS, krn. Vaidotas
MEŠKYS, krn. Morta RAMOŠKAITĖ
We Became Aware of a Cadet's Tough Luck

28 KALNŲ DVIRAČIŲ SPORTE SVARBIAUSIA – ASMENINĖS PSIHOLOGINĖS SAVYBĖS

Ltn. Kęstutis KILIKEVIČIUS
Personal Psychological Characteristics are
of Crucial Importance in Mountain Biking

30 KONKURSO „KAI LIETUVIAI ŽYGIUOJA KOVON“ NUGALĖTOJAMS

Rita ALIŠAUSKIENĖ
To the Winners of the Contest "When
Lithuanians March to a Fight"

2 MŪSŲ KŪRYBA Our Works

6 / 11 / 34 / 44

IŠ PIRMŲ LŪPŲ
Krn. Rapolas JURGELIS,
Nadežda MATUKIENĖ,
kpt. Regimantas BALIUS,
krn. Gvidas GRINIUS
At First Hand

16 / 30 / 40 / 42

AKADEMIJOS PULSAS
Academy Pulse

34 RYŠIAI SU VISUOMENE Public Relations

36 GYNYBINIS–PILIETINIS UGDYMAS Civil Defence Education

38 LAISVA NUOMONĖ Free Opinion

42 KONKURAS Contest

48 BIBLIOTEKOS NAUJIENOS Library News

49 KNYGOS Books

50 JUOKO DĖTUVĖ Magazine of Fun

51 APIE ATRANKĄ Į LKA About the Selection to the Academy

53 ALBUMAS Album

Redakcinė kolegija

Arunas ALONDERIS
Vyriausiasis redaktorius

kpt. Marius BAGDONAS
II k. krn. Aurimas BŽECKAS
mjr. Birutė KRASAVINIENĖ
IV k. krn. Andrius KUBILIUS
IV k. krn. Aurimas MORKŪNAS

kpt. Jurgis NORVAIŠA
III k. krn. Justina SAVICKAITĖ
IV k. krn. Matas RADVILAVIČIUS
dr. Manvydas VITKŪNAS

Žurnalą rengia

Nijolė ANDRIUŠIENĖ
Kalbos redaktorė
Laima ADLYTĖ
Dizainerė
Kęstutis DIJOKAS
Fotografas

Spausdino Lietuvos kariuomenės
Karo kartografijos centras
Muitinės g. 4, Domeikava,
LT-54359 Kauno r.
Tiražas 1000 egz.
Užsakymas GL-480
Žurnalas platinamas nemokamai.
Leidžiamas kas trys mėnesiai.
Dėl žurnalo įsigijimo prašome
kreiptis: (8 5) 210 3526,
(8 5) 210 3523, (8 5) 210 3593
KATT 24 526, 24 523, 24 593

GENEROLO JONO ŽEMAIČIO
LIETUVOS KARO AKADEMIJA
Šilo g. 5 A, LT-10322 Vilnius

arunas.alonderis@mil.lt

tel. (8 5) 210 3680

www.lka.lt

Krn. Kristina PUTNAITĖ

Gretos Urbonavičiūtės nuotrauka

Tautiškumo labui

*Pasislėpę po samanom, medžių lapais ir šakom,
Prispaudę prie žemelės, nors ir šaltis kūna gelia,
Pasisėmę išminties iš didvyrių praeities,
Žingsniais kopsime tolyn su troškimu ją apgint.*

*Mes ne žodžiais ar mintim, bet darbais, stipria širdim,
Ne erezijų skleidimu, o moralės kėlimu
Saugosim šventai, tausosim, už tautiškumą mes kovosim
Ir ugdysime stiprybę, apginsim savą tapatybę.*

(2012 10 24)

* * *

*Kaip gera man – pažvelgt
Į tavo veidą,
Tas mėlynas, liepsnojančias akis.
Ir dar nors vieną,
Bet ne paskutinį kartą
Sušukti meilei taip,
Kaip trokšta to širdis.*

*Kaip gera man – ištarti
Tavo mielą vardą,
Kurį išgirdus sudreba širdis.
Ir dar nors vieną,
Bet ne paskutinį kartą
Priglust prie tavo kūno
Ir bent akimirakai sušilt.*

*Kaip gera man – išreikšti
savo kaitrią meilę
Ir tyrą atsaką pajust.
Ir tiktai vieną,
Vienintelį tik kartą
Savo meilę tau –
Vieninteliam – paskirt.*

(2012 12 13)

Lina VAITIEKŪNAITĖ

Lietuvos kariuomenė pasipildė leitenantais

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija išleido XXI absolventų laidą. Rugpjūčio 1 d. Simono Daukanto aikštėje, Vilniuje, Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė 28 kariūnams suteikė pirmąjį karininko – leitenanto – laipsnį. 27 vaikinai ir 1 mergina prisiekė ištikimai tarnauti Lietuvai, negailėdami jėgų ir gyvybės ginti Tėvynę, jos laisvę ir nepriklausomybę.

Iš 28 prisiekusiųjų – 21 Sausumos pajėgų, 5 – Karinių oro pajėgų, 2 – Karinių jūrų pajėgų leitenantai. Mergina – pirmoji Lietuvos karo akademijos kariūnė, baigusi orlaivių pilotavimo specialybę.

Krašto apsaugos ministras Juozas Olekas dėkojo kariūnams už drąsą, pasiryžimą, gerą pavyzdį kitiems ir priminė, kad tokio jų pavyzdžio ir lyderystės reikės tolesnėje tarnyboje Lietuvai. „Primindamas garbingas Lietuvos kariuomenės tradicijas, mūsų partizanų ir sukilėlių, mūsų kariuomenės kūrėjų tradicijas, linkiu būti naujos kartos Lietuvos karininkų pavyzdžiu ne tik kitiems kariams, bet ir visiems Lietuvos piliečiams“, – sakė ministras.

Lietuvos kariuomenės vadas gen. mjr. Jonas Vytautas Žukas pasveikino naujuosius Lietuvos kariuomenės karininkus pasirinkus garbingą, bet sunkų kario kelią ir paragino būti vertus šio vardo, pasirengti atsakingai vykdyti duotą priesaiką tarnauti Tėvynei.

Kaip ir kiekvienais metais, už mokslo rezultatus ir sporto laimėjimus buvo apdovanotas geriausias Akademijos absolventas. Šiemet juo išrinktas Marius Dzencevičius, sektinas vado lyderio pavyzdys kitiems kariūnams, puikiai išmanantis ir puoselėjantis Lietuvos kariuomenės tradicijas, pasižymintis profesionalumu ir tvirtai siekiantis užsibrėžto tikslo – garbingai tarnauti

Ltn. Marius Dzencevičius atiduoda pagarbą krašto apsaugos ministrui Juozui Olekui

XXI laidos absolventai priėmimo Lietuvos Respublikos prezidentūroje metu

Lietuvos valstybei. Krašto apsaugos ministras Juozas Olekas kaip kario garbės simbolį geriausia absolventui įteikė suvenyrinį kardą, Canberros lietuvių bendruomenė (Australija) skyrė piniginę premiją.

Prisiekusius leitenantus palaimino Lietuvos kariuomenės Ordinariato apaštalinis administratorius ir Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas. Ceremonijoje taip pat dalyvavo LR švietimo ir mokslo ministras Dainius Pavalkis, LR Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis, Krašto apsaugos ministerijos ir kariuomenės vadovybė, Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjungos nariai, jaunieji šauliai, užsienio šalių gynybos atašė, Lietuvos universitetų rektoriai, garbūs atsargos ir dimisijos karininkai, absolventų artimieji, kiti svečiai.

Lietuvos karo akademijoje krašto apsaugos ministras Juozas Olekas ir Akademijos viršininkas plk. Eugenijus

Vosylius absolventams įteikė bakalauro diplomus, pėstininkų būrio vado kvalifikacinius pažymėjimus, Akademijos baigimo ženklus ir absolventų ziedus.

Pėstininkų būrio vado kvalifikaciją įgijo 21 kariūnas, iš jų 12 baigė tarptautinių santykių, 9 – personalo vadybos programą. 5 būsimi Karinių oro pajėgų karininkai studijavo pagal Lietuvos karo akademijos ir Vilniaus Gedimino technikos universiteto Antano Gustaičio aviacijos instituto studijų programą. Jiems jau š. m. birželio mėn. Vilniaus Gedimino technikos universitete atitinkamai buvo įteikti bakalauro ir magistro diplomai. 2 kariūnai šiais metais sėkmingai baigė bakalauro studijas prestižinėse mokymo įstaigose už Atlanto – JAV karinių jūrų pajėgų ir JAV pakrančių apsaugos akademijose.

Krašto apsaugos ministras ir Akademijos viršininkas taip pat vardinėmis dovanomis apdovanojo absolventus, per pastaruosius ketverius metus pavyzdingai tarnavusius irėjusius skirtas

pareigas, ugdžiusius kolegų kariškas vertybes ir siekusius aukščiausių mokymosi rezultatų, absolventą Marių Dzencevičių – už svarų indėlį tobulinant žurnalo „Kariūnas“ redakcinę kolegijos veiklą ir Akademijos tradicijų puoselėjimą.

Lietuvos kariuomenės vyriausiasis kapelionas plk. ltn. Rimas Venckus, dar kartą sveikindamas jaunuosius leitenantus, vienam iš jų – Ryčiui Česnavičiui – įteikė Lietuvos kariuomenės Ordinariato padėkos raštą už iniciatyvą, geranoriškumą, nuoširdų bendradarbiavimą ir aktyvų dalyvavimą Ordinariato veikloje.

Patys absolventai, teikdami padėkas savo instruktoriams, dėkojo jiems už nuoširdų darbą, kantrybę, visapusišką palaikymą ir kolegiską bendravimą, už pastangas siekiant gerų rezultatų ir mokymą dirbti efektyviai.

Šventę vainikavo jau tradicija tapęs ritualas – XXI laidos absolventai Lietuvos karo akademijos kiemelyje pasodino ažuoliuką.

Kęstučio Dijoko nuotraukos

Lietuvos Respublikos Prezidentės Dalios GRYBAUSKAITĖS kalba

Gerbiamieji kariai, jų artimieji, šventės svečiai,

šiandien prisiekė Lietuvos kariuomenės ateitis ir Lietuvos saugumo garantas. Išgirdome kario priesaiką ypatingu metu, kai keičiasi saugumo situacija regione ir visoje Europoje. Kai ginkluota jėga, melu ir provokacijomis paminama tarptautinė teisė ir ardomas stabilumas.

Šis metas vėl primena, kokia atsakinga, svarbi ir būtina yra kario profesija. Lietuvos gynybos interesų užtikrinimas vėl yra tapęs aktualiausiu valstybės uždaviniu.

Mūsų šaliai reikia stiprios kariuomenės, kuri atgrasytų priešą, o jei reikėtų, ginklu gintų šalį. Kariuomenė yra stipri tiek, kiek stiprus ir gerai parengti yra jos kariai, o svarbiausia – kiek stipri yra kariuomenės vienybė ir pasiryžimas ginti valstybę.

Lietuvos kariai,

Jūsų laukia įdomi ir iššūkių pilna karjera: pratybos su sąjungininkais Lietuvoje ir kaimyninėse šalyse, modernios ginklų sistemos, tarptautinės operacijos. Visa tai suteiks daug galimybių įgyti naujų žinių bei patirties ir pasiekti aukštą profesionalumo lygį.

Šiandien tampate stipriausio ir

didžiausio karinio aljanso NATO narės karininkais. Įsiliesite į didelę ir tvirtą šeimą, kurią vienija įsipareigojimai, bendros vertybės, operacijos ir kasdienis darbas.

Duodami priesaiką, prisiėmėte atsakomybę už šalies žmones, ateities kartas, savo tėvus ir artimuosius.

Jums patikime saugoti tai, kas brangiausia, – Lietuvos laisvę. Todėl privalote būti geriausi.

Linkiu visada didžiulis Lietuvos kario vardu ir būti patriotiškumo pavyzdžiu visiems.

Sėkmės Jūsų garbingoje tarnyboje!

riniame ir sportiniame gyvenime. Taip pat noriu pažymėti, kad visi šios laidos pėstininkų specialybės kariūnai stažavosi Generolo Tado Kosciūškos karo akademijoje Vroclave, Lenkijoje, kur tobulinosi tema „Taikos rėmimo operacijos“.

Noriu padėkoti Akademijos profesoriams, instruktoriams, dėstytojams, kurie studijų metu gausino kariūnų profesines žinias, ugdė jų žmogiškąsias vertybes. Tikiu, jog lyderystės programa ne tik išmokė kariūnus nebijoti atsakomybės, pareigos priimti reikalingus sprendimus, bet ir išugdė jų dorovės, sąžiningumo ir pilietiškumo sampratą. Juk šiuolaikiniame pasaulyje karininkas privalo

ne tik gebėti gerai vadovauti kariams, mokėti valdyti sudėtingą ginkluotę, bet ir puoselėti kultūros, istorijos tradicijas – būti lyderis, kuris savo žiniomis ir intelektu būtų pavyzdys ne tik kariams, bet ir visuomenei.

Nuoširdžiai dėkoju absolventų tėveliams ir artimiesiems. Jūs galite didžiulis savo vaikais. Jie įveikė visus sunkumus ir pasiekė tikslą – tapo karininkais. Esu tikras, jog jūsų parama buvo labai svarbi siekiant išsvajoto tikslo.

Ši XXI laida yra pati mažiausia laida Karo akademijos istorijoje, tačiau juk ne kiekybė svarbiausia. Svarbiausia, kad šių jaunų žmonių širdyse degtų meilė Lie-

tuvai ir kad jie visada būtų pasiruošę ir pasiryžę ginti mūsų Tėvynę Lietuvą.

Brangūs absolventai, netrukus jūs tapsite leitenantais – karininkų bendruomenės nariais. Linkiu jums tarnauti sąžiningai, dorai ir oriai. Stiprinkite Lietuvos kariuomenę, visada būkite budrus, kad Lietuvos žmonės galėtų jaustis saugūs. Linkiu jums visokeriopos sėkmės!

Jums patikime saugoti tai, kas brangiausia, – Lietuvos laisvę. Todėl privalote būti geriausi.

Linkiu visada didžiulis Lietuvos kario vardu ir būti patriotiškumo pavyzdžiu visiems.

Sėkmės Jūsų garbingoje tarnyboje!

Kariūnų bataliono iškilminga rikiuotė S. Daukanto aikštėje. Priekyje žygiuoja bataliono vadas mjr. Bronius Žekas

Plk. Eugenijaus VOSYLIAUS kalba

Gerbiamieji, Jūsų Ekscelencija Lietuvos Respublikos Prezidente, ministrai, kariuomenės vade, Atkuriamojo Seimo pirmininke, Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininke, Vilniaus arkivyskape metropolite, ponai karininkai, ceremonijos svečiai, brangūs absolventai, ponios ir ponai!

Šiandien – džiugi diena ne tik Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijai, bet ir visai Lietuvai. Karo akademija išleidžia jau XXI absolventų laidą. Lietuvos valstybei prisieks 28 leitenantai. Tarp absolventų yra 21 pėstininkų būrio vadas, 1 aviacinės elektronikos specialistas, 4 orlaivių pilotai,

tarp jų ir mergina, pirmoji kariūnė, Karo akademijoje baigusi orlaivių pilotavimo specialybę. Na, o 2 kariūnai studijas baigė Jungtinėse Amerikos Valstijose – Karinių jūrų pajėgų ir Pakrančių apsaugos akademijose.

Didžiuojuosi šios laidos pasiekimais, aktyviu dalyvavimu Akademijos kultū-

IŠ PIRMŲ LŪPŲ

Krm. Rapolas JURGELIS

- ➔ **Jūsų credo** – Gyvenk savo protu ir nesileisk, kad tavim manipuliuotų!
- ➔ **Kada pirmą kartą sužinojote apie Joną Žemaitį?** – Dar besimokydamas mokykloje
- ➔ **Kas Jums padarė pačią didžiausią įtaką?** – Tėvai
- ➔ **Jeigu galėtumėte keliauti „laiko mašina“, kokį mūsų / karinę operaciją norėtumėte pamatyti?** – Operaciją „Audra dykumoje“
- ➔ **Ką pasikviestumėte į negyvenamą salą?** – Visus – tada ji būtų gyvenama :)
- ➔ **Jeigu nebūtumėte tapęs kariūnu** – Manau, būčiau tapęs kariu
- ➔ **Mėgstamiausias tarptautinis žodis** – „Gžegožian“ (kolegos supras) :)
- ➔ **Jūsų LKA ateities vizija** – Moderni, viskuo aprūpinta, tobula būsimam karininkui mokymo įstaiga, kurioje dirba kvalifikuoti, turintys daug patirties ir puikiai parengti instruktoriai ir dėstytojai

- ➔ **Jei rašytumėte žmogaus garbės kodeksą, kurie reikalavimai būtų esminiai?** – Žodžio laikymasis, pagarba kitiems, drąsa priimti sunkius sprendimus
- ➔ **Ko niekada nesutiktumėte padaryti?** – Išduoti draugo, artimojo, savo įsitikinimų...
- ➔ **Kas svarbiausia – gerai atrodyti ar patogiai jaustis?** – Patogiai jaustis
- ➔ **Linksmiausias/ įsimintiniausias įvykis Akademijoje** – Tokių buvo tikrai daug, sunku išrinkti vieną
- ➔ **Gražiausia Akademijos šventė, tradicija** – Bataliono vado taurė! Kai vyksta aršiausios kovos :)
- ➔ **Ko reikia, kad įstotum į Lietuvos karo akademiją?** – Noro, pasiryžimo, galvos ant pečių ir šiek tiek fizinių jėgų
- ➔ **Užbaikite sakinį: „Mane išveda iš pusiausvyros...“** – Kai sako viena, o daro kita
- ➔ **Kai nieko nežinai** – Labai blogai, reikia pasiklausti to, kuris žino, – kitaip baigsis liūdnei

- ➔ **Kada paskutinį kartą verkėte iš juoko?** – Šiaip dažnai taip paverkiu, bet labiausiai verkiau iš juoko, kai su kolegomis buvome išvykę į Olandiją
- ➔ **Neįsivaizduojate dienos be „Tyn dyn dyn“**
- ➔ **Ko Jums trūksta Akademijoje?** – Karinių studijų
- ➔ **Lietuvos vieta, kurią patartumėte aplankyti** – Ladaikalnis, nes nuo jo matyti net 6 ežerai
- ➔ **Mėgstamiausia vieta Akademijoje** – Savas kambarys
- ➔ **Geriausias matytas filmas** – „Noliečiamieji“ (*Untouchables*)
- ➔ **Esate kairiarankis ar dešiniarankis?** – Dešiniarankis, bet, kas nesisaugo mano kairės, klysta :)
- ➔ **Kuo norėtumėte tapti, būdamas penkiolikmetis?** – Pilnamečiu :)
- ➔ **Mėgstamiausia muzikos grupė** – Neturiu tokios
- ➔ **Ar tikite horoskopais?** – Tikrai ne

- ➔ **Ko labiausiai pasigendate Lietuvoje kaip pilietis?** – Pagalbos vieni kitiems tiesiog už ačiū
- ➔ **Ką siūstumėte iš Lietuvos į „Euroviziją“, jei būtų Jūsų valia?** – Modestą Petravičių...
- ➔ **Ką Jums reiškia laisvė?** – Kad galiu kalbėti gimtąja kalba, laisvai reikšti savo nuomonę, prisiminti ir pagerbti savo šalies praeitį, nešioti trispalvę ant Lietuvos kariuomenės uniformos
- ➔ **Ar pasitiktumėte gyvenime: drašiai neriante į viską, daug nesukdamas sau galvos dėl galimų ateities problemų? Ar stengiatės racionaliai viską pasverti?** – Esu nei toks, nei toks – viskas priklauso nuo situacijos
- ➔ **Kas Jums buvo mokykla?** – Visą apgalvojęs, dabar, nebūdamas mokinys, galiu pasakyti, kad tai buvo vieta, kurioje užaugau ir kurioje iš dalies tapau toks, koks esu
- ➔ **Ar tikite meile iš pirmo žvilgsnio?** – Ne. Kai patirsiu – patikėsiu

- ➔ **Ar buvote geras mokinys?** – Nepasakyčiau... :)
- ➔ **Geriausios idėjos gimsta** – Įvairiai – specialaus recepto neturiu
- ➔ **Krepšinis ar futbolas?** – Krepšinis!
- ➔ **Miego poza** – Dar nemačiau savęs miegančio: kai pamatysiu – pranešiu
- ➔ **Negalite gyventi** – Su mane iš kantrybės vedančiu žmogumi
- ➔ **Negalite gyventi** – Be oro :)
- ➔ **Hobis** – Turėsiu, kai pasensiu :)
- ➔ **Geriausias laisvalaikio leidimo būdas** – Gera draugų kompanija ir ekspromtu sugalvota veikla
- ➔ **Mėgstamiausias metų laikas** – Vasara
- ➔ **Gimimo diena** – Kovo 9-oji
- ➔ **Įsivaizduokite, kad Jūs – Karo akademijos viršininkas. Pirmasis Jūsų įsakymas** – Drašu, bet... Naikinu kareivinių režimą Kariūnų batalione

Krn. Aurimas MORKŪNAS

Krn. Monika ŠINKŪNAITĖ

Siekis prikelti tarpukario Lietuvos Karo mokyklos kardų įteikimo tradicijas

Nuotraukoje – karinių jūrų pajėgų karininkų kardai

Ilgą laiką jau nuo viduramžių (ir vėliau) kardas buvo pagrindinis ginklas, taip pat ir mūšio lauke. Šiandien kone kiekvienoje pasaulio kariuomenėje kardas – kovos dvasios simbolis. Daugelyje valstybių (Belgijoje, Austrijoje, Prancūzijoje, Italijoje ir kitose) išlikusi tradicija karinių mokymo įstaigų absolventams įteikti kardus.

Nūdienos Lietuvos kariuomenės Sausumos pajėgose ši tradicija – tik gar-

binga praeitis. Šios ceremonijos užuomazgų galime rasti tarpukario istorijoje: Respublikos Prezidentas kiekvienos Karo mokyklos laidos absolventams įteikdavo kardus, tardamas žodžius: „Be reikalo nepakelk, be garbės nenuleisk!“ Toks kardų įteikimo būdas ir šie žodžiai sietini su gen. ltn. Jonu Galvydžiu-Bykausku.

Tarpukariu kardai buvo gaminami Vokietijoje, „W.K.C. Solingen“ gamykloje, o jų rankenos – Lietuvoje. Taigi nau-

ją, žvilgantį kardą gaudavo kiekvienas, baigiantis Karo mokyklą. Ši iškilminga diena atrodė maždaug taip: šv. Mišios koplyčioje, įsakymo skaitymas, sveikiniai, šventiniai pusryčiai.

Kardų įteikimo ceremonijos tarpukariu pamažu keitėsi, tobulėjo. 1923 m., išleisdamas V absolventų laidą, Prezidentas A. Stulginskis garsiąją frazę „Be reikalo nepakelk, be garbės nenuleisk!“ ištarė sėdėdamas stalo gale per iškil-

mingus pusryčius, o po to absolventams buvo įteikti kardai. Po dvejų metų VII kadronių karininkų laidos kariūnams kardas jau perduodamas tiesiai į abi rankas, vėliau Prezidentas paspausdavo ranką (pasveikindavo), galiausiai kardai būdavo pašventinami. Na, o IX absolventų laidos ceremonija, ko gero, atitinka šių dienų Karo akademijos baigimo ceremoniją: kiekvienas kariūnas prieina prie Prezidento, kuris, paėmęs kardą, ištaria: „Be reikalo nepakelk, be garbės nenuleisk!“ ir kardą paliečia dešiniąjį priklaupusio karininko petį. Šis atsitiesia, pabučiuoja kardą, atiduoda pagarbą ir įkiša kardą į makštį. Tik šiandien kardą gauna vienas – geriausias – baigiamojo kurso kariūnas, o ne visi, kaip tarpukariu.

Šiandien geriausiu kariūnu išrinktas Karo akademijos absolventas:

- ▶ gauna išskirtinai jam dedikuotą graviruotą kardą;

- ▶ gauna išveivijos lietuvių skirtą piniginių premijų;

- ▶ pasako kalbą viso kurso vardu po visų garbingiausių svečių kalbų iškilnių metu;

- ▶ vadovauja absolventų kuopai.

Tačiau tokiu atveju kyla klausimas, ar iš tikrųjų tik jis vienas, baigęs Karo akademiją, vertas gauti šį kardą – kaip simbolį? Juk tokios vertybės kaip garbė, drąsa ir ypač kovos dvasia gyvuoja tikrai daugelio žmonių dėka ir įgyvendinamos tvirto ir stipraus dalinio jėgomis. Kariūnams – kiekvienam individualiai – gauti kardą Karo akademijos baigimo proga būtų ypač motyvuojantis žingsnis pirmyn – tiek asmeniniame, tiek profesiniame gyvenime.

Žinoma, kad 1993-aisiais buvo bandoma atkurti tarpukario kardų kopijas (brėžiniai saugomi KAM archyve), tačiau vizija, deja, nebuvo įgyvendinta.

Šiandien užsakomi graviruoti kardai geriausiems kariūnams yra suve-

Tarpukario Lietuvos karininko kardo rankena

Gerai matomas Vyčio spaudas

nyriniai. Tai – ne kovos ginklai, o tradicijos dalis. Jei reikėtų pasakyti, kodėl tarpukariu tiek buvo teikiama reikšmės kardų įteikimui, ko gero, būtų svarbu pabrėžti, kad nuo pat Karo mokyklos įkūrimo antros pagal svarbą po karinio rengimo pratybų poligone buvo fechtavimo pratybos – būtina kariūno fizinio rengimo dalis. Vėliau, apie 1940-uosius, į Lietuvą iš Belgijos grįžęs kpt. J. Vabalas perdavė daug fechtavimo espadronais (špagomis, kardais) žinių ir patirties. Nuo to laiko kariūnai mokėsi laikyti kardą rankoje. Fechtavimu nuo seno buvo siekiama visapusiškai lavinti būsimų karininkų vikrumą, ugdyti ištvermę, drąsą, ryžtingumą, savitvardą. Fechtuojantis svarbu nuolat būti sutelkus dėmesį, žaibiškai reaguoti į besikeičiančią situaciją, kartu išlaikant „šaltą protą“. Veiksmai su ginklu (šaltuoju – kardų ir kitais) – karininko profesinių įgūdžių pagrindas. Ginklo, taigi ir kardo, valdymo įgūdžiai neabejotinai siejami su karininko pro-

fesija. Tad ir toliau keliame klausimą: ar būsimieji karininkai tik iš tolo matys suvenyrinį kardą kolegų rankoje, ar pagaliau laikys „tikrus“ – ceremonijų – kardus savosiose?

Makštis ir kardas

Tarpukario Lietuvos karininko kardas

Arūnas ALONDERIS

Monsinjoras

Mons. Alfonsas Bulotas, mons. Alfonsas Svarinskas ir plk. Eugenijus Vosylius Didžiosios Kovos apygardos parke (Ukmergės r.), 2013 m. gegužės 17 d.

Šias Vinco Mykolaičio-Putino eiles monsinjoras Alfonsas Svarinskas dažnai mums skaitydavo susitikimų savo namuose, antrame aukšte, Vilniuje, Odminių g. 2, metu. Asmeniškai susipažinau su juo 1994 m. viename kariuomenės renginyje.

Dažnai ateidavau ne vienas – su Lietuvos kariuomenės, Karo akademijos karininkais, kolegoms dėstytojais. Jis būdavo laimingas, gavęs kvietimą į kokią šventę, renginį, ypač vertino apsilonkymus Karo akademijoje. Jai yra padovanojęs ne vieną šimtą vertingų knygų.

Turėjo nepaprastą humoro jausmą. Daug laiko susitikimų savo namuose metu monsinjoras skirdavo atsiminimams, pasakojimams apie žymias asmenybes, su kuriomis buvo lemta susipažinti lageryje Abezėje (Rusijoje). Tik prieš kelerius metus susipratau, eidamas į susitikimus su monsinjoru, pasiimti ir diktofoną. Taip pavyko išsaugoti kai kuriuos jo pasakojimus prie kavos puodelio, tarp jų – ir apie paskutinį tarpukario Lietuvos karo mokyklos viršininką brg. gen. Joną Juodišį.

Tiesa, jis apgailestaudavo, kad ne visi, grįžę iš lagerių, suskubo apie savo išgyvenimus bent artimiesiems pasakoti, todėl „tautos istorinę atmintį reikia budinti, reikia jaunimui pasakoti, ką anuomet teko patirti“.

„Visų mūsų, grįžusių, tragedija buvo ta, kad visi buvome labai išvargę ir fiziškai, ir dvasiškai, ir labai neturtingi. Visi norėjo kažkaip užsikabinti, kažką padaryti ir griebėsi ekonominių dalykų, o dvasinius užmiršo. Todėl užaugo jaunimas, kuris apie tą praeitį mažai ką žino“, – pabrėždavo monsinjoras.

Jis minėjo gyvenime sutikęs daug gerų žmonių: „Net lageryje tokių pasitaikydavo. Štai lagerio viršininkas kartą prašęs už jį pasimelsti.“ O monsinjoras atsakęs, kad „kasdien už jį meldėsi kaip už draugą“.

Monsinjoras dažniausiai mūsų susitikimuose kalbėdavo ne apie save, o apie kitus sutiktus, jam padėjusius, nusipelnčius ne tik jam, bet ir visai Lietuvai žmones, apie santykius su priešais, paminėdamas ir gerus jų poelgius, atskleidždamas jų žmogiškąsias savybes.

Lietuva

Vieniems – tu didvyrių palaiminta žemė,
Kitiems – tu nykštukų varginga tėvynė,
O man tu esi kaip smūtkelis prie kelio,
Kur laukia keleivio malda ir nakvynė.

Tu man paslaptis, kuri myli ir kenčia –
Ir žodžiais išreikšti tave nemokėsiu,
Tik naują gyvybę krūtinėj pajusiu
Po tavo priglobiančių rankų pavėsiu.

Paskui aš nueisiu, kaip daugel nuėjo
Į gūdziają naktį šešėlių šešėliais.
Bet aušrą ir rytmečio varpą išgirdęs,
Žinosiu, kad tu buvai mirus, o kėleis.

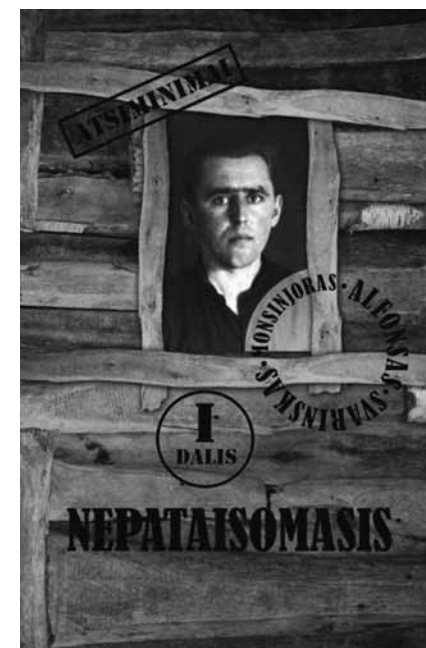
Susitikimų, pokalbių, vakarų ir šeštadieninių popiečių su monsinjoru buvo daugybė. Jis mane kiekvieną kartą tikindavo, kad visus jo sutiktus lageryje žmones vienijo du dalykai – tikėjimas Dievą ir Lietuvą. Negailestingai kritikuodavo prisitaikėlius, parsidavėlius, karjeristus, kosmopolitus, kurie tik pakaitė savo veiklos formas, vėliavas, bet ne turinį. Ir beveik kiekviename pokalbyje mėgo kartoti: „Svarbu laimėti karą!“ Trumpai prisiminęs, kaip jį kankino ir mušė lageryuose, monsinjoras staiga nuščiūdavo, prisiminęs sutiktus šviesius žmones, kurie parodė nepaprastai daug didvyriškumo, kurie ir patys aukojosi, ir kitus vertė aukotis.

2014 m. pavasarį „Versmų“ leidykla suspėjo dar monsinjorui gyvam esant išleisti jo atsiminimų knygą „Nepataisomasis“. Tai – šviesūs pasakojimai apie vaikystės namus ir tėvus (kaip joje rašoma, „vaikystėje buvo kažkokia labai didelė meilė šeimai – toks man išlikęs didžiausias įspūdis“). Toliau aprašomi kaip asmenybei svarbūs žingsniai, vėlesni įvykiai – sovietų ir vokiečių okupa-

cijos, sprendimas 1942 m., dar būnant 17-mečiu, tapti kunigu ir išvykti studijuoti į Kauno kunigų seminariją, pasiryžimas aktyviai žengti kovos dėl laisvės keliu drauge su Lietuvos partizanais, areštai, KGB tardymai, dukart patirta kalinio dalia – kalint lageryje iš kito kalinio – vyskupo Pranciškaus Ramanausko – rankų lagerio ligoninėje priimti Kunigystės (Šventimų) sakramentai.

Viename savo knygos pristatyme monsinjoras, kol leido sveikata, kaip įprasta, kalbėjo su jam būdingu humoru: „Aš, kadangi į veidrodį nežiūriu, tai savo senatvės nepastebiu.“ Jis nestokojo optimizmo ir ryžto, todėl nuolat pabrėždavo, jog ir šiandien taip pat drąsiai reikia kovoti už tiesą. „Anksčiau mes žinojome, kas yra draugai ir kas – priešai, – sakė garbusis kunigas, – o šiandien nežinia, kas yra kas, nes šneka vienaip, daro kitaip, o galvoja galbūt dar kitaip.“ Kovoti senais ginklais jau neišeina, reikia naujų.

Pasak monsinjoro bendražygio atšargos majoro, karo kapeliono Alfonso Buloto, „neįtikėtinas legendinės laisvės

„Versmės“ leidyklos išleistas knygos „Nepataisomasis“ viršelis

kovotojo valios stiprumas ir nepalaužiamas patriotiškumas yra visiems mums, ir jauniems, ir seniems, – unikalus mon-

sinjoro pilietinės pozicijos pavyzdys!“ Rašytoja Daiva Tamošaitytė monsinjorui atminti viename savaitraštyje parašė: „Alfonsas Svarinskas iškilmingai palaidotas tėviškėje, Ukmergės partizanų kapuose. Tenevirsta paminklas ant jo kapo antkapiu laisvės kovoms ir šio didžio žmogaus viltims! Didvyriai išeina, legenda lieka!“

PROTINGOS MINTYS

Tautos, kuri vertina savus
didvyrius, šviesi ateitis

Nikolajus RERICHAS

IŠ PIRMŲ LŪPŲ

Nadežda MATUKIENĖ

➔ **Jūsų credo** – Jei nežinai, ką daryti, ženkl žingsnį į priekį

➔ **Kada pirmą kartą sužinojote apie Joną Žemaitį-Vytautą?** – Buvusiam vyrui pradėjus dirbti Akademijoje

➔ **Kas Jums padarė pačią didžiausią įtaką?** – Mokyklos direktorė

➔ **Kiek metų dirbate Akademijoje? Ar ji keičiasi?** – 16 metų, be abejo, ji keičiasi

➔ **Šventė, kurios labiausiai laukiate** – Vardadienis

➔ **Užbaikite sakinį: „Mane išveda iš pusiausvyros...“** – Visažiniai

➔ **Ką pasikviestumėte į negyvenamą salą?** – Žiūrėkite atsakymą aukščiau :)

➔ **Užgaida, kurią sau leisite per šias Kalėdas** – Pasimatysiu su dukra

➔ **Geroje virtuvėje visada turi būti...** – Daug prieskonių

➔ **Labiausiai erzinantis buitinis darbas** – „Slidinėti po drabužius“ :)

➔ **Ko palinkėtumėte kariūnams?** – Neturėti išankstinių nuostatų

➔ **Jūsų sėkmingos profesinės veiklos receptas** – Būti atkakliam

➔ **Gyvenimas yra gražus** – Nes jame esi tu ir jis

➔ **Mėgstamiausia sporto šaka** – Kaip dalyvei – orientavimosi, kaip žiūrovei – biatlono sportas

➔ **Neįsivaizduojate dienos** – Be stiprios juodos arbatos puodelio ir naujienu

➔ **Viską, ką galite pamatyti** – Nebūtinai turiu pamatyti

➔ **Ko Jums stinga Akademijoje?** – Baseino

➔ **Daugelis galvoja, kad Jūs** – Pikta

➔ **Įsimintiniausias vaikystės personažas** – Mikė Pūkuotukas

➔ **Darbe Jums svarbiausia** – Profesionalumas ir pagarba

➔ **Lietuvos vieta, kurią patartumėte aplankyti** – Juodkrantės parkas, Raganų kalnas

➔ **Linksmiausias / įsimintiniausias nuotykis** – Važiavau į varžybas už 500 km nežinodama, kur jos vyks, ir visai be pinigų

➔ **Ko palinkėtumėte merginoms, kurios ruošiasi tekėti už karininkų?** – Nusiteikti keletą metų pagyventi be vyro – rotacija neišvengiama :)

➔ **Akademijoje Jus labiausiai džiugina** – Kariūnų maksimalizmas

➔ **Trys juokingiausi Lietuvos žmonės** – R. Kazlas, K. Kazlauskaitė ir V. Šapranas

➔ **Ko iš šių dalykų nesate dariusi: grėbusi šieno, kasusi bulvių, kėlusį inkilo į medį?** – Viską dariau, bet jau seniai

➔ **Mėgstamiausias maisto prekių parduotuvės skyrius** – Riešutų ir džiovintų vaisių

➔ **Negalite gyventi** – Su draugais :)

➔ **Negalite gyventi** – Be draugų :)

➔ **Geriausias laisvalaikio leidimo būdas** – Gamtoje

➔ **Idealios atostogos** – Kur nors prie vandens

➔ **Mėgstamiausias metų laikas** – Žiema ir vasara

➔ **Įsivaizduokite, kad Jūs** – Karo akademijos viršininkė. Pirmasis Jūsų įsakymas – Kartą per mėnesį – išpažintis kopyčioje

Dim. plk., mons. Alfonsas SVARINSKAS

Mons. Alfonsas Svarinskas su sovietinio lagerio kalinio uniforma. Ją 2010 m. kovo mėn. pradžioje jis padovanojo Ronaldo Reigano bibliotekos direktoriui viešnagės JAV metu

Jeigu kuris nors iš jų pateks į dangų – tai pirmasis bus Jonas Juodišius!

Asmeninio archyvo nuotrauka

2004 metais Lietuvos nacionalinio muziejaus kartu su Lietuvos kariuomenės karių, nukentėjusių nuo sovietinio ir nacistinio genocido, artimųjų sąjunga parengtame leidinio „Lietuvos kariuomenės karininkai 1918–1953“ IV tome rašoma ir apie generolą Joną Juodišį (1892 06 18–1950 12 18). Labai svarbu, kad šio unikalaus darbo talkininkai, tikri Lietuvos patriotai, surinko ir paskelbė žinias ir apie tūkstančius sovietų represuotų, nukankintų mūsų tautiečių. Pamenu, dar gyvas būdamas, generolo sūnus Paulius Liucijus Juodišius (1932–1976) viename pokalbyje pasakė, kad anksčiau apie tėvą niekam nepasakojo. „Liaudies priešo“ vaiko etiketė ne vienam kliudė siekti mokslo, išvykti į užsienį, paprasčiausiai gyventi. Bet širdyje visą laiką buvo gyvas tėvo, kurio neteko vaikystėje, atminimas. Jis pasakojo, kad tėvas buvęs labai darbštus, linksmas, mėgęs dainuoti, vilkėjęs gražia kario uniforma.

Generolo sūnūs Paulius Liucijus ir Jonas Stanislovas (1938–2002) įsidėmėjo, kad ji labai pasikeitė 1940 metais, kai Lietuvos Respublikos kariuomenė buvo įtraukta į Raudonosios armijos sudėtį. Nebeliko garsių Vytauto Didžiojo IV laipsnio, Gedimino III laipsnio, Latvijos Trijų žvaigždžių III laipsnio ordinų, gražių antpečių – ant jų atsirado dvi penkiakampės žvaigždutės.

Generolas majoras Jonas Juodišius tapo Raudonosios armijos 29-ojo teritorinio šaulių korpuso 179-osios divizijos

artilėrijos viršininku. Tai liudija ir 1941 metų birželio 10 dieną išduotas pažymėjimas – paskutinis to meto dokumentas, kurį gavęs Jonas Juodišius atsiveikino su žmona Leokadija Januševičiute-Juodišiene (1896–1976) ir sūnumis prieš išvykdamas su kitais aukštaisiais Lietuvos karininkais į Maskvą...

Kaip vėliau man pasakojo pats generolas, liūdnas buvo tas išsiskyrimas su šeima – negera nuojauta draskė širdį... Ir nuogaštavimai netrukus pasivirtino...

1949 metų gal spalio mėnesį, naktį, atvyko naujas etapas. Tarp atvykusiųjų pamatėme nedidelį, sovietine kariška miline vilkintį lietuvį senuką. Paduodu jam ranką, o jis:

– Juodišius.

– Jūs generolas? – klausiu. Iki tol nebuvau jo matęs.

Jis šypsodamasis sako:

– Buvęs generolas.

Taip ir susipažinom.

1941 metų birželio 10 dieną 29-ojo teritorinio šaulių korpuso Ypatingojo (saugumo) skyriaus viršininko Juozo Bartašiūno sprendimu keturiolika Lietuvos aukšto rango šaulių korpuso artilėrijos karininkų, tarp jų ir generolas Jonas Juodišius, buvo išsiųsti į tobulinimosi kursus Maskvoje, Felikso Dzeržinskio artilėrijos akademijoje. Iš Maskvos jie kartu su tokio pat aukšto rango Latvijos ir Estijos karininkais buvo nuvežti į akademijos vasaros stovyklą.

Tarp tų keturiolikos aukšto rango

karininkų, be Jono Juodišiaus, buvo generolas Vincas Žilys – 29-ojo teritorinio šaulių korpuso artilėrijos viršininkas, pulkininkas Vladas Sidzikauskas – artilėrijos pulko vadas, pulkininkas Alfonsas Sklėrius – artilėrijos pulko vadas, pulkininkas Leonas Rupšys – 184-osios šaulių divizijos artilėrijos viršininkas, pulkininkas Vincas Jasiulaitis – 184-osios šaulių divizijos štabo viršininkas, pulkininkas Kazys Abaras – 29-ojo teritorinio šaulių korpuso artilėrijos štabo viršininkas, papulkininkis Adomas Jonavičius – artilėrijos pulko vadas, pulkininkas Antanas Malijonis – 179-osios šaulių divizijos artilėrijos štabo viršininkas, papulkininkis Eduardas Tallat-Kelpša – artilėrijos pulko štabo viršininkas, papulkininkis Petras Daukšys – artilėrijos pulko vadas, papulkininkis Pranas Matulis – artilėrijos pulko štabo viršininkas, majoras Antanas Dapkus – artilėrijos pulko vadas, majoras Balys Steikūnas – artilėrijos pulko štabo viršininkas.

Deja, ši karininkų stažuotė sutapo su Vokietijos ir Sovietų Sąjungos karo pradžia. 1941 metų birželio 28 dieną visi karininkai buvo suimti ir liepą Sibiro geležinkeliu atvežti pirma į Krasnojarsko geležinkelio stotį, paskui – į Jenisiejaus upės prieplauką, susodinti į baržą ir nuplukdyti į šiaurinę jos uostą – Dudinką.

Tačiau prieš tai dar noriu grįžti prie to, kaip jie buvo suimti. Apie tai man pasakojo pats generolas.

Prasidėjęs karui, kitų tautybių karininkus mobilizavo, o pabaltijiečius paliko.

Birželio 28 dienos rytą visiems buvo įsakyta vykti į štabą. Kvietė po penkis. Pirmajame penketuke buvo ir generolas Jonas Juodišius. Vos įėję į kabinetą, jie išgirdo komandą: „Rankas aukštyn!“ Karininkams buvo nuplėšti antpečiai ir pranešta, kad jie areštuojami. Taip baigėsi „kursai“, iš kurių nedaug kas grįžo į Lietuvą...

Pamenu karininką, kuris perėjo visus sovietinių lagerių pragaro ratus... Pulkininkas Antanas Malijonis pasakojo: „Po paros vagonus su lietuvių, estų ir latvių karininkais Gorkio srityje prikabino prie Pabaltijo tremtinių ešelono ir kelias savaites vežė į Rytus. Iškraustė Krasnojarske, kur sutiko daug karininkų, areštuotų Varėnoje ir kitose Lietuvos vietose. Jie irgi buvo apšaukti liaudies priešais, kaip ir tūkstančiai birželio dienomis ištremtų lietuvių, neregėto vandalizmo aktą sunku buvo suvokti...“

Pagaliau visi karininkai pasiekė gautiną paskyrimo tašką – Norilsko Lamos lagerį. Čia karišką aprangą pakeitė kalinių drabužiai. Ir nors visų į Lamą atvežtų 40 karininkų gyvenimas, rodos, slinko įprasta vaga, pirmoji žiema šioje stovykloje buvo tragiška. 1943 metų žiemą jie sunkiai susirgo ir, nesant tinkamos medicinos priežiūros, vienas po kito mirė.

Iš pradžių nė vienam iš Lietuvos ir Estijos karininkų, atvežtų į Lamą, nebuvo pateikta jokių kaltinimų ir užvesta kaltinamųjų bylų, jie nebuvo tardomi, nesulaukė ir teismo nuosprendžių. Bet antraisiais jų kalinimo metais į Lamos lagerį atvyko grupė tardytojų. Jie ketino sudaryti kaltinimo bylas gyviems likusiems Baltijos šalių karininkams. Visiems buvo suformuluoti kaltinimai: buržuazinio valdymo laikais persekiojo kitaip mąstančius darbininkus ir inteligentus, tarp jų – ir karininkus, juos gaudė, tardė ir atidavė teismui, vedė antitarybinę propagandą ir agitaciją. Su šiais kaltinimais beveik visi Baltijos šalių karininkai sutiko. Suprato, kad priešintis – beprasmiška. Tik estai generolai Brede ir Kauleris pasielgė kitaip. Tardymo metu jie atsakė pasirašyti pateiktus kaltinimus. Po to abu iš lagerio dingo, ir jų likimo niekas nežino.

Generolas Jonas Juodišius Lamoje drauge su kitais kirto mišką. Dirbo nuo aušros iki sutemų. Neįprastas sunkus darbas, prastas maistas, ligos išsekino žmones. Jie vos paėjo, o normas vis tiek privalėjo vykdyti. Neįvykdysi – gausi tik 300 g duonos, o tai jau beveik badas... 1943 metų žiemą Jonas Juodišius gulėjo Norilsko lagerių centrinėje ligoninėje,

Plk. ltn. Jonas Juodišius, 1934 m.

gydėsi Lamos lageryje sulaužytą koją. Po to liko invalidas.

Gerai, kad Joną Juodišį, kaip išmantantį techniką, iš sunkių miško darbų atšaukė ir paskyrė į elektros stotelę. Tačiau ten trumpai dirbo – ilgai vienoje vietoje nieko nelaikė, stengėsi likusius išmėtyti po skirtingus lagerius. 1944 metų vasarą lietuvių karininkai traukiniu buvo atvežti į Dudinkos uostą Jenisiejaus žiotyse, o iš čia paskirstyti į Novosibirsko, Omsko, Čeliabinsko ir Kuibyševo kalėjimus. Iš Kuibyševo išvykęs traukinys su kaliniais po pusantro mėnesio pasiekė Potmos geležinkelio stotį Mordovijoje. Likusius gyvus 8 (iš 42) artilėrijos karininkus Mordovijoje laikė iki 1946-ųjų. Čia generolas Jonas Juodišius buvo paskirtas lagerio zonos ūkvedžiu. Pablogėjęs sveikatai, jis buvo etapu atkeltas į Abežę. Tai buvo paskutinė Jono Juodišiaus kalinimo vieta.

Su Jonu Abežės lageryje kartu išbuvome apie metus. Visi lietuviai jį labai mėgo, nes buvo principingas, doras, religingas žmogus, ištikimas patriotas. Pamenu, pasakojo, kad besimokant Belgijos Generalinio štabo akademijoje (1925 10 01–1929 05 15), jam labai didelį įspūdį paliko per iškilmes miesto katedroje baldakimą nešę ministrai ir kariuomenės generolai...

Lageryje generolas draugavo su buvusiu Latvijos pasiuntiniu Paryžiuje. Jis buvo protestantas. Abu vaikščiodami melddavosi. Lagerio jaunimas sakydavo, kad jei kuris nors iš jų pateks į dangų, tai pirmasis bus Jonas Juodišius.

Vladas Nasevičius, buvęs paskutinės Lietuvos Vyriausybės narys, tuo metu dirbo lagerio buhalterijoje ir pasirūpino,

kad Jonas (o vėliau ir kunigas Stanislovas Pupelaikis) būtų įdarbintas buhalterijoje – braižyti raštvedybos blankų. Tada gaudavo popieriaus ir buhalterijai juos braižydavo.

Vidurvasarį Joną Juodišį išsikvietė KGB darbuotojas:

– Generole majore, noriu su tamsta pasikalbėti.

– Vyresnysis leitenante, klausau jūsų.

Ir ėmė klausinėti, ar negalėtų padėti – informuoti, ką galvoja, ką kalba lietuvių lageryje. Generolas atsistojo:

– Vyresnysis leitenante, niekada išdavikas nebuvau ir nebūsiu!

Netrukus jo sveikatos būklė labai pablogėjo – sirgo hipertonija. Generolą paguldė į pirmąjį korpusą. Iš ten jis nebeiėjo.

Aš jį lankydavau. Šiaip nebuvo leidžiama lankyti kito korpuso kalinių. Bet aš turėjau baltą chalata, todėl ir daugiau laisvės – su chalatu neišvairydavo. Paskutinę dieną prieš jo mirtį ilgai šnekėjomės. Jis kalbėjo apie okupaciją – sakė nežinojęs, kad Lietuva okupuota.

Netrukus man pranešė, kad skubėčiau į baraką – Juodišius miršta. Nubėgęs radau jį jau mirusį. Jonas Juodišius mirė 1950 metų gruodžio 18 dienos vakare, apie 23 valandą, likus tik penkeriems metams iki paleidimo į laisvę.

Po mirties buvo atliktas kūno skrodimas. Paaiškėjo, kad jis mirė plyšus krūtinės aortai.

Į tuščią eterio buteliuką įdėjau popierėlį, prancūzų kalba užrašęs mirusiojo vardą ir pavardę, karinį laipsnį. Susitariau su morgę dirbančiais gydytojais Vladu Šimkūnu ir Leonidu Krimskiu, kad, darydami skrodimą, šį flakonėlį įdėtų į mirusiojo krūtinės laštą – kad kada nors generolo kūną būtų galima atpažinti.

Kunigas Liudas Puzonas prozektoriūme atlaikė šv. Mišias. Mirusiajam aprenkti gavome naują lagerio kalinio uniformą. Ukrainiečiai padarė gražesnę karstą. Stengėmės kuo padoriau jį palaidoti. Karstą su draugo palaikais iš ligoninės numatyto kapo link nešė šeši kaliniai. Net prižiūrėtojai buvo priversti nukelti kepures.

Kapai buvo ženklinami savotiškai – skaitmeniu ir raide. Kaip minėjau, lageryje kalėjęs gydytojas Vladas Šimkūnas įsiminė kelių kapų numerius. Jono Juo-

← Pradžia 12 puslapyje

dišiaus kapas buvo pažymėtas Nr. D-40, o žymaus rusų filosofo, po revoliucijos ilgą laiką dirbusio ir gyvenusio Lietuvoje, Levo Karsavino (1882–1952) – Nr. P-11.

Deja, bandymai parvežti generolo Jono Juodišiaus ir Levo Karsavino palaikus į Lietuvą daugumai ekspedicijų nepavyko. Nuomonė, kad nebus sunku rasti kapą, nepasitvirtino. Remtis senaisiais numeriais nereikėjo, nes jie galėjo būti priskirti daug vėliau, negu palaidoti kaliniai. Nurodytoje vietoje buvo kruopščiai atkasti trys kapai, bet generolo palaikų juose neaptikta... 1991 metais tėvo žūties vietoje lankėsi sūnūs Paulius ir Jonas, tačiau jo kapo nerado. Paimta tik žemės iš tos vietos, kur buvo palaidotas Jonas Juodišius. Ji ornoje palaidota Vilniaus Rokantiškių kapinėse, žmonos Leokadijos kape. Tais pačiais 1991 metais Jono Juodišiaus sūnūs Abezėje tėvo garbei pastatė paminklą.

Dar kartą prisimenant lagerius – kiekvienas jų turėjo savo kalinių laidojimo „tradicijas“, ir jos buvo viena už kitą šiurpesnės. Pulkininko A. Malijonio atsiminimuose pasakojama, kaip tai buvo daroma pirmojoje įkalinimo vietoje sunkiausiais karo metais. A. Malijonis dirbo vežiku, tad jam tekdavo vežti mirusiuosius į kapines prie Lamos ežero. Tai daryti buvo įsakyta vienam ir vidurnaktį, kai visi miega. Vienas, prisimindamas drauge praleistas gyvenimo dienas, lydėdavo į amžinojo poilsio vietą buvusius bendražygius ir draugus. Iškelęs karstą pastovėdavo nusiėmęs kepurę, ašarą nubraukdavo ir palikdavo, kad sargybiniai ryte išsprogdintų beveik akmeninėje žemėje duobę ir užverstų akmenimis...

Atmintyje išsaugojau generolui Jonui Juodišui lageryje suteiktą numerį – O-26.

Seniai puoselėjau norą pastatyti atminimo kryžių lagerio laikų draugui, Lietuvos kariuomenės generolui Jonui Juodišui. Įgyvendinti šį sumanymą padėjo kryždirbys iš Utenos rajono Leliūnų seniūnijos Šilinės kaimo P. Kaziūnas. Jis – beveik visų Didžiosios Kovos apygardos partizanų parke pastatytų medinių kryžių autorius. Už kryždirbystę tautodailininkas yra apdovanotas Lietuvos liaudies kultūros centro įsteigtu „Aukso vainiku“. Kryžiaus kelio nuokalnėje, šalia popiežiui Jonui Pauliui II ir JAV presiden-

Prie brg. gen. Jono Juodišiaus koplytstulpio mjr. Gintautas Jakštys ir plk. Eugenijus Vosylius

Arūno Alonderio nuotrauka

tui Ronaldui Reiganui atminti skirtų kryžių, įamžintas ir Jono Juodišiaus atminimas. Ukmergės miškų urėdija, prižiūrinti mano įkurtą parką, parūpino ažuolo medienos. Iš jos ir buvo išskaptuotas naujasis kryžius. Prisipažinsiu, turiu dar daug idėjų ir sumanymų, kaip pagerbti šviesiasias Lietuvos asmenybes, kovojusias dėl šalies Nepriklausomybės.

Tikiu, kad tarp Lietuvos patriotinio jaunimo, Karo akademijos kariūnų ir karininkų atsiras idealistų – savanorių, atsidavusių Lietuvai, kurie bendromis jėgomis imsis žygių mano svajonei įgyvendinti – pagarbinti į gimtinių visų nukankintų ir mirusių Rusijoje Lietuvos karininkų, partizanų, politinių kalinių palaikus...

Jonas Juodišius atsakingai atliko visas savo pareigas, buvo doras katalikas, pareigingas karininkas, labai mylėjo Tėvynę... Tačiau, praradus nepriklausomybę, būtent Tėvynės meilė ir buvo didžiausia blogybė. Kitos kaltės nereikėjo. Praėjo daug metų, kol sulaukta generolo Jono Juodišiaus reabilitacijos. Tai buvo padaryta 1957 metais. Ir tik po to šeimai „pranešė“, kad jis atleistas iš Raudonosios armijos (kuriai būtų buvęs labai naudingas). Manau, kad generolas Jonas Juodišius, kaip ir daugelis jo likimo draugų, nusipelnė ypatingos pagarbos už kančias, kurias patyrė, už atsidavimą Lietuvai. Tad nulenkime galvas jo atminimui...

Brg. gen. Lennie FREDSKOVAS HANSENAS

Visada reikia turėti pagrindinį tikslą

Š. m. kovo 27 d. Lietuvos karo akademijoje lankėsi Danijos gynybos atašė Rusijos Federacijai brg. gen. Lennie Fredskovas Hansenas. Vytauto Didžiojo karininkų kursų klausytojams jis skaitė paskaitas „Kovinių operacijų atlikimo patirtis“ (*Experience of Execution Combat Operations*) ir „Vadovavimo ir vado vaidmens iššūkiai kovinių operacijų metu“ (*Leadership Challenges in Combat Operations*). Brg. gen. L. Fredskovas Hansenas buvo dešimtosios Tarptautinių saugumo paramos pajėgų pamainos (2010–2011 m.) ir danų kovinės grupės vadas.

Už galimybę perskaityti KARIŪNE paskaitą dėkojame brg. gen. L. Fredskovui Hansenui, kpt. Artūrai Jankūnui ir iš anglų kalbos į lietuvių kalbą ją išvertusiai Dovilei Radovičiūtei. Šiame numeryje pateikiama pirmoji paskaitos dalis.

Dėkoju, kad mane pakvietėte. Man garbė būti čia su jumis. Šiek tiek jaudinuosi, kalbėdamas profesionalams ir svečiams, atvykusiems iš toliau. Mielai atsakysiu į jūsų klausimus ir pastabas. Tikiuosi, kad būsite kritiški. Jums pateiksiu savo nuomonę, kuri nebūtinai sutaps su Danijos sausumos ir kitų ginkluotųjų pajėgų atstovų nuomone.

Jūs puikiai žinote apie Rugsėjo 11-osios įvykius JAV. Danija nuo pat pradžios prisidėjo prie operacijų Afganistane siųsdama specialiąsias pajėgas – 2006 m. buvo dislokuotas žvalgybos būrys, o nuo 2007 m. – Danijos kovinė grupė, kurią sudarė maždaug 700 karių ir kuri buvo atsakinga už vieną pavojingiausių vietovių Afganistane. Iš viso Danija nusiuntė apie 10 000 karių, iš jų per operacijas 42 žuvo, apie 170 buvo sužeisti.

Mano grupė Afganistane neteko 4 karių, 2 žuvo automobilio avarijoje likus dviem savaitėms iki mūsų dislokavimo Danijoje dienos. Taip pat netekome 4 britų karių, tarp jų ir mjr. Matthewo Collinso, su kuriuo kartu glaudžiai dirbau. Aš pats irgi buvau mūšio lauke. Sunkiai sužeisti buvo 3 danų ir keli britų kariai, o kiek iš viso kovinėje grupėje buvo sužeistų, pasakyti negaliu. Labai glaudžiai dirbome su britų pajėgomis, teko garbė vadovauti lietuvių taktinei oro kontrolės grupei.

Per sunkias kovas Danijos kariuomenė įgijo patirties, kuria ir pasistengsiu pasidalyti su jumis. Mano kalba susidės iš trijų dalių. Pirmoje dalyje kalbėsiu apie operacijas Afganistane – kaip jas atlikome ir ko siekėme, antroje – apie operacijų prieš sukilėlius taktiką ir pamokas, iš kurių, mano manymu, galima

pasimokyti. O trečioje – papasakosiu apie įsakymus ir vadovavimą. Kai kovos metu žūva žmonės, vadovavimo iššūkiai tampa kitokie.

Kartais mūsų klausdavo, ko mes siekėme ir ar gaudavome nurodymų iš savo šalies. Mes gavome įvairių nurodymų, todėl labai gerai, kad Didžiosios Britanijos ir Danijos Helmando planai buvo derinami. Tai labai svarbu, nes įsakymai, kuriuos gavau iš britų generolo neprieštaravo mano šalies strateginiams nurodymams. Danijos kovinė grupė vadovavo britų operatyvinei taktinei grupei, tad mes operacijų nurodymus gaudavome iš britų vado. Mažai diskutuodavome apie strategiją, nes visą dėmesį skyrėme taktikai.

Tęsinys 16 puslapyje →

Mano pristatyme nerashite konkrečių Danijos kariuomenės direktyvų – jos išleistos atskiru leidiniu. Danijoje buvo diskutuojama, ar reikėjo direktyvų, kad naujam vadui nereikėtų keisti veiksmų krypties atvykus į Helmando provinciją. Įdomu, kad ir britai diskutavo šia tema, nes veiksmų eiga keisdavosi kas šešis mėnesius, atvykus naujam vadui. Nemanau, kad tai kėlė problemų, nes pagrindinis tikslas ir strateginės direktivos nesikeitė. Mes galime pakeisti laivo kryptį, kad išvengtume povandeninių srovių, bet vis tiek plauksime ta pačia kryptimi. Jei pažiūrėsite į danų komandas, kiekviena turėjo skirtingas sąlygas, narių skaičių, skyrėsi talibų veiksmai ir taktika, kiekvieną kartą buvo taikomasi prie situacijos. Aš asmeniškai manau, kad vadui reikia suteikti daugiau laisvės vadovauti.

Pažvelkime atidžiau į Afganistaną. Danijos grupė buvo įsikūrusi šalies pietinėje dalyje, o regioninė vadovybė – pietvakariuose ir pietuose. Mums regioninė vadovybė vadovavo pietvakariuose. Sanginas buvo ir liko aktyviausių veiksmų Afganistane vieta. Čia kovojo ir britai, ir amerikiečiai – kovos nenutrūko 5–6 metus.

Danų kontroliuojama vietovė buvo apie 25 km ilgio ir 20 km pločio. Tai – gana didelė teritorija. Keliauti nuo pagrindinės operacijų bazės *Price* iki priekinės operacijų bazės *Rahim* ar dar

toliau į šiaurę reikėjo apie keturias valandas. Judėti į ten būtų tekę su priešakinėmis operacijų vadovė, kurią sudarė apie 30 karių. Taigi, į Sanginą nusigauti nebuvo lengva nei sraigtasparniu, nei kitaip su visais 30 karių.

Užduotis formulavo britų vykdymo pajėgos. Turėjome atlikti taktinius veiksmus saugumo užtikrinimo operacijose, pajėgumų stiprinimo, paramos civiliams ir vietos savivaldos atkūrimo srityse. Viskas buvo atlikta. Atkreipkite dėmesį, kad taip pat turėjome įgyvendinti du atskirus plėtros projektus. Vienas buvo susijęs su Gereško hidroelektrine, kitas – su 611-uju keliu (angl. *Route 611*).

Įdomu tai, kad, man perėmus vadovavimą rugpjūčio 11 d., rugpjūčio 19 d. talibai puolė 611-ąjį kelią, kurį gynė vietinės pajėgos. Pasitelkę tankus ir žvalgybos būrį tą pačią dieną pašalinome kliūtis, o kelią saugojome visos misijos metu.

Visada reikia turėti pagrindinį tikslą. Prieš išvykstant mums iš Danijos, suformulavau labai aiškų tikslą, kuris buvo svarbiausias šią ir kitas misijas. Sakiau, kad pagrindinis mūsų tikslas turi būti Gereškas, įsikūręs prie 1-osios magistralės (angl. *Highway 1*) žiedinio kelio. Tai strateginis kelias, jungiantis Pakistaną su Indija, todėl skyrėme pajėgų jo apsaugai. Maždaug 70 % Gereško gyventojų, taigi dauguma miestiečių, buvo mūsų operacijų zonoje. Kadangi kovojant su sukilėliais itin svarbu į savo pusę pritraukti vietos žmones, turėjome įgyti Gereško gyventojų palankumą.

Gereškas buvo socialinis centras, nes čia valstiečiai pardavinėjo savo prekes. Patruliuodami aplinkinėse kaimo vietovėse nesutikdavome daug vyrų – visi būdavo turguje. Jei kas nors įvykdavo Gereške, žinodavo visa vietovė, todėl jis ir buvo pagrindinis mūsų tikslas.

Turint tikslą, veikti lengviau, kita vertus, vis tiek nepavyksta išvengti sunkumų. Jei visas pajėgas būtume sutelkę Gereške, nebūtume galėję ginti kitų žmonių, o nuožmios kovos vyktų gyvenamosiose vietovėse. Tad kaip pavyko vykdyti operacijas, jei mūsų pajėgos nebuvo tinkamos saugumui mieste užtikrinti? Atsakymas – buvo organizuotos vietos pajėgos, t. y. policija, nes būtent ji paprastai palaiko tvarką mieste. Galiausiai toks ir buvo mūsų tikslas – sutelkti Gereško policiją. Taip ir buvo padaryta.

Suformulavome savo pagrindinę užduotį – remti ir telkti Gereško policiją, kad ji užtikrintų saugumą mieste, ir kitas pajėgas aplinkinei teritorijai saugoti. Toks buvo manevras. Kalbant apie policiją, mums labai pasisekė, kad mūsų komandoje buvo du vyresnieji policijos pareigūnai iš Danijos. Vienas jų – specialiujų pajėgų karys. Abu nebijojo persikelti į policijos kontrolės postus ir ten nakvoti. Atėję pažiūrėti ir įvertinti, kaip vyksta policijos rengimas, Tarptautinių saugumo paramos pajėgų (angl. *International Security Assistance Force, ISAF*) kariai pasakė, kad čia vienintelė vieta Afganistane, kur policijos kontrolės postuose vyresnieji policijos pareigūnai

ir afganų policininkai miega miegmaišiuose. Ši situacija padėjo aiškiai suprasti esamus iššūkius, afganų policijos vadų ir kariuomenės padėtį. Matydami, kad ir pulkininkas, ir afganų policininkas miega miegmaišiuose, vietos policijos vadai buvo priversti griežčiau prižiūrėti tvarką. O tai labai gerai.

Pagal vykdymo pajėgų nurodymus sudarėme veiksmų planą. Pagal rajono gubernatoriaus prioritetais paremtą planą Armadillo šiaurinėje dalyje turėjome bazę. Turbūt esate matę filmą *Armadillo* (arba apie jį girdėję) apie danų karių. Danams tai – mitinis filmas, nes prie šios bazės patyrė daug nuostolių. Bėda ta, kad Armadillo nebuvo šios provincijos gubernatoriaus prioritetas. Jam, kaip ir mums, svarbiausias buvo Gereškas. Žinoma, galėjome įtikinti afganus partnerius, kad jiems reikia Armadillo karių, bet kai tik mes atsitraukdavome, jie irgi išvesdavo savo kovotojus, nes jiems neatrodė, kad turi ten likti. Galiausiai, vadovaudamiesi gubernatoriaus prioritetais, buvome priversti savo planą pakeisti.

Turėjome apgalvoti, kaip afganai laikysis šio plano. 2010 m. dar nebuvo sprendimo pasitraukti iš Afganistano. Bet nereikėjo būti mokslininku, kad pamatytum, kaip sumažėjo Tarptautinių saugumo paramos pajėgų karių skaičius. Turėjome pagalvoti, ką paliekame afganams, nes jie turėjo būti pasirengę užimti mūsų vietas. Kai pirmą kartą apžiūrėjau teritoriją, kurioje vyko operacijos, pamačiau, kad buvome sutelkę

daug pajėgų bazėms saugoti, vadinasi, labai mažai pajėgų liko operacijoms atlikti. Apie taktiką kalbėjome su britais, nes jų nuomonė šiuo klausimu buvo šiek tiek kitokia. Aš maniau, jei nuolat būsime vienoje vietoje, tapsime lengviau nuspėjami ir talibai dažniau telksis aplink. Taigi, siekdami to išvengti ir kovoti su talibais už Gereško, o ne teritorijoje, kurioje norėjome, kad būtų taika ir ramybė, turėjome turėti daugiau mobiliųjų pajėgų.

Jau kalbėjau apie išankstines sąlygas, dėl kurių privalėjome pajėgas mažinti. Tada galvojome, kad galime sustiprinti ryšį su civiliais, prisidedančiais prie atkuriamosios veiklos, vadinasi, ten, kur civiliai prisideda prie atkūrimo, turi būti ir mūsų pagrindinės pajėgos.

Sudarėme veiksmų planą. Jūs turbūt galvojate: kam kovinei grupei reikalingas veiksmų planas? Ar ji neturėjo to išmokti ISAF operacinio lygmenis kursose, o dabar rengti taktines operacijas? Kadangi kovinė grupė Afganistane praleidžia šešis mėnesius, o po to ją pakeičia kita, jei neveiksime pagal gaires, prasidės improvizacijos. Veiksmų planai, kuriuos gavome iš vyriausiosios būstinės, buvo geri, bet nepakankamai detalūs, todėl turėjome juos papildyti. Mūsų operacijos buvo susijusios su keliomis sritimis: saugumu, afganų kariuomene ir policija, jų plėtra ir valdžia. Trumpai pasakosiu apie kiekvieną iš jų.

Pagrindinė mūsų užduotis buvo sukurti saugią aplinką gyventojams, o vėliau pasirūpinti struktūrų atkūrimu ir

plėtra. Daugiausia paramos saugumo pajėgos sulaukė iš vietos gyventojų, kurie mums teikdavo daug informacijos apie pakelėse esančias bombas. Apie jas jie pranešdavo dėl to, kad ankstesnė Nustatymo ir sekimo grupė (angl. *Identification and Tracking, IDT*) rastą pakelėje bombą ar improvizuotąjį sprogdinimo užtaisą pažymėdavo ir palikdavo. Išminuoti juos buvo būtina, bet danų kovinė grupė ir vykdymo pajėgos tam neturėjo pakankamai išteklių – nustatymo ir sekimo grupių buvo per mažai.

Apie rastą užtaisą ISAF pranešdavo valstiečiai, bet sprogmuo nebūdavo pašalinamas. Jie rizikuodavo, bet rizika nepasiteisindavo. Mums labai pasisekė, kad turėjome pakankamai atsakingų grupių, kurios pašalindavo rastus sprogmenis, valstiečiams pranešus, todėl tokių pranešimų daugėjo.

Gindami gyventojus turėjome būti apdairūs, stebėti, kur vyksta kovos. Mes galėjome tam daryti įtaką. Kaip? Pasirinkdami vietą, nes talibai mus sekė, todėl ten, kur būdavome, anksčiau ar vėliau prasidėdavo kovos. Būtent dėl to norėjau turėti mobiliųjų pajėgų, kad galėtume kovoti už Gereško ir kaimuose, esančiuose gerokai toliau nuo miesto, bet arčiau talibų bazių.

Mums svarbiausia buvo bendradarbiauti ir remti afganų kariuomenę, nes

AKADEMIJOS PULSAS | APDOVANOTI | SVEIKINAME

VALSTYBĖS (LIETUVOS KARALIAUS MINDAUGO KARŪNAVIMO) DIENOS PROGA

Už pavyzdinę, uolia ir sąžiningą tarnybą, profesionalumą ir iniciatyvą vykdant užduotis ir atliekant pareigas

kpt. Artūras BALČYTIS – Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro padėka

Už nuopelnus ir asmeninį indėlį įgyvendinant naują inžinerinės vadybos programą

prof. dr. Aušrius JUOZAPAVIČIUS – Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro padėka

Už svarų indėlį plėtojant ir stiprinant Lietuvos kariuomenę, sąžiningai ir puikiai atliekamas pareigas

Genovaitė LAUGALIENĖ – Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro padėka

Už pavyzdinę, uolų ir sąžiningą darbą, profesionalumą ir iniciatyvą vykdant pavestas užduotis ir atliekant pareigas

Nadežda MATUKIENĖ – Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro padėka

Už nuopelnus ir asmeninį indėlį kuriant išminavimo robotą

dr. Vaclovas JONEVIČIUS – Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro padėka

Už nuopelnus ir asmeninį indėlį atnaujinant valstybės tarnautojų rengimą krašto apsaugos sistemoje

mjr. Aurelijus VRUBLIAUSKAS – Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro padėka

Už nepriekaištingą tarnybą, sumanų ir uolų pareigų atlikimą, iniciatyvą ir profesionalumą, istorinio testinimo puoselėjimą tobulinant Vytauto Didžiojo karininkų programą

plk. ltn. Andriejus GRACHAUSKAS – Lietuvos kariuomenės vado padėka

Už pavyzdinę tarnybą, pasiaukojimą ir asmeninį indėlį vykdant tarptautinių operacijų užduotis

mjr. Ričardas STAKELIS – Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos medaliu „Už tarptautines operacijas“

Už svarų indėlį stiprinant Lietuvos kariuomenę, plėtojant vyresniųjų karininkų rengimo sistemą, iniciatyvą ir sumanų tarnybinių pareigų atlikimą, sėkmingai atliktas sudėtingas vadovybės užduotis kuriant ir vykdant pirmąjį tarptautinį Vytauto Didžiojo karininkų kursą Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje

plk. ltn. Arūnas GAJAUSKAS, mjr. Evaldas BUTKUS, kpt. Artūras JANKŪNAS, kpt. Audrius PETRONIS – Lietuvos kariuomenės vado padėka

Už profesionalumą, sumanumą ir asmeninį indėlį užtikrinant Lietuvos kariuomenės Karinių oro pajėgų Jaunesniųjų karininkų kurso organizavimą
kpt. Tomas LEONTJEVAS – Lietuvos kariuomenės vado padėka

Jubiliejinio gimtadienio proga

ats. gen. mjr. Jonas ANDRIŠKEVIČIUS, Raimundas KONDRATAVIČIUS, Ieva NAGEVIČIŪTĖ-MINKEVIČIENĖ, Gediminas STULGAITIS, Jolanta STANIULIENĖ, doc. dr. Jelena KAZIMIANEC, Nadežda MATUKIENĖ, Sergejus POPOVAS – Akademijos viršininko vardine dovana

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos 22-ųjų įkūrimo metinių proga už dėmesį ir paramą pagalbos stokojantiems žmonėms
mjr. Remigijus BUTKEVIČIUS – Akademijos viršininko padėka

Už nepriekaištingą tarnybą, sumanų pareigų atlikimą, už iniciatyvą ir profesionalumą organizuojant ir įgyvendinant fizinio rengimo kursą, Pėstininkų būrio vado karinio rengimo mokymo programos tobulinimą, taip pat už svarų indėlį organizuojant kokybišką kariūnų karinio rengimo užsiėmimų vykdymą Baziniuose karininkų kursuose
mjr. Vidas GRUNDA – Akademijos viršininko vardine dovana

Už nepriekaištingą tarnybą, darbštumą, uolų ir pasiaukojantį pareigų atlikimą, svarų asmeninį indėlį plėtojant Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos infrastruktūrą, profesionalumą vykdant rekonstruojamų objektų priežiūrą
kpt. Linas VENCUS – Akademijos viršininko padėka

matėme, kad kuo toliau, tuo savarankiškesnė ji tampa ir gali pati atlikti operacijas. Man grįžus namo pagrindinė diskusija vyko apie tai, kokie bus santykiai su afganų kariuomene. Danijoje vyravo požiūris, kad afganai yra ištekliai. Nežinau, ar esate girdėję sąvoką „afgano veidas“. Operacijų metu turėjome prisidengti „afgano veidu“. Šią frazę galima rasti kai kuriose ISAF direktyvose. Man ji nepatiko, nes nenorėjau, kad ISAF slėptųsi už „afgano veido“. Norėjome, kad afganai patys vykdytų operacijas.

Vyravo nuomonė, kad afganams reikia pagalbos. Bet iš tikrųjų mums reikėjo jos labiau, nes, pirma, nemokėjome vietos kalbos, nepažinome kultūros ir gamtinių vietovės ypatumų taip, kaip afganų policija. Ji taip pat žinojo, kas priklauso Talibanų judėjimui. Antra, mums reikėjo išteklių. Man, kariui, neteko būti tokioje situacijoje, kad nieko netrūktų, todėl išteklių reikėjo visada. Afganai buvo mūsų ištekliai.

Laikydami šio požiūrio, kalbėjome su afganais, klausėme jų nuomones. Per vieną pirmųjų pokalbių kolegos afgano paklausiau: „Pulkininke, ką galvojate apie šioje teritorijoje vykstančias operacijas? Kaip manote, ką reikėtų daryti?“ O jis atsakė paprastai: „Viskas gerai, neturiu ką pasakyti.“

Kolega buvo pripratęs, kad partneriai nesidomi jo nuomone, todėl taip atsakydamas tarsi pasidavė. Bet aš vis kalbinau, kol galų gale jis pateikė man išsamią operatyvinę situacijos vietovėje analizę. Jis puikiai viską žinojo, nes, iki man atvykstant, čia praleido penkis mėnesius ir dar po to, rodos, dvejus metus. Buvo labai patyręs. Taigi mes tiesiog privalėjome bendradarbiauti su afganais.

Kalbėjau apie policiją ir kodėl ji mums buvo svarbi. Taip pat minėjau du vyresnius policijos pareigūnus. Sudarėme komandą iš žvalgybos būrio, policijos ir minėtų pareigūnų, komandai vadovavo pulkininkas leitenantas. Vadinas, du patarėjai ir policija visada turėjo patikimą apsaugą ir galėjo bet kur eiti. Pirmenybė visada buvo teikiama policijai.

Matėme, kaip padidėjo policijos pajėgumai ne tik dėl mūsų pastangų, bet ir dėl britų įsteigtos policijos akademijos *Laškar Ga*. Visi priimti policininkai turėjo atlikti narkotikų testą. Maždaug trečdalis

atėjusiųjų buvo atleisti iškart, nes buvo apsvaigę nuo narkotinių medžiagų. Kuršų viduryje buvo atliktas dar vienas narkotikų tetas. Tąkart testo rezultatai parodė, kad apie 5–10 % policininkų vartojo narkotikų, todėl jie buvo išmesti. Vadinas, tarp baigusiujų policijos akademiją narkomanų nėra, nes dauguma buvo iš jos pašalinti.

Tai turėjo didelį poveikį, nes policija buvo vienintelė valdžios institucija, su kuria kontrolės punktuose gyventojai susitikdavo kiekvieną dieną. O paveikti narkotikų pareigūnai tapdavo visiškai nenusipėjami – pasitaikydavo prievartavimo ir plėšimo atvejų, todėl visuomenei jie pasitikėjimo nekėlė. Tačiau pasikeitus policininkų elgesį kontrolės punktuose gyventojai ir mes greitai pastebėjome. Be to, pasirūpinome, kad policininkai gautų atlyginimą. Pagal afganų atlyginimų sistemą pinigai buvo išmokami policininkų viršininkui, kuris, pasisavinęs didesnę jų dalį, likusius išdalydavo. Dauguma negaudavo nieko. Pagal mūsų įdiegtą sistemą policininkai turėjo ateiti šeštadienį į policijos nuovadą su uniforma, nešini ginklu ir asmens tapatybę liudijančiu dokumentu, ir atsiimti atlyginimą. Tokiu būdu buvo siekiama skatinti policininkus neparduoti uniformos ir ginklo turguje. Jie buvo labai patenkinti atlyginimu.

Dėmesį sutelkėme į korupciją policijoje. Policininkai, kaip minėjau, negaudavo atlyginimo, bet buvo narkomanai, todėl jiems vis tiek reikėjo pinigų – tad kontrolės punktuose plėšdavo žmones.

Mūsų kampanija buvo skirta plėšikavimui mažinti. Pirmiausia turėjome iš darbo pašalinti narkomanus ir užtikrinti, kad policininkai gautų atlyginimą. Bet policininkai ir policijos kontrolės punkto vadas buvo linkę sumokėti, kad tik būtų paskirti į finansiškai palankų kontrolės punktą. Kampaniją įgyvendinome per pusę metų. Ji buvo tęsiama ir vėliau, nes matėme, kokį poveikį turėjo. Apklausėme karius, patrulius, o jie – žmones. Paklausti, kiek turėjo sumokėti, kad būtų praleisti per kontrolinį punktą, pasakodavo sumą, bet pridurdavo, kad neturėtų mokėti apskritai. Ši mintis mus džiugino.

Matėme, kad policijai sekasi vis geriau, jog ji vis labiau savimi pasitiki. Mums taip pat labai rūpėjo ryšys tarp afganų policijos ir kariuomenės, nes pastaroji niekino policininkus už plėšikavimą ir narkotinių medžiagų vartojimą. Policijai sėkmingai tvarkantis su savo

bėdomis, o mums bendradarbiaujant su kolega afganu, kurį minėjau anksčiau, bei policijos vadovu situacija Gereške labai pagerėjo.

Gereško hidroelektrinė buvo pagrindinis šios vietovės plėtros ir atkūrimo programos tikslas. Buvo siekiama, kad hidroelektrinė pradėtų dirbti, o gyventojai galėtų gauti elektros ir imtų plėtoti smulkų verslą. Šioje vietovėje tai buvo didžiausias ir svarbiausias plėtros projektas, kainavęs apie 80 milijonų JAV dolerių.

Hidroelektrinė stovėjo strateginėje vietoje. Visai šalia esantis policijos kontrolės postas buvo užpultas, o visi ten buvę žuvo. Postas buvo užminuotas priešakinio improvizuotuoju sprogdinimo užtaisais. Ant jo, nieko nežinodamas, atsistojo mano pavaduotojas. Užtaisui nesuveikus, vėliau paaiškėjo, kad jis stovėjo ant kelių kilogramų sprogmenų.

Akivaizdu, įtraukti civilius į atkūrimo darbus buvo beveik neįmanoma, todėl turėjome sugalvoti, ką daryti, kad mums išvykus iš Afganistano, čia būtų kuo mažiau ar iš viso nebūtų su mumis susijusios veiklos. Dėl to mums visą laiką reikėjo daugiau pajėgų, atitrauktų iš kitur, ir milžiniškų pastangų bendradarbiaujant su afganais. Tai buvo vienas iš svarbiausių mūsų uždavinių.

Nemažai padarėme siekdami aplink hidroelektrinę užtikrinti saugumą – išminavome visus užtaisus kelyje į ją. Tai buvo labai svarbi užduotis, nes užtaisų čia buvo palikta daugybė, todėl tam teko skirti pagrindinę Nustatymo ir sekimo grupės išteklių dalį. Tačiau dabar, po trejų metų, matau, kad projektas vis dar nebaigtas. Tai turbūt viena iš problemų, su kuria susiduriame, kai civilių ir kariuomenės veiksmai nėra derinami. Rūpintis hidroelektrinės saugumu pasiūlė Provincijos atkūrimo komandos (angl. *Provincial Reconstruction Team, PRT*) atstovai. Jie teigė, kad šis projektas yra svarbiausias ir kad mes turime jiems padėti jį įgyvendinti. Nežinau, kodėl jis taip ir nebuvo įgyvendintas, bet pamatėme, kad mes, kariai, ir už plėtrą atsakingi asmenys ne visada dirba vieningai.

Atstatėme tiltą, kurį talibai vėliau susprogdino. Tada vienas iš afganų pajėgų vadų pagalvojo, kad tiltas ilgiau stovės, jei leisime jį statyti gyventojams. Tiltas kainavo 12 000 JAV dolerių. Kartą, gerdami arbatą, išgirdome baisų sprogimą prie pat bazės. Į orą pakilo didelis baltų dūmų debesis, ir tilto nebeliko.

Tiltas jungė dykumą su žaliąja zona prie upės, juo vietos gyventojai važiuodavo į savo laukus. Jie labai supyko ant Talibanų. Tada kuopos vadas nusprendė pastatyti kitą tiltą. Gyventojai statė vėl. Tiltas tebestovėjo, kai išvykau ir, kiek žinau, iki šiol dar stovi. Jis buvo pagrindinis taikinys ir, jei būtų susprogdintas, vietiniams tai nepatiktų, nes šį tiltą jie statė patys.

Apskritai buvau skeptiškai nusiteikęs dėl civilių ir karių bendradarbiavimo (angl. *Civil and Military Cooperation, CIMIC*) projektų. Patruliuodamas mačiau postų, kuriuos pastatė CIMIC komandos. Po 4–5 metų vietovėje jų jau buvo daugybė. Tačiau bėda ta, kad šių projektų rezultatai yra trumpalaikiai, todėl nukreipiau CIMIC projektų lėšas plėtrai.

Sėkmingiausiai įgyvendintas vykdymo pajėgų projektas, neturėjęs daug bendro su mumis, – nutiesti saugūs keliai. Pavyzdžiui, mes važiuojome dykuma 30 km ilga kolona iš stovyklos *Price* į stovyklą *Bast* labai saugiu 50–60 km/val. greičiu ir matėme daug civilių, keliaujančių sunkvežimiais iš Pakistano į Indiją. O žvalgyboje matydavau tik karinį transportą. Be to, padaugėjo nedidelių pakelės parduotuvių, nes atsirado pirkėjų. Taigi, ekonominė veikla suaktyvėjo vien

dėl to, kad buvo nutiestas saugus kelias. Rajono tarybos nariai buvo patenkinti, kad gali saugiai nuvažiuoti iš Gereško į Laškar Ga, nes anksčiau to padaryti negalėjo. Būtent todėl maniau, kad hidroelektrinė yra labai svarbi.

Pakalbėkime apie išteklius. Mūsų batalionas buvo daugiatautis, t. y. ne vien danų. Turėjome daug išteklių, elektroninės įrangos, inžinierių, medikų, artilerijos, logistikos priemonių, vykdėme žmonių apklausas (angl. *Human Intelligence* (HUMINT)). Taip pat turėjome pėstininkų kuopą, aprūpintą CD90 modelio motociklais. Pirmiausia jie buvo dislokuoti 9-ojoje komandoje, vėliau – 10-ojoje. Taip pat turėjome mechanizuotųjų pėstininkų ir būrį, sustiprintą *Leopard* tankais, 4 britų kuopas ir 2 taktinio valdymo grupes, JAV laivyno paramą, pėstininkų, žvalgybos eskadroną 1-ajai magistralei saugoti, iš viso apie 1400–1500 karių.

Tai buvo galingiausias danų kada nors dislokuotas dalinys. Visi daliniai, išskyrus techninės priežiūros būrį, vienaip ar kitaip kovojo. Visi daliniai buvo puolami, vadinas, kiekvienas karys buvo pėstininkas.

Papasakosiu, kaip mobilizavome pajėgas. Uždarėme šiaurinėje dalyje esančias bazes ir sutelkėme jas arčiau

Gereško. Nebuvo taip, kaip maniau, kad bus, nes norėjau uždaryti daugiau bazių, nei pavyko. Tai buvo mano ir brigados vado, kuris vadovavo britų ir afganų pajėgoms, taktinis sprendimas. Afganams bazės buvo svarbios, todėl, uždarius kurią nors bazę, jie pasakodavo, kur reikia naujų. Amžinos diskusijos. Viskas baigėsi tuo, kad pastatėme naują bazę. Sutikau, nes ji turėjo būti priešais hidroelektrinę, o iš ten mes galėjome leisti balionus su civiline įranga, be to, nukreipti talibų dėmesį nuo hidroelektrinės. Pajėgas buvome sutelkę ir apink hidroelektrinę, bet pagrindinė bazė buvo čia. Pradėjus vykdyti operacijas šio ir kitų kaimų link, hidroelektrinė nebebuvo dėmesio centre.

Kartais kyla klausimas, ar, kalbėdami apie taktiką, mąstome apie puolimą ar apie gynybą – ar ginamės ir laukiame, kol priešas sudarys planą ir puls, ar puolame jį patys. Manau, kad tai – neišvengiama, nes gintis reikia visada. Norėjau, kad kovą su talibais pradėtume mes ir spręstume, kada ir kur kovosime.

Tęsinys kitame KARIŪNO numeryje

LIETUVOS ŠAULIŲ SAJUNGOS
KARALIAUS MINDAUGO
ŠAULIŲ 10-OSIOS RINKTINĖS

GELEŽINIO VILKO KUOPA

ATEIK! IŠBANDYK! NUGALĖK!

8 684 93304

gelezinis.vilkas@inbox.lt

http://gelezinis.weebly.com

Lina VAITIEKŪNAITĖ

Būkite verti Lietuvos kario vardo!

Rugsėjo 27 d. Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos pirmo kurso kariūnai iškilmingoje aplinkoje, Lietuvos nacionalinio muziejaus Senojo arsenalo vidiniame kieme, prisiekė tarnauti Lietuvos valstybei.

Kariūnų priesaikos ceremonijoje dalyvavo krašto apsaugos viceministras Antanas Valys, Krašto apsaugos ministerijos, kariuomenės ir Karo akademijos vadovybė, Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių sąjungos nariai, šauliai, šiuo metu Akademijoje viešintys kadetai iš Latvijos, Estijos, Lenkijos ir Vokietijos

karo akademijų, Lietuvos karo akademijos kariai, darbuotojai, prisiekiančių kariūnų artimieji.

Krašto apsaugos viceministras Antanas Valys sveikindamas kariūnus pabrėžė, kad jie pasiryžo eiti karininko keliu, kai Europoje ir visame pasaulyje jaučiama įtampa, kai reikia stiprinti Lietuvos saugumą. „Esate jauni ir nebijote imtis tokios atsakomybės. Mes didžiuojamės jumis ir neabejojame, kad Lietuvos kariuomenė yra ir bus stipri, pasirengusi iššūkiams ir galinti užtikrinti saugią šalį. Lietuvai reikia stiprios kariuomenės ir stiprios karių va-

lios. Tikiu, kad jūsų drąsos užteks visiems. Linkiu jums ištvermės ilgame pažinimo kelyje“, – kalbėjo viceministras.

Lietuvos kariuomenės vado padėjėjas plk. Valdemaras Rupšys, perduodamas kariuomenės vado gen. mjr. Jono Vytauto Žuko linkėjimus, kariūnams sakė, kad kario kelias nėra lengvas: „Neretai jis yra ir pavojingas. Todėl privalu priesaikos tekstą atminti visą gyvenimą, nes jeigu stovėsite ant dvejonės, baimės ar mirties slenksčio, šie žodžiai jums padės padaryti teisingą sprendimą, suteiks jėgų ir stiprybės.“

Akademijos viršininkas, kreipdamasis į pirmakursius, atkreipė dėmesį, kad kario tarnyba valstybei yra ypatinga. „Valstybė reikalauja priesaikos, reikalauja pasižadėjimo, nes kariuomenė yra valstybės saugumo garantas, o kariai šį saugumą ir užtikrina. Prisiekdami mes įsipareigojame laikytis duoto žodžio garbingai ir iki galo. Būtent šia priesaika remdamasi valstybė mums į rankas duoda ginklą. Duoda, kad apgintume Lietuvos žemę, kad apgintume jos žmones, – kalbėjo plk. E. Vosylius ir palinkėjo kariūnams visuomet prisiminti Tėvynei duotą priesaiką. – Tegul garbė, sąžinė ir orumas būna tos vertybės, kuriomis jūs vadovausitės siekdami tapti Lietuvos karininkais. Būkite verti Lietuvos kario vardo!“

Šiais metais į Lietuvos karo akademiją buvo priimti 69 jaunuoliai, iš kurių 62, sėkmingai baigę septynių savaičių trukmės Bazinį kario kursą (BKK) Didžiojo Lietuvos etmono Jonušo Radvilos mokomajame pulke Rukloje (Jonavos r.), pasiryžo tapti karininkais. Per BKK pratybas kariūnai susipažino su Lietuvos kariuomenės struktūra, statutais, įgijo teorinių ir praktinių žinių, reikalingų studijoms Karo akademijoje.

Susumavus rezultatus, geriausiu pirmakursiu Baziniuose kariniuose mokymuose išrinktas kariūnas Ignas Petrauskas, kuriam priesaikos ceremonijos metu buvo suteikta teisė pabučiuoti Akademijos vėliavą visų prisiekiančių kariūnų vardu. (Išsamiau apie krn. Igną Petrauską skaitykite kitame KARIŪNO numeryje.)

25 pirmakursiai jau yra davę kario priesaiką anksčiau, tarnaudami Lietuvos kariuomenės daliniuose, todėl 2014 m. rugsėjo 27 d. Lietuvos nacionalinio muziejaus Senajame arsenale Lietuvos valstybei prisiekė 37 jaunuoliai.

Iš daugelio jaunuolių, dalyvavusių atrankoje į Karo akademiją, buvo atrinkti patys stipriausi ir ištvermingiausi vaikinai ir merginos, pasiryžę toliau siekti savo tikslų. Iškilmingai prisiekę, visi jie tapo visateisiais ir visaverčiais Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos kariūnais.

Po iškilmingos šventės kariūnų tėvai ir artimieji buvo pakviesti į Akademijos ramovę pabendrauti su Akademijos vadovybe, norintys tėveliai ir artimieji turėjo galimybę aplankyti Kariūnų batalioną, muziejų, susipažinti su aplinka, kurioje ketverius metus praleis jų atžalos.

Supratome, kad kariūno dalia – nelengva

Krn. Aleksandras LEONIDOVAS

Galų gale, baigęs gimnaziją ir ilgai laukęs akimirkos, kai galėsiu mokytis ne bet kokioje, o aukštojoje karo mokykloje, išvykau į Didžiojo Lietuvos etmono Jonušo Radvilos mokomąjį pulką. Su kariuomene iki tol nebuvau taip gerai susipažinęs kaip dauguma kolegų, jau tarnavusių Krašto apsaugos savanorių pajėgose arba baigusiu bazinius karinius mokymus, tad viskas buvo nauja. Pirmosios dvi savaitės Mokomojo pulko batalione nebuvo lengvos – reikėjo prisitaikyti, įprasti keltis anksti ryte, gyventi pagal nustatytą dienotvarkę.

Pirmąją savaitę vyko rikiuotės pratybos. Jos paliko gerą įspūdį. Taisyklinga eisena, lygiavimas, pagarbos atidavimas ir kiti rikiuotės elementai iki tol buvo matyti tik iš šalies arba filmuose. Kiek vėliau susipažinau su ginklais, tiksliau – su AK-4 MT. Iš pirmo žvilgsnio veiksmai su ginklu pasirodė tikra nuobodybė, bet taip buvo tik iki pirmojo šaudymo, kuris vyko Gaižiūnų poligone po dviejų savaičių, praleistų Mokomajame pulke.

Iš esmės visas mokymas ir pratybos vyko poligone. Pastačius palapinių miestelį, prasidėjo gyvenimas gryname ore.

Tada geriau teko susipažinti ir su kulkosvaidžio FN MAG, taip pat mūšio lauke naudojamų granatų ypatumais. Man asmeniškai kovinės granatos metimas II granatų mėtymo lauke paliko kone didžiausią įspūdį. Keistas jausmas rankose laikyti granatą su ištrauktu žiedu žinant, kokią žalą gali padaryti sproginimas.

Bazinis kario kursas taip pat patiko, nes buvo lavinama išvermė. Esu šimtu procentų įsitikinęs, kad žygiai su visa žygio ekipuote padidino mano išvermę. Taktiniai žygiai taip pat įstrigo į atmintį. Pamenu, kai po naktinio orientacinio žygio, pamiegoję vos kelias valandas, išvykome į kitą – taktinį žygį. Bendravimas nebyliojo valdymo signalais ir mirtina miško tylą ankstyvą rytą, kai dar tamsu, sukūrė įdomią, netgi savitiškai įtartiną atmosferą.

Ilgai prisiminsiu paskutinę savaitę, po kurios įsitikinau, kad galima nuga-

lėti save. Miego trūkumas, orientaciniai žygiai, testavimai – viskas buvo įveikta, išverta, kaip ir paskutinė išbandymų naktis, kai galutinai suvokiau tiek aš, tiek mano kolegos, kad kariuomenėje svarbiausia – komandinis darbas. Iš esmės visas BKK buvo puikus vien dėl Mokomojo pulko instruktorių profesionalumo ir gebėjimo šauniai perteikti tiek teorines, tiek praktines žinias.

Bazinio kario kurso pabaigoje supratau, kad kariūno dalia nėra lengva, kartu įsitikinau, jog pasirinkau teisingą kelią. Džiaugiuosi, kad teko mokytis bendrų karybos dalykų būtent su Mokomojo pulko I kuopos personalu. Po viso to, ką patyriau per septynias savaites, pajutau, kad dar labiau sustiprėjo mano motyvacija tarnauti Tėvynei, stropiai mokytis Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje ir toliau siekti profesinių aukštumų.

levos Budzeikaitės nuotrauka

Krn. Vaidotas MEŠKYS

Pirmoji diena, kai susitiko 69 stiprios, degančios ryžtu, užsispyrusios asmenybės, artimos sielos, kai žengėme pirmuosius žingsnius svajonės tapti karininkais link. Žinoma, viena diena prieš ketverius metus – kaip lašas jūroje, tačiau be pirmojo žingsnio nebūtų kitų. Ši diena, manau, ne tik man prasidėjo su nerimu širdyje.

Susirinkome prie Karo akademijos praleidžiamojo punkto. Nerūpestingai šnekučiavomės, linksmiai šurmuliavom tol, kol atėjo uniformuotas kariškis. Pamačius jį, juokas virto tylą. Nuo to viskas ir prasidėjo...

Beveik visą pirmąją dieną praleidome Lietuvos karo akademijoje. Pavakary pagaliau išvykome į Ruklą, Mokomąjį pulką. Vilkėjome karių uniformomis, kartu vežėmės milžiniškas kuprines. Tiesą pasakius, jos ne tik atrodė, bet ir buvo labai sunkios, tad mintis, kad su jomis reikės bėgioti, baugino. Saulė jau buvo nusileidusi, kai atsidūrėme pulke.

Prasidėjo mokymai... Rikiuotė, pirmieji seržantų šūksniai, sutrikę kariūnų veidai ir milijonas klausimų, besiskančių kiekvieno galvoje. Laikas pulke skriete skriėjo, buvome labai užsiėmę, tad laiką nuovoka visiškai dingo. Dieną pradėdavome 0.5–5.5, o baigdavome – 21–5.5 val. Ji trukdavo apie 16 valandų, bet, kaip minėjau, greitai prabėgdavo.

Mus mokantys instruktoriai buvo puikiai pasirengę, labai kvalifikuoti, tikrai galėjome didžiuotis, turėdami tokius vadus. Būdavo dienų, lyg tyčia, kai nuotaika nukrisdavo „žemiau nulio“, tačiau instruktoriai sugebėdavo ją pakelti. Vieną dieną išgirdome šiuos žodžius: „Karys, kuris negali eiti, gali ropoti, karys, kuris negali ropoti, gali šliaužti.“ Taigi privalome tikėti, kad esame labai stiprūs, jog

niekas negali mūsų palaužti ir sustabdyti. Tokiomis ir panašiomis frazėmis pulko instruktoriai kėlė mūsų moralę.

Po dviejų savaičių pulke prasidėjo gyvenimas lauko stovykloje. Čia jis virė dar greičiau. Įgijome kur kas daugiau praktikos, gavome didesnę fizinį krūvį, dėl to padidėjo ir maisto poreikis, kartais jo net trūkdavo, tačiau bėgant laikui ir su tuo apsipratome. Tiesa, jo trūkumą kompensuodavome savaitgaliais, kai atvažiuodavo artimieji su pilnais maišais šokoladų, saldainių. Visas nesveikas maistas pasidarė labai skanus ir apskritai „aukso vertės“.

Taip diena po dienos prabėgo ketu-

rios savaitės, po kurių turėjo įvykti didysis išbandymas. Jo laukdami dauguma kariūnų jaudinosi ne mažiau kaip pirmąją mokymų dieną.

Viskas prasidėjo pirmadienį po pietų ir tęsėsi iki penktadienio 11 valandos. Per šias keturias paras daug žygiavome su pilnomis kuprinėmis, buvome testuojami, kariavome su miego stygiu. Jos buvo tikrai sunkios. Pritrintos kojos, kirkšnys, skaudanti nugara ir sąnariai, atrodo, turėjo mus nutempti į pačią nevilties bedugnę, tačiau įvyko priešingai. Žinojimas, kad išbandymai baigiasi, kėlė mūsų motyvaciją, vertė pasijusti stipriais. Penktadienio ryto kulminacija buvo „Šlo-

Kęstučio Dijoko nuotrauka

Andriaus Kubiliaus nuotrauka

vės takas". Buvome pervargę, tačiau kiekvieno veide švietė plati šypsena. Visi buvo laimingi: sveikindami tapšnojome vienas kitam per petį, apsikabinome, pasijutome tikrais ginklo broliais. Šiuo nuotykiu baigėsi Bazinis kario kursas Rukloje.

Įveikę „Šlovės taką“ dar turėjome kelias valandas administravimui, prausimuisi, pažymėjimų įteikimui... Ir štai pagaliau mes pasirengę taip ilgai lauktai kelionei į Akademiją!

Krn. MORTA RAMOŠKAITĖ

Esu iš Kauno. Studijuoti Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje dvejus metus buvo mano svajonė ir siekiamybė. Savo bendraamžiams dėl to atrodžiau keista, bet palaikymo visada sulaukdavau. Tikriausiai, kaip ir visos panelės, stojančios į LKA, bijojau nežinios – kas manęs laukia per Bazinį kario kursą. Taigi su baime širdyje liepos 28 d. išvažiavau į Ruklą.

Mokomąjį pulką Rukloje pasiekėme gana vėlai, tad daug kas vis dar liko neišku. Bet kitą rytą viskas pradėjo stotis į savo vietas. Dvi savaites nuolat vyko rikiuotės, rikiuotės su ginklais, ginklų ardymo pratybos, paskaitos. Po dviejų „patogių“ (nes miegojome šiltose lovose, ant pagalvių padėję galvas, prausėmės dušuose, valgėme iš atskirų indų) savaitių bijojome kito etapo – savaitės stovyklavietėje.

O įvyko tai, ko niekas nesitikėjo, – gyvenimas stovyklavietėje mus – visą kuopą – sužavėjo. Buvo daugiau taktikos pratybų, ne tik teorijos paskaitų, ir galimybių priartėti prie gamtos. Aš asmeniškai „susipažinau“ su pele, kuri, kaip paaiškėjo kurso pabaigoje, miegojo po mano galva.

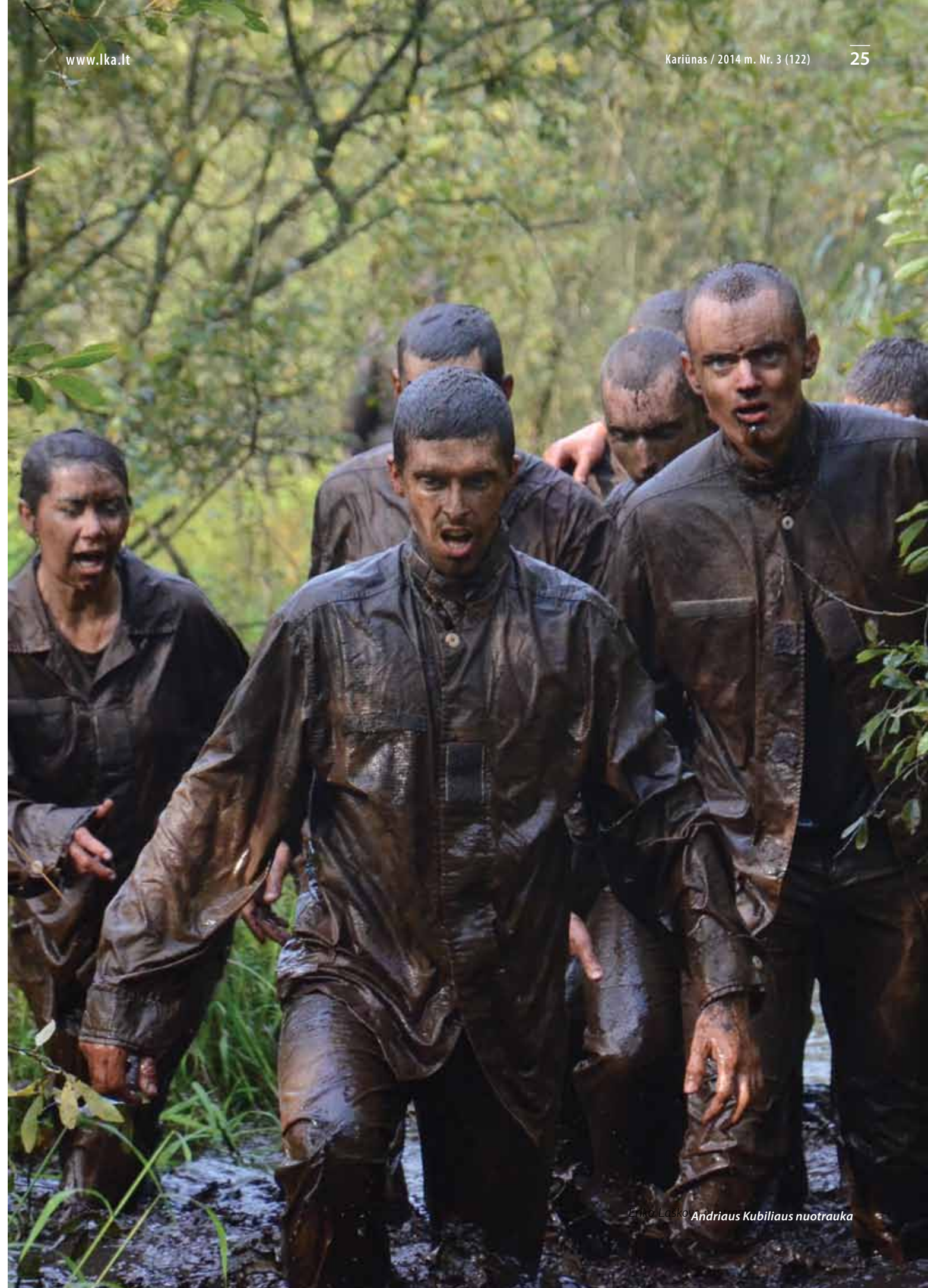
Savaitgaliai – dar vienas saldus dalykas, kaip tie saldainiai, kuriuos teko slėpti arba dalintis su savo pelyte. Visi jų laukda-

vom, kadangi gaudavome laisvo laiko, atvažiuodavo draugai ir artimieji aplankyti. Sekmadienis beveik visada – persivalgyimo diena, nuolatiniai baliai palapinėse.

Man didžiausią įspūdį padarė šaudymo iš kulkosvaidžio pratybos Nr. 2, per kurias teko iššauti 180 šūvių.

Po 4 savaitių stovyklavietėje susiruošėme į baigiamąjį Bazinio kario kurso etapą – „keturparį“. Išsiskirstę į 5 grupes, tris dienas praleidome Gaižiūnų poligono miškuose orientaciniuose žygiuose. Kasdien reikėjo pasiekti du taškus, kuriuose vyko įvairių kurso metu išmoktų dalykų tikrinimas. Po trijų parų visų grupių kariūnai susitiko ir kartu pasirengė įveikti paskutinės nakties išbandymus. Tą naktį, kuri vėliau tapo įsimintiniausia visiems mums, gavome įvairių užduočių – nešti dėžes su amunicija, kasti tranšėjas, ieškoti priešų, pabūti priešų nelaisvėje. Kad ir kaip keista, mes – I kuopa, – sustiprėjus motyvacijai, su didžiausiu džiaugsmu leidomės „Šlovės taku“ ir jį visi kartu sėkmingai įveikėme.

Norėčiau pasidžiaugti, kad tarp mūsų tikrai yra daug žmonių, kurie sunkią akimirką ne atsuka nugarą, o padeda. Mano asmeniniai įspūdžiai *nerrealūs*. Esu laiminga, studijuodama LKA.

Erika Lasko Andriaus Kubiliaus nuotrauka

Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė, iškilmių svečiai su LKA XXI absolventų laida

2014 m. rugpjūčio 1 d. Vilnius, S. Daukanto aikštė

Ltn. Kęstutis KILIKEVIČIUS

Kalnų dviračių sporte svarbiausia – asmeninės psichologinės savybės

Autoriaus nuotraukos

Jau skaičiuodamas paskutines praėjusios vasaros dienas iki Lietuvos karo akademijos baigimo panorau papasakoti apie savo ganėtinai neįprastą hobi – sportą – ir, galima sakyti, savotišką gyvenimo būdą. Ko gero, daugelis Karo akademijos darbuotojų yra pastebėję teritorijoje neįprastą kalnų dviratį, visiškai nepanašų į kitus, paprastus, dviračius. Tad šį kartą KARIŪNO žurnale pabandysiu trumpai pristatyti kalnų dviračių sportą, kuriuo esu susižavėjęs.

Tai – greitas nusileidimas nuo kalnų, Lietuvoje – nuo kalvų (angl. *downhill*), ekstremalus sportas dėl didesnio pavojaus žmogaus sveikatai.

Kalnų dviratininkai varžosi tarpusavyje – greičiausiai nusileidęs trasa ir yra laimėtojas, nors dažniausiai apdovanojami trys greičiausi kiekvienos grupės atstovai. Paprastai tokiose varžybose skiriamos moterų, jaunių, mėgėjų ir profesionalų grupės. Trasos – dažniausiai stačios, techniškai gana sudėtingos dėl staigių posūkių, įvairių natūralių ir dirbtinių kliūčių. Nusileidimo trukmė Lietuvoje – apie 1 min., o valstybėse, kuriose yra kalnų, – nuo 3 iki 5 min. Tokioms trasoms įveikti reikia ir neįprastų dviračių, dažniausiai turinčių du amortizatorius, kurių kiekvieno eiga – 20 cm. Šie dviračiai yra kur kas tvirtesni nei kiti, todėl gali sverti daugiau nei 20 kg. Kitas išskirtinis jų bruožas – hidrauliniai stabdžiai su dideliais diskais. Dėl to galima valdyti situaciją leidžiantis siaura, stačia trasa, kai greitis siekia ir 70 km/val. Dalyviai dėvi visiškai veidą dengiančius šalmsus, akinius, kūno šarvus, kaklo, kelių ir dilbių apsaugas.

Kalnų dviračių sporto istorija prasidėjo maždaug 1976 m. Jungtinėse Amerikos Valstijose, kur vietos gyventojai leisdavosi žvyrkeliais nuo tenykščių kalnų. Dviračiai tuo metu buvo visiškai nepanašūs į dabartinius, o apie saugumą praktiškai nebuvo galvojama.

Profesionalus kalnų dviračių sportas atsirado maždaug 1990 m., kai buvo pripažintas Tarptautinės dviračių sporto sąjungos (UCI). Lietuvoje šis sportas iš tikrųjų dar tik žengia pirmuosius žingsnius, nes pirmosios varžybos įvyko 2009 m., bet kiekvienais metais tampa vis populiarnesnis, daugėja gerai organizuotų renginių, oficialių varžybų, kartu kyla ir sportininkų lygis. Šis sportas sparčiausiai populiarėja Lietuvos didmiesčiuose – Vilniuje, Kaune, Šiauliuose.

Pats šiuo sportu susidomėjau dar mokyklos suole – 12 klasėje, tam įtakos turėjo draugas, kuris tai jau buvo išbandęs. Netrukus nusipirkau pirmąjį savo dviratį, tiesa, nepritaikytą šiam sportui, tačiau iš pradžių ir toks tiko. Po mėnesio jau startavau varžybose – po pirmojo šuolio pavojingai kritau tiesiai ant galvos, bet bendroje įskaitoje likau kažkur viduryje... Tad tokia buvo pradžia. Po šių varžybų noras važinėti nepaėjo, tad vis daugiau treniravausi, o rezultatai nuosekliai gerėjo.

Karo akademijoje sugebėjau suderinti studijas ir mėgstamą sportą. Sportuoju jau ketverius metus, dalyvauju varžybose Baltijos valstybėse, turiu netolimų planų vykti į Europos čempionatus ir ilgalaikį tikslą – bent simboliškai startuoti Pasaulio čempionate. Tai leistų įrodyti, kad viskas įmanoma, kai to nori ir sieki. Ir net nesvarbu, kad Lietuvoje nėra esminio šiam sportui dalyko – kalnų!

Iš tikrųjų kalnų dviračių sporte svarbiausia – asmeninės psichologinės savybės, nes kovoti tenka vienam su visais, traumų tikimybė taip pat gerokai didesnė nei kitose sporto šakose, todėl

laimi nebūtinai fiziškai pajėgiausias, o tas, kuris lengviau susidoroja su įtampa, traumomis ir kitomis kliūtimis. Tačiau tai nereiškia, kad fizinis pajėgumas nėra svarbu, – būtent jis leidžia išvengti traumų. Per ketverius pastaruosius metus patyriau tik kelias rimtesnes traumas – buvo skilęs dilbio kaulas, lūžusi čiurna, kartu plyšę ir raiščiai. Taigi ši sporto šaka – tik drąsiems ir išvermingiems.

PROTINGOS
MINTYS

*Pergalę pasiekia
atkakliausi!*

Napoleonas BONAPARTAS

Rita ALIŠAUSKIENĖ

Lietuvių kalbos mokytoja metodininkė, projekto „Dviejų generolų pavyzdžiu ugdome jaunąją kartą“ koordinatore

Konkurso „Kai lietuviai žygiuoja kovon“ nugalėtojams

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje vykusio šalies mokslivų patriotinės ir žygio dainos konkurso „Kai lietuviai žygiuoja kovon“ I vietos laimėtojos Adolfo Ramanausko-Vanago gimnazijos gimnazistės buvo apdovanotos specialiu prizu – dienos išvyka į Lietuvos didžiojo kunigaikščio Vaidoto mechanizuotąjį pėstininkų batalioną.

Akademijos kovo 14 d. surengtame konkurse dalyvavo 8–12 klasių moksliviai iš Vilniaus, Kauno, Alytaus, Raseinių ir Alsėdžių mokymo įstaigų. Konkursu jaunimas skatinamas domėtis Lietuvos kariuomene ir jos istorija, puoselėjami

jo tautiniai jausmai ir istorinė atmintis, moksliviai supažindinami su Lietuvos partizanų, savanorių ir kitų kūrėjų patriotinėmis dainomis, populiariamos žygio dainos.

Konkurso dalyviai lietuviškas pa-

triotines (Lietuvos partizanų, savanorių ir kitų patriotinės dainos kūrėjų) žygio dainas atliko žygiuodami. Juos kūrinio temos atitikimo, režisūrinio sprendimo ir sceninio įvaizdžio aspektais vertino komisijos nariai: lietuvių liaudies fol-

kloro dainininkė, etnologė Veronika Povilionienė, Akademijos viršininko pavaduotojas kariniam rengimui plk. ltn. Valerijus Šerelis, choro „Kariūnas“ vadovas Vytautas Verseckas, Lietuvos kariuomenės orkestro dirigentas mjr. Egidijus Ališauskas, kariūnė Monika Šinkūnaitė.

Kaip minėjau, konkurso nugalėtoja tapo mūsų Alytaus Adolfo Ramanausko-Vanago gimnazija. Ji laimėjo ir pagrindinį prizą – dieną Lietuvos didžiojo kunigaikščio Vaidoto mechanizuotajame pėstininkų batalione, taip pat buvo apdovanota diplomu. Antrosios vietos laimėtoja Alsėdžių vidurinė mokykla ir trečiosios vietos laimėtojos Raseinių Prezidento Jono Žemaičio gimnazija bei Vilniaus Barbaros Radvilaitės pagrindinė mokykla buvo apdovanotos diplomais ir Lietuvos karo akademijos prizais.

Taigi, ankstyvą gegužės 9 dienos rytą gimnazistės Agnė Salickaitė, Laurita Jankauskaitė, Eglė Bolytė, Brigita Vinikaitė, Marta Linauskaitė, Neringa Serbentaitė, Šarūnė Baltrukevičiūtė, Angelė Adamukaitytė, Aurelija Baliukynaitė, Edita Žekaitė, Kristina Zubrickaitė ir mokytojos Irena Muzikevičienė, Rita Ališauskienė kartu su Karo akademijos Viešųjų ir tarptautinių ryšių skyriaus Ramovės viršininke Egle Trataite-Žebeliene sulipo į brezentu dengtą karinį sunkvežimį „Mercedes unimog“ ir išvažiavo į Rukloje įsikūrusį batalioną. Kelionė tokia automobiliu buvo tik pradžia visų dar laukiančių atrakcijų. Beje, taip keliaujant

AKADEMIJOS PULSAS | APDOVANOTI | SVEIKINAME

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos 22-ųjų įkūrimo metinių proga Gerumo akcijų iniciatoriai:

už kalėdinę kariūnų paramos akciją „Operacija „Kalėdos“

vyr. ltn. Jurgis NORVAIŠA,

už iniciatyvą organizuojant Maltos ordino akcijas socialiai pažeidžiamoms žmonėms

srž. Deividas ŠIRMENIS,

už organizuotą „Maisto banko“ akciją Lietuvos karo akademijoje

j. eil. Rebek BRUDER,
krn. Modestas PETRAVIČIUS – Akademijos viršininko padėka

VALSTYBĖS (LIETUVOS KARALIAUS MINDAUGO KARŪNAVIMO) DIENOS PROGA

Už papildomų pareigų atlikimą ir inovacinių karinio rengimo priemonių taikymą vykdant IV kurso kariūnų taktikos modulį „Mūsų mieste“

mjr. Mindaugas STACKEVIČIUS – Akademijos viršininko padėka

Už pavyzdinę, uolią ir sąžiningą tarnybą ir iniciatyvą vykdant pavestas užduotis

kpt. Audrius MUZIKEVIČIUS – Akademijos viršininko padėka

Už profesionalų vadovavimą Senato studijų komitetui, plėtojant civilių ir karių bendradarbiavimą

prof. dr. Rasa SMALIUKIENĖ – Akademijos viršininko padėka

Už kompetenciją, pavyzdinę ir sąžiningą tarnybą

dr. Rolanda KAZLAUSKAITĖ-MARKELIENĖ – Akademijos viršininko padėka

Už profesionalų darbą, sąžiningą tarnybą ir kompetenciją, asmeninę iniciatyvą vykdant Redakcino skyriaus veiklą

Arūnas ALONDERIS – Akademijos viršininko padėka

Už rezultatų kariūnų komandos parengimą dalyvauti Lietuvos aukštųjų mokyklų studentų projektų valdymo čempionate, kur laimėta bronzą

doc. dr. Gintaras LABUTIS – Akademijos viršininko padėka

Už sąžiningą, iniciatyvų, profesionalų ir ilgametį darbą

Marina KLIUKIENĖ,
Vilma KRINEVIČIENĖ,
Jolanta STASIŪNAITYTĖ – Akademijos viršininko padėka

Už pavyzdinę ir sąžiningą darbą, atsakingą pareigų atlikimą

Joalanda GIRNYTĖ,
Dovilė RADOVIČIŪTĖ – Akademijos viršininko padėka

Už pavyzdinę, uolią ir sąžiningą tarnybą ir iniciatyvą vykdant neetatines pareigas

krn. Ernestas ARLAUSKAS,
krn. Linas BUŠAUSKAS,

krn. Ramūnas NORKUS,
krn. Snieguolė PIEKUTĖ,
krn. Lukas STANIULEVIČIUS,
krn. Erikas ŠILALĖ,
krn. Aurimas ŠIMKUS – Akademijos viršininko padėka

Už aktyvią veiklą Kariūnų taryboje

krn. Gvidas GRINIUS,
krn. Tautvydas JAŠKŪNAS,
krn. Aurimas MORKŪNAS – Akademijos viršininko padėka

Už pavyzdinę, uolią ir sąžiningą tarnybą ir iniciatyvą dalyvaujant savanoriškoje veikloje

krn. Gintaras BORČAKAS – Akademijos viršininko padėka

Už pavyzdinę, uolią ir nepriekaištingą pareigų atlikimą

krn. Lauryna BUBNYTĖ,
krn. Tomas KARAŠAUSKAS – Akademijos viršininko padėka

Už pavyzdinę, uolią ir sąžiningą tarnybą ir iniciatyvą dalyvaujant Lietuvos jaunimo pilietinio ugdymo projekte „Tėvynės gynėjas“

krn. Rapolas JURGELIS – Akademijos viršininko padėka

Už svarų indėlį tobulinant žurnalo „Kariūnas“ redakcinės kolegijos veiklą, Akademijos tradicijų puoselėjimą

ltn. Marius DZENCEVIČIUS – Akademijos viršininko vardine dovana

jau nebesinorėjo skaityti pasiimtos knygos, mintys sukosi apie karius: kaip jie ištvėria, kai tokia mašina reikia važiuoti spaudžiant stipriam žiemos šalčiui.

Vaidoto mechanizuotajame pėstininkų batalione mus pasitiko ir palinkėjo sėkmės jo vadas plk. ltn. Darius Vaicikauskas. Vyr. ltn. Jaunius Matukas pristatė bataliono karių veiklą, užduotis, supažindino su bataliono istorija ir priminė, kad 1929 m. liepos 29 d. pulkui buvo įteikta vėliava su užrašu: „Drąsa, ištvėrmė ir Tėvynės meilė tevadovauja mums“. Apžiūrėjome mechanizuotųjų pėstininkų ginkluotę ir ekipotę, bendravome su kariais, domėjomės jų gyvenimo sąlygomis.

Diena kariuomenėje tęsėsi kariniame kliūčių ruože. Pirmiausia išklausėme instruktažą ir mokėmės sėkmingai įveikti kliūtis, padarėme mankštą ir tik tada galėjome įvertinti savo jėgas, gebėjimus ir galimybes. Aišku, sunkiausia įveikti kliūtis buvo mokytojoms. Po tokių išbandymų, užsidėję šalumus, duobėtais miško keliais dviem šarvuočiais vyko į mokymo lauką. Pasivažinęję tokia transporto priemone suvokėme, kad kariai ne be reikalo juokavo, jog mūsų kelionė kariniu sunkvežimiu – tarsi važiavimas taksi. Miško gilumoje laukė pietūs

– sausasis maisto davinyš. Kariai pamokė, kaip naudotis maisto krepšeliu, kaip pasišildyti maistą. Merginos noriai valgė ir teigė, jog skanu, tik suabejojo, ar taip pat vertintų, jeigu kelias savaites tris kartus per dieną reiktų juo maitintis.

Po kareiviškų pietų brigados „Geležinis Vilkas“ žvalgybos kuopos kariai mokė įvairių praktinių dalykų, kurie galėtų praversti kasdienybėje, – virvės rišimo mazgų, įvairių laužo kūrimo būdų. Kariai pateikė užduočių, lavinančių pasitobulumą, atmintį, mokė, kaip komandai kartu vykdyti užduotis. Rankos taiklumą išbandėme šaudydamos šratasvydžio ginklais. Ir merginos, ir mokytojos buvo apdovanotos bataliono suvenyrais.

Greitai prabėgo nelengva, bet įdomi diena mechanizuotajame pėstininkų batalione. Savo kailiu patyrėme ir suvokėme, kad kariais tenka daug sunkių išbandymų, juk ne be reikalo bataliono karių vėliavoje įrašyti žodžiai, bylojantys apie drąsą, ištvėrmę ir meilę. Atrodė, kad merginos pavargo, tačiau pasidomėjus, ar norėtų dar dieną praleisti batalione, vienareikšmiškai atsakė: „Taip!“ Šaunios mūsų gimnazistės ne tik dainuodamos ir žygiuodamos, bet ir karių mokymo lauke, kur pasirodė stiprios ir ištvėrmingos.

Noriu tapti kariūnu, o ateityje – karininku!

Kai vasara nubėga rugių ražienomis, o padangėje nutįsta paukščių, traukiančių į pietus, voros, į šalies miestelius ir kaimus atskuba nauji mokslo metai. Jų pradžią skelbia Rugsėjo 1-osios skambučiai, gatvės, aidinčios jaunais balsais, ir... kasmetis mokslo festivalis „Erdvėlais Žemė“.

Susidomėjimas mokslo ir technologijų naujienomis mūsų šalyje kasmėta auga. Tai liudija didėjantis mokslo festivalio „Erdvėlais Žemė“ lankytojų ir programos autorių – mokslininkų ir visų, besidominčių mokslu, – entuziazmas. Šis festivalis, Lietuvoje vykstantis jau 11-us metus iš eilės, priartina mokslo idėjas prie visuomenės. Jo metu aiškinama technologijų, inovacijų nauda, populiariamos šalies mokslo institucijos ir pažangios verslo įmonės, savo veikloje taikančios mokslo laimėjimus.

Rugsėjo 10–19 d. visi norintys, nuo mažiausio iki vyriausio, rinkosi iš daugiau kaip 350 nemokamų nacionalinio mokslo festivalio „Erdvėlais Žemė 2014“ renginių, vykstančių Vilniaus, Kauno, Šiaulių, Panevėžio, Klaipėdos, Druskininkų mokyklose, universitetuose, laboratorijose ir aikštėse.

Jau treči metai Lietuvos karo akademijos Atrankos centro darbuotojai

drauge su kariūnais, neabejingais mokslui, besidominčiais jo naujovėmis, dalyvauja šiame festivalyje. Šiame rugsėjo 17 d. lankytojai buvo kviečiami atvykti į LKA paskaitą-diskusiją „Ar ateities karuose bus reikalingi žmonės?“. Praėjusiais metais kariūnai svečius supažindino su bepiločių lėkuvų modeliais, jų naudojimo galimybėmis, o šiemet šią idėją pratęsė krn. Justas Petrošius. Jis parengė ir svečiams iš Kruonio (Kaišiadorių r.) ir Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijų perskaitė paskaitą apie robotų galimybes karyboje. Moksleiviai itin domėjosi robotu, sukurtu LKA, veržėsi patys jį valdyti, po to lankėsi lazerinėje šaudykloje, kur išbandė akies taiklumą ir rankos tvirtumą. Galop Atrankos centro darbuotojus užpylė klausimų lavina apie karininko profesiją ir jiems keliamus reikalavimus.

Į Akademiją atvyko ir žurnalistų. Jie paskaitos konspektą pateikė portale delfi.lt, kad su ja galėtų susipažinti visi, besidomintys naujomis karybos technologijomis.

Po kelių dienų į Lietuvos karo akademiją atkeliavo festivalio dalyvių laišukai, kuriuose jie išsakė savo įspūdžius apie renginį. Perskaitykite juos drauge.

Tomas BAGDANAČIUS Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijos 2 klasės mokinys

Karininko profesija domiuosi nuo dešimties metų, nes mano tėvelis yra atsargos seržantas. Be to, visada norėjau tapti toks, kaip jis. Kai 2010 m. įstojau į Lietuvos šaulių sąjungą, dar labiau panorau susieti savo gyvenimą su karo tarnyba ir gimtosios šalies gynyba.

2012 m., tapęs šaulių būrio vadu, pradėjau domėtis ir studijomis LKA. Esu dalyvavęs daugelyje jos renginių apie specialybes, kurias galima įgyti šioje aukštojoje mokykloje, apie kario dien-

tvarkę, apie tai, ką kariūnai veikia laisvu laiku. Čia susitikau su mjr. Rimvydu Adomavičiumi, ats. kpt. Kęstučiu Kairiu, kitiems kariais. Man labai patinko pokalbiai su jais apie karininko pašaukimą, išradingos viktorinos ir kitos užduotys, kuriomis jie geba sudominti į Akademiją atvykusius jaunuolius. Jau keleri metai dalyvauju šaudymo varžybose, organizuojamose Lietuvos kariuomenės dienai paminėti.

Šiemet su jaunaisiais šauliais atvykau į pagal mokslo festivalio programą surengtą paskaitą-diskusiją „Ar ateities karuose bus reikalingi žmonės?“. Jos metu daug sužinojau apie robotus, kurie naudojami pasaulio kariuomenėse įvairioms užduotims atlikti. Man paskaita labai patiko, todėl ketinu dalyvauti ir kituose LKA renginiuose, o ateityje – mokyti Akademijoje. Noriu tapti kariūnu, o vėliau – karininku!

Eglė MALECKAITĖ, Gitana MATULIONYTĖ Kruonio gimnazijos 10 klasės mokinės

Mes, Kruonio gimnazijos mokiniai, jau keleri metai vykstame į mokslo festivalius „Erdvėlais Žemė“. Juose susipažįstame su mokslo naujovėmis, susitinkame su bendraamžiais ir žymiais mokslininkais. Tai plečia akiratį ir bendravimo erdvę.

Šiemet saulėtą rugsėjo popietę autostrada Vilnius–Kaunas pirmąkart mus atvedė į Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademiją. Čia mes drauge su savo mokytoja Stase Dičkienė išklauseme paskaitą „Ar ateities karuose bus reikalingi žmonės?“, kurią perskaitė būsimas lakūnas Justas Petrošius. Šis kariūnas klausytojus supažindino su robotų naudojimo civiliniame gyvenime ir karyboje galimybėmis. Paskaita mums visiems patiko: ji buvo informatyvi, turtinga iliustracijų ir mokslinių filmų intarpų. Po to diskutavome apie robotų pritaikymo galimybes, prisiminėme pirmąjį Lietuvos jaunųjų mokslininkų sukurtą palydovą, šiemet pakilusį į kosmosą.

Mes jau dešimtokai, tad pagalvojame ir apie tolesnes studijas. Neretą domina karininko profesija – gal kuris ateityje ją pasirinktume. Karo akademijoje mus supažindino su reikalavimais, keliamais šios profesijos atstovams, pasakojo ir dramatišką Antakalnio vietovės, kurioje įsikūrusi Akademija, 300 metų istoriją, prasidėjusią nuo LDK didikų Sapiegų. Išgirdome kariūnų svečiams pasakojamą legendą apie nelaimingą kario meilę.

Žinoma, didžiausią įspūdį paliko lazerinė šaudykla. Daugelis iš mūsų ginklų rankose laikė pirmą kartą, ne visi žinojo, kaip taikyti į taikinį! Šaudyti puikiai sekėsi

mūsų merginoms Jolitai ir Laurai. Bet Dava pasirodė geriausia, kaip tikra snaperė, nes surinko 99 taškus. Šaulės buvo apdovanotos prizais. Tai gražus prisiminimas apie viešnagę pas būsiamus karininkus.

Grįžę į namus įspūdžiais pasidalijome su draugais ir sukėlėme didelį jų susidomėjimą. Viliamės, kad dar ne kartą apsilankysime Kruonio akademijoje, nes sužinojome, kad penktadieniais čia visada laukiamos mokinių grupės.

Iki kitų susitikimų!

Krn. Justas PETROŠIUS

Pavasariį Atrankos centro dabuotojai man pasiūlė parengti paskaitą apie robotus, jų naudojimo karyboje galimybes ir perskaityti ją nacionaliniame

Tęsinys 41 puslapyje →

IŠ PIRMŲ LŪPŲ

Kpt. Regimantas BALIUS

- ➔ **Jūsų credo** – Nesigailėk nei dėl to, ką padarei, nei dėl to, ko nepadarei. Gyvenimas – jau suplanuotas!
- ➔ **Kada pirmą kartą sužinojote apie Joną Žemaitį-Vytautą?** – Vidurinėje mokykloje
- ➔ **Kas Jums padarė pačią didžiausią įtaką?** – Maksvelas Gudrutis :)
- ➔ **Jeigu galėtumėte keliauti „laiko mašina“, kokį mūšį / karinę operaciją norėtumėte pamatyti?** – Somos mūšį
- ➔ **Ką pasikviestumėte į negyvenamą salą?** – Penktadienį
- ➔ **Jeigu nebūtumėte tapęs karininku** – Būčiau ne karininkas
- ➔ **Mėgstamiausias tarptautinis žodis** – „Sinergetinis“
- ➔ **Jei rašytumėte žmogaus garbės kodeksą, kurie reikalavimai būtų esminiai?** – Sąžinė, drąsa, pasiaukojimas
- ➔ **Ko niekada nesutiktumėte padaryti?** – Išduoti Tėvynės

- ➔ **Skandėtas, kuriam negalite atsisipirti** – Saldu-mynai
- ➔ **Kas svarbiausia** – gerai atrodyti ar patogiai jaustis? – Patogiai jaustis
- ➔ **Linksmiausias/ įsimintiniausias įvykis Akademijoje** – Įsimintiniausia – pirmojo karininko laipsnio suteikimo ceremonija, linksmiausi – visi ketveri mokymosi LKA metai!
- ➔ **„Pasaulyje yra tik dvi jėgos: kardas ir kovos dvasia, ir anksčiau ar vėliau kardas bus nugalėtas kovos dvasios.“ Ar tikrai?** – Nesu toks filosofas, kad galėčiau atsakyti į šį klausimą
- ➔ **Tarnyboje svarbiausia** – Aukštyn nosį ir į priekį!
- ➔ **Gražiausia Akademijos šventė, tradicija** – Kalėdos, jei kariūnai vaidina :)
- ➔ **Ko reikia, kad įstotum į Kruonio akademiją?** – Noro + noro + labai didelio noro
- ➔ **Užbaikite sakinį: „Mane išveda iš pusiausvyros...“** – Žiūrėjimas į viską pro pirštus

- ➔ **Šventė, kurios labiausiai laukiate** – Visų!
- ➔ **Kai nieko nežinai** – Mažiau galva skauda :)
- ➔ **Kada paskutinį kartą verkėte iš juoko?** – Per savo LKA būrio draugų susitikimą
- ➔ **Trimis žodžiais apibūdinkite kariūną** – Apsukrus „niekšelis“
- ➔ **Ko Jums trūksta Akademijoje?** – Baseino
- ➔ **Lietuvos vieta, kurią patartumėte aplankyti** – Ladakalnis
- ➔ **Mėgstamiausia vieta Akademijoje** – Sporto kompleksas
- ➔ **Geriausias matytas filmas** – Tokių daug, bet paskutinis, aišku, *Lone Survivor*
- ➔ **Esate kairiarankis ar dešiniarankis?** – Dešiniarankis
- ➔ **Kuo norėtumėte tapti, būdamas penkiolikis?** – Pilnamečiu
- ➔ **Hobis** – Sportas, IT

- ➔ **Ko labiausiai pasigendate Lietuvoje kaip pilietis?** – Patriotiškumo ir sąžiningumo
- ➔ **Trys juokingiausi Lietuvos žmonės** – Rolandas Kazlas atstoja tris
- ➔ **Ką siųstumėte iš Lietuvos į „Euroviziją“, jeigu būtų Jūsų valia?** – Grupę „Suopis ir Rambynas“ :)
- ➔ **Kaip pagražintumėte Lietuvą?** – Ji ir taip graži.
- ➔ **Kaip pagražintumėte Lietuvą?** – Ji ir taip graži. Svarbiausia – jos nedergti
- ➔ **Ką Jums reiškia laisvė?** – Šios anketos be cenzūros išspausdinimą :)
- ➔ **Ar pasitiktumėte gyvenimu: dražiai neriate į viską, daug nesukdamas sau galvos dėl galimų ateities problemų? Ar stengiatės racionaliai viską pasverti?** – Dažniau neriu :)
- ➔ **Kas Jums buvo mokykla?** – 12 metų galvojimo, kad, kai ją baigsiu, jau būsiu suaugęs
- ➔ **Ar buvote geras mokinys?** – Garbės lentoje nesu buvęs :)
- ➔ **Idealios atostogos** – Nesibaigiančios

- ➔ **Ar tikite meile iš pirmo žvilgsnio?** – Ne, visada norisi dar kartą pasižiūrėti
- ➔ **Geriausios idėjos gimsta** – Gerų draugų kompanijoje
- ➔ **Krepšinis ar futbolas?** – Krepšinis!
- ➔ **Miego poza** – Gulint... Kartais ir stovint visai nieko... :)
- ➔ **Jei galėtumėte pasirinkti, kuo vieną dieną norėtumėte pabūti?** – Ichiandru :)
- ➔ **Geriausias laisvalaikio leidimo būdas** – Su šeima
- ➔ **Mėgstamiausias metų laikas** – Vasara
- ➔ **Gimimo diena** – Trečiadienis
- ➔ **Kada ir kokie darbo rezultatai džiugina?** – Kai laimėjimai pranoksta tikslus ir lūkesčius
- ➔ **Įsivaizduokite, kad Jūs – Kruonio akademijos viršininkas. Pirmasis Jūsų įsakymas** – Bijau net svajoti :)

Mokiniamis neįdomu, kai lengva

Įgyvendinama gynybinio-pilietinio ugdymo ir bazinių karinių mokymų programos Plungės rajono Alsėdžių vidurinė mokykla vadovaujasi LR piliečių rengimo ginkluotai valstybės gynybai strategija, skirta visiems Lietuvos gyventojams, taip pat ir šios mokyklos vadovui, mokiniams, jų tėveliams, bendruomenei.

Šiomet į Karo akademiją įstojo du šios vidurinės mokyklos absolventai – Regimantas Kontrimas ir Gintautas Pūžė. KARIŪNO žurnale pristatydami Alsėdžių vidurinės mokyklos patirtį moksleivių gynybinio-pilietinio ugdymo srityje, tikimės, kad ir kitos šalies mokyklos ir gimnazijos paseks jos pavyzdžiu.

Krn. Regimantas KONTRIMAS

Uždarius Telšių rajono Gedrimų pagrindinę mokyklą, toliau mokytis pasirinkau Plungės rajono Alsėdžių vidurinėje mokykloje. Jau anksčiau buvau girdėjęs, kad joje ypatingas dėmesys skiriamas ne tik fizinių savybių, bet ir patriotiškumo, pilietiškumo ugdymui. Dėl aktyvios šaulių veiklos, griežtos tvarkos ir drausmės mokykla buvo vadinama

„sukarinta“. Vėliau, jau besimokydamas Alsėdžiuose, sužinojau, kad čia nuo 9 klasės mokiniai gali rinktis gynybinio-pilietinio ugdymo programą, kuri neatsiejama nuo minėtų dalykų.

Labiausiai stebino tvarka ir drausmė mokyklos bendrabutyje – rytiniai ir vakariniai patikrinimai, pratybos, žygiavimas į mokyklą rikiuote. Kiekvienas bendrabučio gyventojas, kad ir kokio amžiaus būtų, turėjo budėti, vesti patikrinimus, vadovauti rikiuotei, pratyboms. Taigi privalėjome vieni kitų klausyti. Mokykla išsiskyrė iš kitų ugdymo institucijų ir tuo, kad joje yra gynybinio-pilietinio ugdymo instruktorius. Tiesa, į šias pareigas paskirti darbuotojai dažnai keitėsi, tačiau pastaruosius dvejus metus su mumis nuolat dirbo Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos auklėtinis vyr. ltn. Julius Svirušis.

Vos atvykęs į Alsėdžius įsitraukiau į jaunųjų šaulių veiklą ir greitai pats tapau jaunuoju šauliu. Visą laiką svajoju apie kario kelią. Stengiausi gerai mokytis, sportuoti. Dalyvavau šaulių mokymuose, stovyklose, žaidynėse, o po 11 klasių, vasarą, baigiau bazinį kario kursą Rukloje, tapau KASP kariu.

Mokykloje nuolat lankėsi daug garbingų svečių – krašto apsaugos ir Lietuvos kariuomenės vadovybė, Prisiėkimo apygardos KASP 3-iosios Telšių

kuopos savanoriai. O mūsų išleistuvėse vasaros pradžioje dalyvavo ir naujasis Šaulių sąjungos vadas ats. plk. ltn. Liudas Gumbinas.

2012–2013 m. m. mokyklos direktorius pasiūlė vienuoliktose klasėse rinktis bazinių karinių mokymų programą, kurią buvo patikėta vesti vyr. ltn. Julijui Svirušiu. Šią programą pasirinko 8 mokiniai, 7 iš jų tapo krašto apsaugos savanoriais. Išsipildė mano ir Gintauto svajonė – sėkmingai perėjome atranką į Lietuvos karo akademiją.

Alsėdžių vidurinėje mokykloje gyvenimas įdomus. Mokiniai nuolat dalyvauja įvairiose programose, konkursuose, varžybose, olimpiadose. Ryškiausia metų šventė – gegužės mėnesį rengiama Kariuomenės ir visuomenės diena. Į ją kviečiami mokyklos socialiniai partneriai, regiono mokyklų mokiniai, savivaldybės atstovai, Seimo nariai. Pristatomi mokyklos laimėjimai, skaitomos paskaitos, vyksta įvairios sporto varžybos, estafetės, rodomos meninės programos, šventė baigiama skanaujant kareivišką košę.

Džiaugiuosi, kad baigiau Alsėdžių vidurinę mokyklą. Noriu tarti ačiū mokytojams, kad nereikėjo samdyti korepetitorių, kad buvo sudarytos geros sąlygos dalyvauti įvairiose veiklose, o svarbiausia – kad padėjo siekti svajonės – tapti Tėvynės gynėju.

Krn. Gintautas PŪŽĖ

Į Alsėdžių vidurinę mokyklą pakliuvau atsitiktinai. Iki 11 klasės buvau girdėjęs tik tiek, kad ši mokykla yra Plungės rajone. Dėl sunkios materialinės padėties laišku kreipiausi į Seimo narį Vytautą Gapšį, prašydamas padėti rasti mokyklą, kurioje būtų sudarytos normalios gyvenimo sąlygos ir galėčiau įgyti gerą vidurinį išsilavinimą. Apie Karo akademiją ar kario savanorio pareigas negalvoju. Mano laišką gerbiama Seimo narystė persiuntė Plungės rajono Alsėdžių vidurinės mokyklos direktoriui Leonui Mockūnui ir paprašė padėti. Taip pat informavo Plungės savivaldybės tarybos narį Mindaugą Jurčią, o jis pasiūlė mokytis Plungės „Saulės“ gimnazijoje.

Alsėdžių vidurinės mokyklos direktorius paskambino ir pakvietė atvykti į vietą susipažinti su gyvenimo ir mokymosi sąlygomis, mokyklos siūlomomis ugdymo programomis. Kadangi neturėjau galimybės atvykti, direktorius pats parsivežė mane iš Tverų į Alsėdžius, parodė mokyklą, bendrabutį, papasakojo apie mokyklą, bendrabutį. Štai tada susipažinau su gynybinio-pilietinio ugdymo ir bazinių karinių mokymų programomis. Mokykla ir jos įgyvendinamos karinės programos, galimybė dalyvauti šaulių veikloje mane sužavėjo iš karto. Į „Saulės“ gimnaziją nebevažiauvau ir nekantriai laukiau rugsėjo pirmosios Alsėdžiuose.

Čia nustebino paprastis, nuoširdus mokytojų ir mokinių tarpusavio santykiai, labai draugiška klasė. Iš 30 baigusiųjų 12 klasių 8 buvome atvykę iš kitų rajonų ir miestų – Klaipėdos, Radviliškio,

Telšių, Plungės, Rietavo savivaldybių. Visi aktyviai dalyvavome užklasinėje veikloje, dainavome, šokome, sportavome, skynėme laurus olimpiadose, du kartus tapome respublikinio būrių rikiuotės konkurso nugalėtojais, o Karo akademijos organizuojamame žygio ir dainos konkurse dvejus metus buvome antri.

Besimokydamas Alsėdžiuose tapau šauliu, savanoriu, baigiau trijų savaičių karinius mokymus, perėjau atranką į Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademiją. Jau šiandien galiu apibendrinti savo veiklos rezultatus: Alsėdžiuose dainavau vaikinių patriotinės dainos ansamblyje ir ne kartą tapau respublikinių konkursų ir apžiūrų laureatu, du kartus – būrių rikiuotės respublikinio konkurso nugalėtoju, du kartus – respublikinio žygio ir dainos konkurso antros vietos laimėtoju, du kartus atstovavau Plungės rajonui Lietuvos moksleivių olimpiadose festivalyje, lengvosios atletikos rungtyje, tapau šauliu, savanoriu. Alsėdžiuose radau savo pašaukimą.

Mokyklos direktorius Leonas MOCKŪNAS

Turtinga pedagoginė patirtis skatina daug duoti ir daug reikalauti. Mokiniamis neįdomu, kai lengva. Štai kodėl prieš tryliką metų Alsėdžiuose buvo imtasi gynybinio-pilietinio ugdymo.

Pirmiausia 2001 m. vasario 16-ąją Alsėdžiuose atkūrėme šaulių organizaciją, lygiai po 60 metų nuo jos sunaikinimo.

Pirmasis prisiekiau aš pats. Tikėjau savo idėja. Greitai mokykloje buvo įkurta šaulių kuopa. Šaulių veiklą norėjau įtraukti į ugdymo procesą. Gynybinio-pilietinio ugdymo programą rengiau remdamasis Jaunųjų šaulių rengimo programa, tačiau patirties ir žinių stoka paskatino inicijuoti sutarties su Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija pasirašymą. 2001 m. balandžio 26 d. raštu dėl to kreipiausi į Karo akademiją, nurodžiau, su kokiais sunkumais mokykla susiduria, ketindama įtraukti šią programą, ir kokius klausimus norėtume matyti sutartyje – šaulių programos pritaikymas kariniam mokymui 9,10 ir 11 klasėse, metodinės paramos teikimas ir kt. Tų pačių metų lapkričio 29 d. sutartis buvo pasirašyta. Karo akademijos instruktoriai ir dėstytojai surengė programos pristatymą Alsėdžių vidurinėje mokykloje. 2006 m. kovo 28 d. sutartis buvo atnaujinta.

Mums pasisekė, kad Karo akademija – mūsų socialiniai partneriai. Mokykloje Karo akademija organizavo respublikinę konferenciją, mokyklos direktorius perskaitė pranešimą respublikinėje konferencijoje Karo akademijoje, dainavo kariūnų choras, Akademijos atstovai skaitė paskaitas mokiniams, parengė integruotas programas.

Tęsinys 38 puslapyje →

Pasirašius bendradarbiavimo sutartį su Šiaulių universitetu

Bendrą programą sudaro keturios loginiu nuoseklumu išdėstytos dalys – I, II, III ir IV – nepertraukiamo mokymo 6-oje, 7-oje, 8-oje ir 9-oje klasėse pakopos. Vėliau prie programos prisidėję mokiniai gali ją baigti 10-oje klasėje. Programą baigusius 9-oje klasėje sudaroma atskira įgūdžių tobulinimo programa – pratybos, kuriose ypatingas dėmesys skiriamas fizinių ir lyderio savybių ugdymui, rengimui konkursams, varžyboms. Kiekvienas mokymo etapas trunka metus, skyrus per savaitę po 0,5 val. 6-oje, 0,5 val. – 7-oje, 1 val. – 8-oje ir 1 val. 9-oje klasėse. Likusios valandos integruotos į mokomuosius dalykus, socialinę ir kultūrinę pažintinę veiklą, mokyklos ir miestelio organizuojamus renginius.

11–12 klasių mokiniai – net ir nebaigę gynybinio-pilietinio ugdymo kurso – gali rinktis bazinių karinių mokymų programą – 4 savaitines pamokas. Tokią programą šiais mokslo metais baigė pirmieji 8 dvyliktokai. 7 iš jų tapo KASP kariais, 2 įstojo į Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademiją. Programą vedė gynybinio-pilietinio ugdymo instruktorius, Lietuvos karo akademijos absolventas vyr. ltn. Julius Svirušis, šiuo metu paskirtas Lietuvos šaulių sąjungos Telšių šaulių rinktinės vadu. Be to, 11–12 klasėse mokiniai gali rinktis pasirenkamąjį 3 val. kūno kultūros modulį „Krašto gynyba“.

Nuo 2014 m. rugsėjo 1-osios programa 9–10 klasėse išeinama neatsiejamai nuo sporto programos. Dvi dienas per savaitę po 1 val. mokiniai dalyvaus plaukimo pamokose baseine, dvi dienas po 2 val. dirbs pagal individualias sporto programas. Mokyklos bendrabutyje gyvenantys mokiniai, atvykstantys iš Telšių, Klaipėdos, Plungės, Mažeikių, Palangos (dauguma – turintys socialinių ir pedagoginių problemų), ugdomi ištiesią parą pagal bendrabučio dienotvarkę, kurią sudaro pamokų ruošą, socialinis ugdymas, fizinių savybių lavinimas ir karinės pratybos. Jų užimtumo, socialinėms ir pedagoginėms problemoms spręsti mes pasirinkome sukarintą programą, kuriai įgyvendinti taip pat reikalingi instruktoriai, turintys karinį išsilavinimą.

Po brandos atestatų įteikimo ceremonijos (iš kairės): Žemaitijos šaulių 8-osios rinktinės vadas ats. vyr. ltn. Julius Svirušis, absolventas Regimantas Kontrimas su kolega, mokyklos direktorius Leonas Mockūnas ir Lietuvos šaulių sąjungos vadas ats. plk. ltn. Liudas Gumbinas, 2014 m. birželis

Regimanto Kavaliausko nuotraukos

Ne viskas padaryta taip, kaip norėta. Buvo ir pakilimų, ir nesėkmių. Tačiau šiandien turime daug naujų idėjų ir ryžto. Nuo 2014 m. rugsėjo 1 d. 9 ir 11 klasėse įvedamas sustiprintas fizinis ir karinis rengimas. Mokyklos materialinė bazė gera, puikūs socialiniai partneriai – Šiaulių universitetas, Kauno technologijos universitetas, Telšių regioninis profesinio rengimo centras, KASP Priskėlimo apygardos 6-oji rinktinė, Telšių apskrities Žemaičių šaulių 8-oji rinktinė, Lietuvos laisvės armijos karių ir rėmėjų sąjunga, KASP Žemaičių apygardos 3-ioji rinktinė.

Mus palaiko bendruomenė, mums pritaria savivaldybė. Mokykla turi nuostabių mokytojų ir darbuotojų kolektyvą. Mokykloje dirba 14 mokytojų vyrų: 4 iš jų – šauliai, 2 – savanoriai, o mokyklos direktoriaus pavaduotojas ugdymui Regimantas Kavaliauskas – šaulys, savanoris, šalies orientavimosi sporto su dviračiais ir slidėmis rinktinės narys, atstovaujantis tarptautinėse varžybose ir Lietuvos kariuomenei. Gal todėl mums sekasi dirbti ir su socialinių bei kitų problemų turinčiais vaikais, kurie atvyksta pas mus mokytis pagal gynybinio-pilietinio ugdymo programą iš viso Žemaitijos regiono.

Džiugu, kad jau antras gynybinio-pilietinio ugdymo instruktorius tapo Telšių šaulių rinktinės vadu, tačiau gaila, kad palieka mokyklą. Buvęs instruktorius ats. vyr. ltn. Julius Svirušis daug davė mokyklai ir mokiniams. Nors pirmoji mokinių reakcija buvo kiek juokinga: „Kažkoks pasikėlęs!“ Kaip kariškis, J. Svirušis visada buvo pasitempęs, tvarkingas. Tada vaikams sakiau: palaukit ir jus išmokys taip vaikščioti. Išmokė! O pats kartu su vyresniaisiais mokiniais dainavo vaikų ansamblyje, organizuodavo tradicines šventes bendrabutyje, kartu su vaikais sportuodavo.

Nesigailiu, kad dirbau šia linkme, nors dar daug ką reikėtų padaryti. Rengiama Plungės rajono savivaldybės ir Krašto apsaugos ministerijos bendradarbiavimo sutartis dėl paramos Alsėdžių vidurinės mokyklos vykdomai programai, parengtas projektas Nacionalinei mokyklų vertinimo agentūrai dėl paramos steigiant karines sporto klases, rengiamas futbolo aikštės užbaigimo ir lauko treniruoklių įrengimo projektas. Spalio trečiąją savaitę vyks mokyklos akreditacija. Norime tapti gimnazija. Manome, kad mūsų darbas bus tinkamai įvertintas.

Kęstutis KILINSKAS

Kas yra hibridinis karas?

Pristatome naują Kęstučio Kilinsko straipsnį karybos tematika. Visi šio autoriaus straipsniai, išspausdinti KARIŪNE, skaitytojų gerai vertinami ir nekantriai laukiama naujų. Gaila, kad tokio aukšto intelektualinio lygio Bazinių karininkų kursų instruktorius, antrus metus iš eilės Kariūnų tarybos pripažintas geriausiu LKA kariniu instruktoriumi, savo noru paliko Karo akademiją ir išėjo į atsargą...

K. Kilinskas bendradarbiauja ne tik su KARIŪNU, bet ir su religijos, kultūros ir visuomenės gyvenimo žurnalu NAUJASIS ŽIDINYS-AIDAI (<http://www.knygynas.nzidiny.lt/>). Šio žurnalo š. m. penktajame numeryje išspausdintas jo straipsnis „Kas tu, žaliasis žmogau?“. Kolegiškai džiaugiamės, kad NAUJAJAME ŽIDINYJE-AIDUOSE vis daugiau atsiranda vietos Lietuvos kariuomenės istorijos ir karybos klausimams, į kuriuos profesionaliai atsako ats. vyr. srž. K. Kilinskas. KARIŪNO redakcinė kolegija, linkėdama Kęstučiui šviesios mokslinės ateities, tikisi sulaukti naujų publikacijų.

Nesisklandantis karo dūmai Ukrainoje sužadino aktualią ir mūsų visuomenėje gana neįprastą diskusiją apie karo formas ir jų raidą. Politikų, žurnalistų ir apžvalgininkų komentaruose Rusijos agresija prieš Ukrainą dažniausiai apibūdinama „hibridinio karo“, „XXI amžiaus karo“, „naujos karo formos“ sąvokomis arba „žaliųjų žmogeliukų taktikos“ metafora. Pažymėtina, kad gana dažnai šie apibūdinimai vartojami pernelyg nesigilinant į jų prasmę, todėl, atsiliepdami į idėjas ir įžvalgas, sklindančias viešojoje erdvėje, šiame straipsnyje keliais sakiniais pamėginame apibrėžti hibridinių

karų fenomeną, apie kurį Vakarų akademiniuose sluoksniuose kalbama jau beveik dešimtmetį.

Baigiantis Šaltajam karui – epochai, kai konvencinių karinių pajėgų galia buvo svarbus tarptautinės sistemos stabilumo garantas, – JAV kariuomenė operacijoje „Audra dykumoje“ sutriuškino į Kuveitą įsiveržusias Irako pajėgas. Ši operacija dėl taikytų modernių karybos technologijų ir jų Vakarų kariuomenėms teikiamo pranašumo buvo įvertinta kaip „karybos revoliucija“, o ilgainiui tai tapo terminu (angl. *revolution in military affairs*). Vakarų kariuomenių echnologi-

niu pranašumu tuo metu niekas neabejojo, tačiau Izraelio istorikas ir karo teoretikas Martinas van Creveldas 1991 m. išleido monografiją *Transformation of war*, kurioje išpranašavo reguliariųjų kariuomenių, kariaujančių konvencinį karą, saulėlydį. Jo nuomone, ateityje Vakarų valstybės susidurs su vis didesnėmis naujos formos karinėmis grėsmėmis, kurias kels nereguliaros karinės grupuotės, teroristinės organizacijos, narkotikų prekeivių, kriminalinių nusikaltėlių sindikatai ir sukarintos (paramilitarinės), nepriklausomų karo vadų valdomos, ginkluotos grupuotės.

M. Creveldo nuomone, valstybės ilgainiui praras galios, prievartos ir karo monopolį, o karo veiksmuose dalyvaus nevalstybinės religinių, politinių, kriminalinių ir kitokių interesų turinčios organizacijos. Atrodytų, paradoksalu, bet kai Vakarų kariuomenės pademonstravo moderniausių žvalgybos, stebėjimo, tikymo, komunikacijų technologijų galią kare Persijos įlankoje, Izraelio istorikas ėmė prognozuoti sunkiai įsivaizduojamą reguliariųjų kariuomenių ir konvencinių karų saulėlydį.

M. Creveldo pranašystės tapo aktualios ir ėmė pildytis po 2001 m. teroristinių išpuolių Jungtinėse Amerikos Valstijose, kai Vakarų valstybių kariuomenių koalicinės pajėgos pradėjo karo veiksmus prieš teroristus Afganistane ir Irake. Šiuose konfliktuose reguliariosios karinės pajėgos susidūrė su naujo tipo grėsmėmis, kurių „menu“ parengė teroristinės organizacijos, siekiančios išvengti garantuoti pražūtingo tiesioginio susidūrimo su vakariečiais konvencinio pobūdžio mūšio lauke. Teroristai rengė klasikiniam partizaniniam karui būdingas pasalas, sprogdino pakelės bombas, rengė teroristinius savižudžių išpuolius prieš karinius ir civilinius taikinius. Saddamas Husseinas suprato, kad Irako reguliariosios karinės pajėgos būtų sutriuškintos konvenciniame kare, todėl prieš sąjungininkų intervenciją į Iraką metė apie 30–40 tūkst. reguliariosios kariuomenės karių, taip pat paleido kalinius, kurie ilgainiui šalyje ėmė rengti

teroristinius išpuolius prieš koalicines pajėgas.

Įsibėgėjęs Afganistano ir Irako karams, naujosios grėsmės pradėtos vadinti asimetrinėmis. Tai reiškė, kad teroristai, negalėdami organizuoti simetriinių pakankamo dydžio pajėgų, galinčių pasipriešinti reguliariosioms konvencinėms Vakarų valstybių pajėgoms, renkasi tokias išpuolių formas, kurios būtų veiksmingos siekiant, kad simetrinės, konvencinės, kariuomenės prarastų pranašumą mūšio lauke.

Reikėtų pabrėžti, kad asimetrinio karo terminas sulaukė nemažai kritikos akademiniuose sluoksniuose: įvertinus Vakarų karinių technologijų pranašumą, tikėtina, kad karas su trečiojo pasaulio šalimis arba ten esančiomis teroristinėmis organizacijomis visada bus asimetrinis. Naujo pobūdžio grėsmės Vakarų valstybių kariuomenes privertė sukurti kovos su sukilėliais doktriną. Ja buvo remiamasi ir kariaujant su teroristais Afganistane ir Irake.

2006 m. vasarą 34 dienas trukęs Izraelio ir Libano karas padarė didelę įtaką hibridinių karų evoliucijai ir iki šiol laikomas chrestomatiniu tokių karų pavyzdžiu. Šis karas prasidėjo 2006 m. liepos 12 d., „Hezbollah“ teroristams surengus pasala Izraelio pasienio patruliui. Pasalos metu žuvo trys ir buvo pagrobti du Izraelio pasieniečiai. Teroristams atsiskaus paleisti pagrobtuosius, Izraelio pajėgos pradėjo karo veiksmus prieš Libane įsitvirtinusius kovotojus. Izraelio oro

pajėgos apšaudė „Hezbollah“ objektus, o sausumos – pradėjo ataką Pietų Libane. Besiveržiančius Izraelio tankus ir šarvuotus pasitiko šiuolaikinių valdomųjų prieštankinių raketų ugnis, lauko artilerijos salvės, nepilotuojami žvalgybos aparatai ir įtvirtintos teroristų pozicijos. Po 34 dienų intensyvių mūšių karo veiksmus sustabdė tarptautinė bendruomenė. Libano karas parodė, kad nevalstybinės organizacijos, pasitelkusios platų šiuolaikinių ginklų arsenalą (nuo įprastų automatinį šautuvų iki valdomųjų priešlėktuvinių ir prieštankinių raketų, artilerijos pabūklų, bepiločių žvalgybos aparatų, valdomų puikiai techniškai ir taktiškai pasirengusių kovotojų), gali sėkmingai pasipriešinti modernioms konvencinėms pajėgoms.

Afganistano, Irako ir Libano karai privertė JAV išplėsti grėsmių nacionaliniam saugumui spektrą. 2005 m. JAV Gynybos departamento išleistame grėsmių nacionaliniam saugumui sąrašė pirmą kartą pavartotas hibridinio pobūdžio grėsmės terminas. JAV gynybos specialistai prognozavo, kad ateities kariniuose konfliktuose konvencinės, neregulariosios, terorizmo grėsmių ribos nelysiuos – tiesiog jos bus taikomos tuo pačiu metu vienoje mūšio erdvėje. Kylanti naujo pobūdžio karinė grėsmė paskatino ir jos mokslinius tyrimus.

Vienas autoritetingiausių naujo pobūdžio grėsmių tyrėjų Frankas Hofmanas hibridinius karus apibrėžia kaip keturių iš principo skirtingų veiklų –

konvencinės ginkluotės panaudojimo, neregulariųjų (būdingų partizaniniams veiksmams) kovos būdų, terorizmo ir kriminalinės veikos – derinį, siekiant mūšio lauke kuo didesnio efekto. Taigi hibridiniame kare vienu metu derinamos keturios skirtingos kovos veiksmų formos, o jų pasirinkimas priklauso nuo siekiamų tikslų.

Amerikiečiai tyrėjai Timas McCullohas ir Rickas Johnsonas, remdamiesi mūsų jau minėtu 2006 m. Libano karu, sukūrė teorinį modelį, kuriuo pamėgino paaiškinti hibridinio karo fenomeną. Jų nuomone, hibridiniame kare pirmiausia išryškėja saviti istoriniai, geografiniai, kultūriniai kariaujančiųjų bruožai, atsispindintys ir kovos formoje. Reikėtų pažymėti, kad kultūrinis aspektas gali lemti kovotojų agresijos ir brutalumo laipsnį. Hibridiniuose karuose kovojančias organizacijas, grupes ir pavienius kovotojus vienija bendra ideologinė konstrukcija, kuria remiantis nurodomas ir atpažįstamas bendras priešas, su kuriuo kovojama. Šiuo aspektu itin svarbu, kad vienodai suvokiamas priešas keltų teroristams arba kitiems kovotojams egzistencinę grėsmę ir taip stimuliuotų kovos motyvus.

Hibridiniame kare kovojančios struktūros formuojasi nekonvencinių, neregulariųjų, ginkluotų grupių pagrindu, tačiau šių struktūrų turima ginkluotė ir taikoma taktika nebeatitinka tradicinių XX a. partizaninių kovų sampratos, jau 200 metų egzistuojančios Vakaruose. Kaip minėjau, hibridiniame kare konvenciniai ginklai, pavyzdžiui, artilerijos pabūklai arba valdomosios priešlėktuvinės raketos, išplečia partizaninio pobūdžio išpuolių spektrą ir padidina jų keliamą grėsmę, todėl hibridinio karo kariai (partizanai) yra kokybiškai kitokie nei tradiciniai (remiantis XX a. partizaninių kovų istoriniais vaizdiniais) kovotojai – sukilėliai ir partizanai.

Hibridinis karas tampa iššūkiu du šimtmečius Vakaruose vyravusiai ir universaliai tapusiai Carlo von Clausewitzo karo teorijai. Jis teigė, kad reguliariųjų kariuomenių tikslas – sumušti priešą kariuomenę mūšio lauke, o kartu vykstantis partizaninis karas vertinamas kaip papildoma gynybos priemonė, naudojama erdvėje, kurios nepasiekia priešą kariuomenė. Šį Vakaruose gajų požiūrį atskleidžia XX a. įvykę karai, kuriuose reguliariosios kariuomenės kovojo su reguliariosiomis pajėgomis, o partizanai

rengė išpuolius priešą užnugaryje. Iki šiol vykusiuose karuose reguliariosios ir neregulariosios karinės pajėgos siekė skirtingų tikslų ir veikė skirtingose operacijų aplinkose, o hibridiniuose karuose visi karo veiksmai integruoti ir veikiama vienoje mūšio erdvėje.

Hibridinių karų logika neatitinka tradicinės mąstymo paradigmos. Kitaip tariant, hibridinio pobūdžio grėsmės nėra du šimtmečius žmonijai įprastas partizaninis karas, nėra ir pavienis teroristinis išpuolis ar kriminalinė veika, kurią sutramdyti galima pasitelkus tam skirtas specialiąsias viešojo saugumo, policijos ar kariuomenės pajėgas.

Hibridiniame kare visos kovos formos integruojamos, veiksmai vyksta vienu metu viename mūšio lauke. Taip siekiama kuo didesnio poveikio priešininko pajėgoms. Partizanų pasalos derinamos su teroristiniais išpuoliais ir kriminaline veika. Pastarosios tikslas – ne tik aprūpinti kovotojus materialinėmis gėrybėmis, būtinomis išpuoliams organizuoti, bet ir destabilizuoti padėtį valstybėje, komplikuojant viešąją tvarką palaikančių institucijų veiksmus.

Ar Ukrainoje vyksta hibridinis karas? Šiandien tai turbūt vienas aktualiausių, dažniausiai svarstomų klausimų, juolab kad hibridiniu karu Rusijos veiksmai Ukrainoje pavadinti ne kartą. Rusijos žurnalistė Julija Latynina išskyrė keletą naujo pobūdžio karo aspektų. Pirmiausiai ji atkreipė dėmesį į tai, kad civiliai tapo svarbia karine jėga, iš žmonių (neretai – vaikų ir moterų) sudarytais gyvaisiais skydais naudotasi atakuojant karinius Ukrainos objektus. Žurnalistės nuomone, karas persikelia į informacinę erdvę, kai išpuoliais arba karinėmis operacijomis siekiama informacinio, o ne karinio efekto. Pasitelkiant propagandą ir įtakos agentus siekiama mobilizuoti visuomenę ir įtraukti į karo veiksmus. Kai kuriuose Ukrainos miestuose veikia gerai ginkluoti separatistai, kurie iš Ukrainos pajėgų perėmė nemažai šarvuotųjų, kitos kovos technikos. Taigi Ukrainoje iš principo matome visus keturis F. Hofmano apibrėžime įvardytus hibridinio karo elementus.

Kaip matome, hibridinis karas – sudėtingas reiškinys ne tik karine, bet ir pažintine prasme, sunkiai apibrėžiamas konvencinio karo suponuotomis mąstymo kategorijomis ir terminais, todėl jam ištirti reikia daugiau laiko ir patirties, nei gali pasirodyti iš pirmo žvilgsnio.

RYŠIAI SU VISUOMENE

← Pradžia 34 puslapyje

mokslo festivalyje. Sutikau, nes esu LKA Karo technologijų būrelio narys, be to, ir pačiam įdomu praplėsti savo akiratį, papildyti žinias apie karinius robotus.

Rengiantis šiai paskaitai teko nemažai padirbėti. Iš didelio srauto informacijos turėjau kruopščiai atrinkti tai, kas klausytojams galėtų būti įdomu ir naudinga. Galvojau, kad ne tik kariams, bet ir civiliams labai svarbu medžiagos originalumas ir naudingumas.

Taigi svarbiausia – robotų naudojimo karyboje universalumas, jų tobulinimo perspektyvos. Šie aparatai pasitelkami ne tik sudėtingiausiomis karinėms operacijoms atlikti, siekiant išsaugoti karių sveikatą ir gyvybę, bet ir paprastesnėms užduotims vykdyti, pvz., kroviniams pernešti, kopiant į kalnus, ir kt.

Informaciją rinkau enciklopedijose, žinyuose ir internete – populiariuose technologijų naujienų portaluose, robotų gamintojų puslapiuose. Supratau, kad klausytojus privalau sudominti robotų panaudojimo galimybėmis. O jų spektras toks platus! Todėl, surinkęs informaciją, konsultavausi su mjr. R. Adomavičiumi, dr. V. Jonevičiumi ir kitais. Su jais aptarėme, kokia informacija šiandien aktualiausia, kaip galėčiau patraukti klausytojų dėmesį. Pasirengti paskaitai užtruko apie mėnesį.

Dalyvavimas šiame renginyje, manau, buvo puiki praktika man, būsimam karininkui, tobulinant viešojo kalbėjimo ir informacijos perteikimo įgūdžius. Tad siūlau savo kolegoms kariūnams būti smalsiems, nuolat domėtis karybos mokslo naujovėmis. Tai padės jiems tapti gerais specialistais, o galbūt ir išsaugos gyvybę.

KARIŪNO redakcinė kolegija dėkoja Atrankos centro darbuotojai **doc. dr. Nijolei Janulaitienei** už pagalbą rengiant šią skiltį.

AKADEMIJOS PULSAS | SUTEIKTI LAIPSNIAI | PASKIRTI Į PAREIGAS

2014-07-25
vyr. ltn. Miroslavui SVIGLINSKIUI – kapitono

2014-08-21
vyr. ltn. Jurgijui NORVAIŠAI – kapitono

2014-09-11
vyr. srž. Dmitrijui MACKOVSKIUI – št. seržanto

2014-09-11
vyr. srž. Deividui ŠIRMENIUI – št. seržanto

2014-07-25
mjr. Aleksandras PETRULIS
paskirtas į Bazinių karininkų kursų viršininko pareigas

2014-09-02
krn. Mantas VALASINAVIČIUS
išrinktas į Kariūnų garbės teismo pirmo ninko pareigas

2014-10-13
plk. ltn. Egidijus BUDRAITIS
paskirtas į Vytauto Didžiojo karininkų kursų viršininko pareigas

Moksleivių mintys apie NATO 2030 metais

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje birželio 5 d. lankėsi moksleiviai, dalyvavę ir geriausiai pasirodę Geopolitinių studijų centro ir LR užsienio reikalų ministerijos organizuotame projekte-konkurse „Lietuva – NATO narė 2004–2014“. Konkurso nugalėtojams čia buvo įteikti apdovanojimai ir organizuota ekskursija. Mokiniai susipažino su Lietuvos karo akademijos veikla ir kariūnų studijomis šioje aukštojoje mokykloje.

Sveikindamas konkurso dalyvius, Akademijos štabo viršininkas plk. ltn. Darius Baranauskas palinkėjo jiems pamatyti kuo daugiau įdomių jos vietų, sužinoti, kaip kariūnai čia mokosi ir gyvena, o ateityje sugrįžti jau kaip jos auklėtiniams – kariūnams.

Konkurso organizatoriai padėkojo

dalyviams už domėjimąsi Šiaurės Atlanto sutarties organizacija – NATO – ir atkreipė moksleivių dėmesį, kad Aljanso diplomatinėse atstovybėse dirba karininkai. Todėl, norėdami jais tapti, jie gali rinktis kario kelią – stoti į Lietuvos karo akademiją, kuri rengia ir ugdo karininkus lyderius.

Projekto „Lietuva – NATO narė 2004–2014“ tikslas – paskatinti jaunąją kartą plačiau pasidomėti NATO istorija ir tikslais, inicijuoti aktyvesnes jaunimo ir visuomenės diskusijas Lietuvos ir tarptautinio saugumo užtikrinimo klausimais, padėti suvokti ir kritiškai pažvelgti į saugumo problemas.

Lietuvos moksleiviams buvo siūloma dvejopa veikla: 7–10 klasių mokiniams (atskiroms klasėms ar visai tai amžiaus grupei) – paruošti renginį „NATO

diena mano mokykloje“, o 10–12 klasių mokiniams – parašyti rašinį. Norėdami dalyvauti konkurse, 2–3 žemesniųjų klasių mokiniai, pagal galimybes kuruojami socialinių mokslų mokytojo, turėjo parngti renginį ir pateikti komisijai trumpą jo aprašymą, iliustruotą nuotraukomis arba trumpu vaizdo siužetu. Vyresniųjų klasių mokiniai rašė rašinį, kaip įsivaizduoja Aljansą ateityje – „NATO 2030 metais“. Kūrybiškiausi, aktyviausi 7–10 klasių mokiniai kartu su juos kuravusiais mokytojais buvo apdovanoti įvairiomis dovanomis, skatinamaisiais prizais ir kelione į baigiamąjį renginį Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje.

KARIŪNO redakcinė kolegija, atsižvelgdama į pasikartojimus, taip pat dėl vietos stokos moksleivių rašinėlius pateikia šiek tiek sutrumpintus.

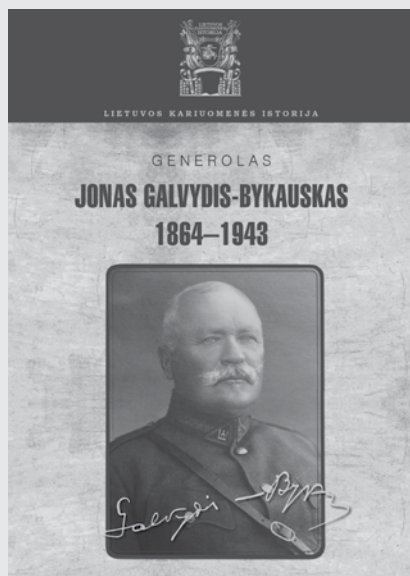
Grėta ŽIŪKAITĖ
Panevėžio 5-osios gimnazijos moksleivė, rašinio konkurse „NATO 2030 metais“ laimėjusi 1-ąją vietą

Visada maniau, kad prie NATO vykdomos veiklos Lietuvai labiausiai pavyko prisidėti misijoje Irake 2003–2011 metais. Niekas manęs neįtikins, kad nebuvo verta siūsti Lietuvos karių į šią misiją, kai viename dokumentiniame filme pamatysiu, ką ten jie veikė. Kariai nekariavo. Jie nešaudė, nekovojo – tik vykdė humanitarinę misiją, teikė pagalbą paprastiesiems žmonėms. Ar tai per silpnas argumentas, kuriuo grindžiamas dalyvavimas tokiose misijose? Kas gali būti nuostabiau nei išpuoliuose ir kare sužalotų vaikų ir žmonių, kurie džiaugiasi net ir menkiausia pagalba, veidai? „Tai buvo didelis iššūkis Lietuvos kariuomenei, džiaugiuosi, kad mūsų kariai puikiai atliko savo darbą, buvo labai gerai vertinami partnerių irakiečių. Suprantama, kad šioje misijoje kariai įgijo neįkainojamos patirties, kuri pravers ir ruošiantis ginti mūsų kraštą“, – sakė buvusi krašto apsaugos ministrė R. Juknevičienė.

Tiesa, narystės NATO nauda Lietuvai yra gana abstrakti, ne visados jaučiama kasdieniniame žmonių gyvenime. Dėl to visuomenėje atsiranda nemažai narystės šioje organizacijoje skeptikų. Žinau tik vieną – misija Irake mano šaliai davė naudos, nors ir ranka neapčiuopiamos. Patirtis, įgyta konflikto zonoje, buvo parvežta į Lietuvą ir prisidėjo prie mūsų krašto apsaugos stiprinimo, tobulinimo, praktinio žinių pritaikymo, o dalyvavimas tokia misijoje demonstruoja išskirtinį mūsų valstybės siekį prisidėti prie geresnio pasaulio kūrimo. Mes, lietuviai, negailėdami jėgų ar net gyvybės, atsakingai žiūrėjome į dalyvavimą tokioje veikloje ir šiuo atveju rėmėmės Šiaurės Atlanto sutarties 2-uoju straipsniu, teigiančiu, jog „Šalys prisidės prie tolesnio taikų ir draugiškų tarptautinių santykių plėtojimo, stiprindamos savo laisvas institucijas, siekdamos geresnio principų, kuriais grindžiama tų institucijų veikla, supratimo bei plėtodamos stabilumo ir gerovės sąlygas“. Taigi, užtarnautas geras Lietuvos vardas, įgūdžiai misijoje paliko pėdsaką ne tik tam

AKADEMIJOS PULSAS | NAUJAUSI LKA LEIDINIAI

← Pradžia 42 puslapyje

kartui, bet ir daugeliui metų, nes aktyvus dalyvavimas Aljanso veikloje gali mūsų šaliai garantuoti dar didesnę žodžio galią. Būtent todėl aš žinau, kad po 30 metų Lietuva bus aktyvi NATO narė ir svarbi organizacijos patarėja.

Tačiau, kaip ir kiekviena organizacija, NATO turi ir savų minusų. Šiandieniniame pasaulyje tikriausiai neberastume žmogaus, kuris nebūtų girdėjęs apie Ukrainos ir Rusijos konfliktą, sukėlusį visuomenės pasidalijimą į dvi stovyklas – reiškiančius nepasitenkinimą NATO vykdoma politika ir jos pozicijomis ir remiančius NATO. Kiek anksčiau, prieš Krymo „prijungimą“ prie Rusijos, NATO vadovas A. F. Rasmussenas sakė, jog nemato Rusijos galbūt planuojamos karinės intervencijos ženklų, bet perspėjo Maskvą neįsiimti jokių veiksmų Kryme, kurie galėtų padidinti įtampą ir sukelti nesuspatingumą.

Šiandien galiu pasakyti, kad NATO stipriai klydo. Aljanso abejingumas ne tik neužkirto kelio grobikiškam Ukrainos užpuolimui, bet ir leido agresorei pakeisti nusistovėjusias valstybės sienas. Mano požiūriu, buvo šiurkščiai pažeistas šalies valstybingumas – tai, ką taip puoselėja ir gina ši organizacija. Ar gali būti atleistas toks tarptautinės teisės principų pažeidimas? Vis dėlto aš įžvelgiu ir dalelytę diskriminacijos, nes žmonės vis dar mano, kad, nors Ukraina nėra Aljanso narė, jei būtų įtakinga šalis, tokia kaip Vokietija ar Prancūzija, NATO nedelsdama būtų atskubėjusi į pagalbą.

Taigi, iš to regiono į NATO žvelgiama ne taip jau labai pozityviai. Dabar, kai taika iš esmės pagaliau įtvirtinta, vis dar lieka neatsakytų klausimų. Ko reikia, kad Aljansas galėtų paveikti regiono žmo-

nių širdis ir protą, ir – visų svarbiausia – kas turi įvykti, kad stabilumas regione sustiprėtų? Šiandien girdžiu žmones kalbant, kad didžiosios valstybės nemato prasmės veltis į konfliktus su Rusija, nes Rytų Europos šalys nėra tokios reikšmingos, galbūt jos net laikomos neįsivertėmis. Tai rodo, kad į NATO kartais dedamos nepagrįstos viltys, o joms nepasiteisinus auga nepasitikėjimas Aljansu, jo atgarsiai galbūt bus girdimi ir po kelių dešimtmečių. Iki 2030-ųjų neabejotinai bus įvykęs ne vienas toks incidentas, todėl, jei Aljansas nekeis savo požiūrio ir politikos tokiais svarbiais klausimais, savo vizijoje vis ryškiau matysiu perdarytą pasaulio žemėlapi su pakitusiomis sienomis, mažesniu šalių skaičiumi ir išaugusiomis didžiosiomis valstybėmis.

Tačiau moneta turi dvi puses. Nevalia ir smerkti pasyvių gynybos organizacijos veiklos, nes labai tikėtina, kad

karinis įsikišimas Ukrainoje būtų peraukęs į grandiozinį karą, kuris įtrauktų visą Europos žemyną. Istorija parodė, kad bet koks konfliktas su Rusija geru metu nesibaigia, o šis pareikalavo palyginti nedidelės pasaulio mastu aukos, todėl drįstu teigti, jog mums pavyko dar gana sausiems išlipti iš balos. Kai kurių žmonių teigimu, NATO tik sėdėjo sudėjusi rankas, bet tai yra absoliuti netiesa, nes ši organizacija vadovavosi Šiaurės Atlanto sutarties 4-uoju straipsniu, teigiančiu: „Šalys tarpusavyje konsultuosios, jeigu, bet kurios iš jų nuomone, kiltų grėsmė bet kurios Šalies teritoriniam vientisumui, politinei nepriklausomybei ar saugumui.“ Aljansas aktyviai veikė ir posėdžiavo viso konflikto metu ir galiausiai priėmė sprendimą – reikia išlikti ramiems, nes bet koks neatsargus judesys gali atnešti virtinę Rusijos Federacijos atsakomųjų smūgių. Šiandien aš galiu tik padėkoti NATO, kad

ji nepasidavė spaudimui ir savo pareigą atliko teisingai. Iki 2030 metų ši organizacija neabejotinai bus išgelbėjusi šį žemyną dar ne vieną kartą, todėl bus laikoma pasaulio taikos sergėtoja.

Pasaulis akivaizdžiai suvokia ir taikdariaišką NATO misiją, to paties iš Aljanso tikėtis ir 2030-aisiais, ir 2050-aisiais. Visgi, nepaisant didelių NATO pastangų, saugumas ir stabilumas pasaulyje atrodo dar lyg svajonė, mirazas, bet žingsnis po žingsnio ši svajonė NATO dėka darosi vis artimesnė. Mano akimis, 2030-aisiais NATO bus labiausiai išsivysčiusi organizacija, efektyviausiai kovojanti su pasauliniu terorizmu, duodanti Lietuvai praktinės naudos bei galimybę aktyviau įsiliesti į pasaulio politiką, ir patikimiausia tarptautinės tvarkos palaikytoja, užkertanti kelią didžiųjų valstybių įsigalėjimui pasaulyje.

Domantas NAUSĖDA Šilalės Simono Gaudėšiaus gimnazijos mokinys, rašinio konkurse „NATO 2030 metais“ laimėjęs 2-ąją vietą

Straipsnį noriu pradėti viena savo mėgstamiausių citatų: „Karas užkrečiamas. Izoliuokite agresorius.“ (Teodoras Ruzveltas) Žmonės yra karšto kraujo, impulsyvūs ir smalsūs, kartu ir protingi, tik protas mus skiria nuo gyvulių, bet, deja, gyvuliški instinktai liks. Mes vis dar mąstome primityviai, gyvename šia diena. „Viena šiukšlė nepakeis nieko“, – pasakė tūkstantis dešimtas praeivis, numetęs viešoje vietoje plastmasinį vaisvandenių butelį. Vis dėlto ar karas 2030 metais dar bus aktualus mūsų visuomenei?

→ Tęsinys 46 puslapyje

IŠ PIRMŲ LŪPŲ

Krn. Gvidas GRINIUS

- ➔ **Jūsų credo** – Nesielk su kitu taip, kaip nenorėtum, kad elgtųsi su tavimi
- ➔ **Kada pirmą kartą sužinojote apie Joną Žemaitį-Vytautą?** – Devintoje klasėje
- ➔ **Kas Jums padarė pačią didžiausią įtaką?** – Šeima, artimieji ir, žinoma, sportas
- ➔ **Jeigu galėtumėte keliauti „laiko mašina“, kokį mūsų / karinę operaciją norėtumėte pamatyti?** – Termopilų perėjimą mūsų
- ➔ **Pačiūžos ar slidės?** – Vienareikšmiškai – slidės
- ➔ **Ką pasikviestumėte į negyvenamą salą?** – Artimuosius, draugus ir „Victoria Secret“ merginas

- ➔ **Jeigu nebūtumėte tapęs kariūnu, būtumėte...** – Sunkus klausimas – dažnai apie tai pagalvoju ir nebeįsivaizduoju savęs kažkuo kitu
- ➔ **Labiausiai erzinantis buitinis darbas** – Indų plovimas
- ➔ **Vyro automobilyje visada turi būti** – Nepriekaištinga švara ir „Areon sport gold“ salono oro gaiviklis
- ➔ **Ko niekada nesutiktumėte padaryti?** – Išduoti artimų žmonių
- ➔ **Šiuolaikinis kariūnas ir jo poreikiai** – Veržlus, iniciatyvus, lankstus, komunikabilus. Vienas pagrindinių poreikių, kaip visais laikais, – miegas

- ➔ **Įdomiausias kovos stilius?** – Kung fu
- ➔ **Linksmiausias įvykis Akademijoje** – „Kamazai“ ketvirto kurso kariūnams studijų baigimo proga, kai dar buvau pirmakursis
- ➔ **„Pasulyje yra tik dvi jėgos: kardas ir kovos dvasia, ir anksčiau ar vėliau kardas bus nugalėtas kovos dvasios“. Ar tikrai?** – Tikrai taip
- ➔ **Kokia gražiausia Akademijos šventė, tradicija?** – Pirmakursių krikštynos
- ➔ **Ko reikia, kad įstotum į Lietuvos karo akademiją?** – Noro ir neblogą fizinio pasirėngimo
- ➔ **Moteris ir boksas – ką apie tai manote?** – Ma-

- nau, kad moterims toks sportas visiškai netinka
- ➔ **Šventė, kurios labiausiai laukiate** – Kalėdos ir Naujieji metai
- ➔ **Kai ko nors nežinai...** – Jei man tai labai rūpi, stengiuosi išsiaiškinti
- ➔ **Esate kairiarankis ar dešiniarankis?** – Dešiniarankis
- ➔ **Ko iš šių dalykų nesate darę: pjovę šieno, kasę bulvių, kėlę inkilo?** – Manau, kaip dauguma mūsų, pjovę šieno
- ➔ **Miego poza** – Ant pilvo, o viena ranka po pagalve
- ➔ **Mėgstamiausias metų laikas** – Žinoma, vasara

- ➔ **Poilsis kalnuose ar paplūdimyje?** – Šiuo metu – kalnuose
- ➔ **Kam dažniausiai pritrūksta laiko?** – Miegui
- ➔ **Idealios atostogos** – Kai pasyvus poilsis suderintas su aktyviu
- ➔ **Tolimiausia vieta nuo Lietuvos, kurioje esate buvę** – Kreta
- ➔ **Prietas, kurio paisote** – Tokio nėra
- ➔ **Įsivaizduokite, kad Jūs – Karo akademijos viršininkas. Pirmasis Jūsų įsakymas** – Papildomos atostogos kariūnams Vėlykų proga!

NATO atgraso agresorius nuo gali-
mo kvailo žingsnio link susinaikinimo.
Dabartinė situacija Ukrainoje parodė,
kad mes esame saugomi, bet ne to-
kie svarbūs, kokie jautėmės prieš tai.
Manau, kad NATO mūsų neapsaugotų
dabar, mums tik padėtų, o apsisaugoti
turėtume patys. Nejaugi norime, kad
viskas būtų padaryta už mus pačius?
Mūsų šalies apsauga yra mūsų reikalas,
ne Vakarų Europos ar Amerikos, o mūsų.
Karo atveju mūsų būtų mažiau, bet ar
visada skaičius lemia mūsų laimėtojus?
Per partizaninį pasipriešinimą mes pri-
vertėme ne juokais sunerinti SSRS, tai
truko 10 metų, gal būtų trukę ir ilgiau,
bet, deja, mūsų pačių „brolių“ dėka dau-
guma partizanų buvo surasti ir sunaikinti.
Partizaninis pasipriešinimas rodo, kad
esame nepėsti, galime ir patys už save
pakovoti, reikia tik motyvacijos.

Po 16 metų NATO vis dar gyvuos.
Negalima painioti NATO ir JTO. Jungtinių
Tautų Organizacija yra suinteresuota už-
tikrinti taiką pasaulyje. Tokio tipo orga-
nizacijų buvo ne viena, bet taika ilgai ne-
trukdavo. Visais laikais pasitaikys agresori-
ų, todėl būtų nerimta manyti, kad taika
įmanoma šiuolaikinėje visuomenėje.
Taiką užtikrina didesnė ir efektyvesnė

ginkluotė nei agresorių, nors čia iškyla
dar vienas klausimas: jei visi ginkluojasi,
tai kas tampa agresoriais? Laimėtojai?
Kas laimėjo šaltąjį karą? Bet kokio pobū-
džio kare nėra laimėtojų, visi pralaimi, tik
vienai praranda daugiau, o kiti – mažiau.

NATO tikslas – apsaugoti savo vals-
tybes nares, ir nesunku suprasti, į ką
kreipiamas dėmesys kaip į galimą grės-
mę. Putinas karo gal ir nenori, bet nori
išlaikyti įtaką Rytų Europoje, todėl Rusija
neretai griebiasi ekonominių blokadų ar
karinių pratybų šalia jau europietiško-
mis tapusių valstybių sienų. Skandina-
vai to pro pirštus nepraleido ir surengė
ne ką mažesnio masto pratybas Baltijos
jūroje. Taigi, nuolatinė Rusijos grėsmė, o
dabar – ir agresija prieš kaimyninę šalį
neleidžia NATO snausti.

16 metų nėra daug, bet ir nėra ma-
žai. Kiekvieną sekundę gali įvykti katas-
trofa, galbūt mūsų pačių sukelta, galbūt
iš kosmoso atskriejęs nuo Saulės „akla-
sis“ asteroidas. Sunku pranašauti, bet
pabandyčiau. Paimsiu paprasčiausius 16
pasyvių metų, kai nieko rimta nevyksta,
tik ginkluojamasi ir ruošiamasi kažkam,
kas gali atnešti arba taiką, arba pragaištį.

Kiti 16 metų, mano nuomone, bus
šaltojo karo metai: naftos atsargų pa-
saulyje vis mažiau, vandens telkiniai su
kiekviena diena tampa vis labiau užteršti,
klimatas šiltėja (taip pat ir dėl žmonių
veiklos!). NATO turi šviesią ateitį, bet ne-

galima sustoti, reikia neatsilikti nuo Rytų
(Rusijos, Kinijos) ir ginkluotis taip pat. Vis
dėlto, kaip sakoma, jei nori taikos, ruoš-
kis karui. Tik šis ruošimasis karui gali at-
nešti ekonominių sunkumų: karas būna
pelningas ginkluotę gaminančioms
valstybėms ir jų firmoms, bet nuolatinis
ruošimasis jam – niekam nepelningas.

2030 metais pasikeis ir Lietuvos vi-
suomenė, jaunesni žmonės gal susikurs
naują europietišką mentalitetą. Nereikia
nė klausiti, iš kur pas mus atėjo korupcija
ir veltėdžiavimas. Pasikeitus visuomenei,
pasikeis ir valdžia. Bus žiūrima, ko reikia
visuomenei, o ne ko nori valdžia. Aš esu
už šauktinių kariuomenės Lietuvoje su-
grąžinimą, gal iki to laiko tai bus įgyven-
dinta. Pajutus kareiviškų batų sunkumą
lengviau bus gyventi ir vertinti tai, ką
turime. Kiti gal savo gyvenimą susies su
kariuomene, kiekvienas karys NATO yra
naudingas, negalima juk tik imti, reikia
kažką ir duoti.

„Jei kiekvienas pareikalautų taikos
vietoj naujo televizoriaus, tai būtų tai-
ka“, – sakė Džonas Lenonas. Galbūt da-
bartinė visuomenė sugebės sustabdyti
agresijos proveržius ir karas persikels į
kibernetinę erdvę? Didesnė mūsų visuo-
menės dalis nėra degradavusi, supranta
galimas karo pasekmes, supranta karo
kainą. NATO pavirstų istorija, jei Žemė-
je kažkoku būdu būtų užtikrinta taika,
bent jau laikinai. Taigi, jei stabilios taikos

kaina būtų Europos gynybinis skydas
– NATO, ar jį paaukotume? Tikriausiai
kiekvienas nė nemirkėtelėjęs atsakytų
„taip“, bet pažvelgę iš arčiau matome,
kad NATO ir yra taika. Gal ir blogai pa-
sakiau, bet argi tai ne tiesa? Ar vagys,
matydami, kad kieme laksto du dideli
rotveileriai, ryšis apvogti namus? Galbūt,
kamikadzių ir šiais laikais pasitaiko, bet
prieš tai gerai apsvarstys, ar verta.

„Nėra nė vieno žuvusiojo dėl laisvės
kapo, ant kurio nebūtų sudugusios laisvės
sėklos, savo ruožtu teikiančios gyvybę
naujiems daigams“, – sakė amerikiečių ra-
šytojas Voltas Vitmenas. Ir tai – tiesa.

Aš gimiau laisvoje Lietuvoje, sovietinės
priespaudos nemačiau, tikiuosi,
jos ir nepamatysiu, bet puikiai suprantu
laisvės kainą. Kartais tenka pasiaukoti
dėl šviesesnio rytojaus: R. Kalanta – pui-
kus pavyzdys. Jis pasiaukojo, kad tauta
pabustų, po ilgos žiemos atėjo pavasaris.
Kartu su Kalanta suliepsnojo ir tau-
tinis atgimimas. Žmonės neleido, kad ši
auka nueitų veltui. Ši ugnis vis dar ruse-
na ir dabar, laisvę turime, bet savo valios
dar nepakanka. Dauguma lietuvių dabar
ne gyvena, o egzistuoja. Nebando nieko
keisti, gal paprasčiausiai bijo.

Apibendrinamas noriu pasakyti,
kad sunku man nuspėti ateitį atsižvel-
giant į šių dienų neramumus. Yra posaki-
s: „Šuo – ne žmogus, nežinosi, ką jis su-
galvos“, bet žmonės dar labiau nenuspė-
jami. Dėl viso šio nenuspėjamo NATO
po 16 metų dar bus apogėjyje, o vėliau
– neaišku, sugrius ar toliau sėkmingai
stabdys agresorių užgaidas, toliau nai-
kins ir tryps jų svajones.

Po šešiolikos metų būtinai šį straips-
nį perskaitysiu ir galbūt juoksiuosiu iš
savo jūžūlių minčių bei lėkštos nuomonės,
tačiau svarbu dalyvauti, o ne laimėti.

Mantas KOPCIKAS
*Vilniaus Trakų Vokės gimnazijos mo-
kinys, rašinio konkurse „NATO 2030
metais“ laimėjęs 3-įją vietą*

NATO yra vis besikeičianti organizaci-
ja tiek savo sudėtimi, tiek ateities planais,
tad jos ateities perspektyvas gana sunku
numatyti. Ji gali gyvuoti ir bėgant laikui
tik stiprėti, tačiau negalima nekreipti dė-
mesio ir į kitą scenarijų: NATO gali susil-
pnėti, o galų gale gal net išnykti.

Kovoti tarpusavyje – žmonių pri-
gimtis. Dėl šios priežasties iki 2030 metų

pasulyje tikrai netrūks įvairių nesutari-
mų, kurie gali peraugti į karus. Jau minė-
ti neramumai Ukrainoje aiškiai iliustruo-
ja žiauriai, karingą žmonijos prigimtį. Šie
neramumai gali pasiekti ir Lietuvą, gal
net peraugti į trečiąjį pasaulinį karą. Jei
tai nutiktų, mano manymu, NATO šalys
pateisintų savo ne tik kaip gynybinio-
politinio, bet ir kaip karinio bloko vardą.
Atsižvelgiant į tai, jog NATO įkūrė tik 12
valstybių, o dabar šią organizaciją suda-
ro net 28 valstybės ir ateityje jų daugės,
šis blokas kariniu požiūriu būtų vienas
stipriausių pasaulyje.

Tačiau galima numatyti ir kitą vari-
antą: NATO gali išnykti, o Alijansą suda-
rančios šalys susiskaldyti ar net pradėti
kariauti tarpusavyje. Viena iš priežasčių,
kodėl taip gali nutikti, – didžiosios vals-
tybės tiesiog pavargs ginti mažas ir silp-
nas NATO nares. Šiuo atveju, kilus karui,
mažosios NATO šalys vienos negalės nie-
ko padaryti ir, nesugebėdamos apsiginti,
gali būti okupuotos įtakingiausių vals-
tybių – potencialių NATO priešininkių.
Vis dėlto manau, kad toks NATO ateities
variantas – mažai tikėtinas.

Kita vertus, NATO neturėtų per
daug didinti kariniams reikalams ski-
riamų lėšų, turėtų išlaikyti tam tikrą
pusiausvyrą. Padidėjęs dėmesys NATO
gynybinių pajėgumų stiprinimui ne-
prasprūstų kai kurioms šalims pro akis.
Tokia kariškai stipri ir įtakinga šalis
kaip Rusija tikrai neatsispirs poreikiui
dar labiau didinti savo kariuomenės
finansavimą, o visa tai būtų dar vie-
nas žingsnis karo link. Nors jau ir da-
bar Rusija yra numačiusi kariuomenės
finansavimui iki 2020 metų skirti per
20 trilijonų rublių, taigi ta pusiausvyrą
gali ir nepasiteisinti. Tarp kitko, Rusijos
prezidentas V. Putinas užsibrėžė tikslą
parengti programą, pagal kurią bus
didinami fizinio ir karinio pasirengimo
normatyvai visoms gyventojų amžiaus
grupėms, o už jų išlaikymą pažadėjo
ženklę GTO (rus. *Gotov k trudu i oboro-
ne* – Pasirengęs darbui ir gynybai), kaip
sovietų laikais.

Dar viena ateities vizija – taika. Iki
2030 metų visos pasaulio valstybės gali
savo noru įstoti į NATO. Nors tikriausiai
tai – tikra utopija. Tačiau jei šalys susivie-
nytų, neliktų jokio preteksto kariauti. Vi-
sos karinės pajėgos galėtų būti perorien-
tuotos kovoti su teroristais, piratais ir ki-
tais tarptautiniais nusikaltėliais. Kadangi
neberekėtų kariauti tarpusavyje, dalis
finansų, skirtų kariuomenės išlaikymui,

būtų perskirstyti, pavyzdžiui, medicinai,
švietimui.

Taigi taika – tobuliausia ateities
perspektyva. Šiuo atveju mūsų plane-
ta patirtų didžiausią pakilimą per visą
egzistavimą. Nesibaigiančiu taikos lai-
kotarpiu mūsų civilizacija pasiektų savo
aukštumas: kultūrą, žmonių ekolo-
gijos suvokimas, būtų pasiekta daugybė
kitų laimėjimų. Kita vertus, dėl to mūsų
planetą galėtų ištikti didžiulė katastrofa.
Taika ir medicinos laimėjimai pranašau-
tų patį didžiausią demografinį sprogimą,
o gyventojų prieaugis vėl objektyviai
reikštų kovą dėl išlikimo: gyvenamieji
pastatai būtų perpildyti, daug kur trūktų
maisto ir vandens.

Ateitis – miglota vizija, jos nuspėti
nejmanoma. Svarstymai apie NATO liki-
mą 2030 metais – tik spėlionė. Pasaulyje
yra daugybė veiksmų, kurie galimą sce-
narijų gali pasukti visai kita linkme. Šie
veiksmai – ne tik žmonių veikla, bet ir
gamtos jėgos.

Taigi, ne tik žmonės kuria ateitį.
Pasaulyje gali įvykti kas nors baisaus,
susijusio su gamtos stichijomis, kas pri-
verstų NATO arba susiskaldyti, arba tap-
ti dar stipresne organizacija, suvienyti
visas šalis gynybai ar net paskelbti karą
galimam agresoriui. Tačiau aš į ateitį
žvelgiu pozityviai, tikiu, jog NATO neiš-
irs, išliks stipri organizacija ir gins ne tik
savo nares, bet ir kitas valstybes galimų
neramumų metu. Net jei kultūrą didesnių
nesutarimų tarp šalių, o gal net pasau-
linio masto karų, tikiu, kad NATO būtų
pati galingiausia karinė sąjunga ir sau-
giausia išeitis tokiai mažai valstybei kaip
mūsų Lietuva.

PROTINGOS
MINTYS

Niekada
neatakuokite ten,
kur priešas jūsų
laukia

Brianas TRACY

Konkurso dalyviai ir svečiai Akademijos ramovėje

Kęstučio Dijoko nuotraukos

LIETUVOS KARO AKADEMIJOS BIBLIOTEKOS NAUJIENOS

KVIEČIA IR INFORMUOJA

Kur yra LKA biblioteka?

- ▶▶ LKA, K-3 II ir III a.
Šilo g. 5A, LT-10322 Vilnius
- ▶▶ tel.: (8 5) 210 3549, KATT 25 549;
(8 5) 210 3679, KATT 24 679

Darbo laikas

- ▶▶ I–IV – 8–17 val.
- ▶▶ V – 8–16.45 val.

Daugiau informacijos

- ▶▶ LKA bibliotekos interneto svetainėje
<http://www.lka.lt/lt/mokslina-veikla/biblioteka.html>

Kas gali naudotis LKA biblioteka?

- ▶▶ Visi LKA nariai, KAS kariai ir darbuotojai, kiti LR ir užsienio piliečiai, turintys LKA bibliotekos vartotojo pažymėjimą.

Kaip naudotis LKA biblioteka?

- ▶▶ LKA bibliotekos skaitytojo pažymėjimas yra bibliotekos vartotojo pažymėjimas.
- ▶▶ Reikalingus leidinius galite rasti el. kataloge <http://www.lka.lt/lt/mokslina-veikla/biblioteka.html>. LKA virtuali biblioteka arba Gen. J. Žemaičio Lietuvos karo akademijos bibliotekos katalogai.

Ką galima rasti/ atlikti LKA bibliotekos el. kataloguose?

Gen. J. Žemaičio Lietuvos karo akademijos bibliotekos kataloge:

- ▶▶ rasti ir iš anksto užsisakyti leidinius, saugomus bibliotekos fonduose (užsakyti leidiniai saugomi 3 bibliotekos darbo dienas);
- ▶▶ pasitikslinti informaciją apie užsakytus leidinius;
- ▶▶ rasti nuorodas į kitų bibliotekų el. katalogus.

LKA mokslo publikacijų duomenų bazėje (PDB):

- ▶▶ atlikti LKA darbuotojų monografijų, vadovėlių, mokslinių straipsnių ir kitų dokumentų paiešką.

LKA virtualioje bibliotekoje:

- ▶▶ atlikti paiešką bibliotekos kataloge;
- ▶▶ LKA mokslo publikacijų duomenų bazėje, prenumeruojamose duomenų bazėse;
- ▶▶ kt. informacijos šaltiniuose.

Laisvos prieigos ištekliai:

- ▶▶ <http://lituanistikadb.lt/lt/pradzia.html>
- ▶▶ www.epaveldas.lt
- ▶▶ <http://osp.stat.gov.lt/>
- ▶▶ <http://www.opendoar.org/>

PASLAUGOS

Bibliotekinės paslaugos:

- ▶▶ LKA bibliotekos vartotojų registravimas ir aptarnavimas;
- ▶▶ išankstinis leidinių užsakymas;
- ▶▶ leidinių išdavimas ir grąžinimas;
- ▶▶ tarpbibliotekinio abonemento paslaugos (TBA).

Informacinės paslaugos:

- ▶▶ informacijos apie visas LKA bibliotekos paslaugas žodžiu, telefonu, raštu teikimas;
 - ▶▶ konsultacijos informacijos paieškos klausimais (LKA bibliotekos elektroniniame kataloge, LKA mokslo publikacijų bazėje, LIBIS suvestiniame kataloge ir kt.);
 - ▶▶ konsultacijos informacijos paieškos testuojamose, licencijuojamose duomenų bazėse, atviros prieigos ir kt. ištekliuose klausimais;
 - ▶▶ literatūros (LKA bibliotekos fondų) sąrašų knygų parodoms, kurias rengia kiti LKA padaliniai, sudarymas;
 - ▶▶ galimybės skenuoti (skaitykloje, III a.) ir
 - ▶▶ kopijuoti (skaitykloje III a.);
 - ▶▶ kompiuterizuotos darbo vietos dirbti su MS Office programomis ir bevielis internetas (skaitykloje, III a.);
 - ▶▶ lankytojų ir vartotojų grupių supažindinimas su:
 - ▶▶ LKA bibliotekos informacine struktūra;
 - ▶▶ teikiamomis paslaugomis;
 - ▶▶ informacijos paieškos bibliotekų kataloguose, testuojamose ir licencijuojamose duomenų bazėse ypatumais.
- Išsamesnė informacija teikiama: LKA K-3 III a., tel.: (8 5) 210 3549, KATT 24 559, [el. p. zyginte.pleckaityte@mil.lt](mailto:el.p.zyginte.pleckaityte@mil.lt)

VERTA ĮSIDĖMĖTI!

- ▶▶ Paskutinis dokumento egzempliorius, enciklopedijos, atlasai, žodynai, periodiniai leidiniai į namus neišduodami.
- ▶▶ Pasibaigus mokslo metams, visus iš bibliotekos paimitus leidinius vartotojai turi grąžinti iki liepos mėn. pabaigos.
- ▶▶ Vartotojai nepataisomai sugadintus ar pamestus bibliotekos leidinius privalo pakeisti į tokius pat arba bibliotekos pripažintus lygiaverčiais leidinius.
- ▶▶ Įsiskolinusiems skaitytojams dokumentai neišduodami.
- ▶▶ Skaitytojai turi grąžinti tuo pačiu INVENTORINIŲ NUMERIŲ pažymėtus dokumentus.
- ▶▶ Skaitytojams draudžiama plėšyti, braukyti, lankstyti ir kitaip bjauroti leidinius, gadinti kompaktines plokšteles, dokumentus.
- ▶▶ Paskutinė mėnesio darbo diena LKA bibliotekoje – savaitinė diena (vartotojai neaptarnaujami).

Prof. dr. Gediminas VITKUS

Lietuvos karai

Knygoje „Lietuvos karai“¹ pristatoma susisteminta faktinė informacija apie XIX–XX a. Lietuvos karybos patirtį ir su tuo susiję statistiniai duomenys. Dėmesio centre – keturi XIX–XX a. karai, kuriuose buvo kariuomenė su Lietuvos vėliava: 1830–1831 m. ir 1863–1864 m. sukilimai, 1919–1920 m. Lietuvos nepriklausomybės karas

ir 1944–1953 m. Lietuvos partizaninis karas su Sovietų Sąjunga. Faktinės informacijos ir statistinių duomenų apie Lietuvos karus kaupimas ir apibendrinimas atliktas pasitelkus ir atitinkamai pritaikius 1963 m. JAV pradėto ir iki šiol vykdomo kiekybinio karų tyrimo projekto „Karo koreliatai“ (angl. *Correlates of War*) metodologiją ir metodiką.

Mintis imtis tyrimų projekto remiantis vieno universaliausių ir ilgiausiai trunkančio karų tyrimo metodika kilo knygos sudarytojui susipažinus su naujausia „Karo koreliatų“ projekto pagrindu parengta ir 2010 m. išleista Meredith Reid Sarkees ir Franko Whelono Waymano knyga *Resort to War*². Ši knyga yra išskirtinė, nes joje aprėpiami visi karai nuo 1816 iki 2007 m., įskaitant ir keturis Lietuvos karus. Tačiau susipažinus su šia informacija paaiškėjo, kad joje pateikti duomenys nevisiškai tikslūs, o jų interpretacija gerokai skiriasi nuo mums įprastos Lietuvoje.

Resort to War sudarytojų paliktos klaidos ir netikslumai savo ruožtu paskatino pasidomėti, kiek ir kokių mūsų pačių istoriografijoje apie tai yra sukaupta duomenų ir informacijos ir pateikta kitiems besidomintiems šia tema prieinama forma. Viena vertus, žinoma, nėra pagrindo abejoti, kad tikrai nemažai nuveikta tiriant Lietuvos karų istoriją. Tačiau reikia pripažinti, kad ligšioliniai tyrimai nesirėmė gerai apgalvotu ir eksplicitiškai suformuluotu teoriniu pagrindu, kuris leistų pateikti bendrą sisteminių kiekybinių vykusių karų vaizdą. Taip pat pažymėtina, kad daugelio tyrimų rezultatai neprieinami kitomis plačiau vartojamomis kalbomis.

Būtent pastaroji aplinkybė galiausiai ir subrandino sumanymą parengti šią knygą. Remdamiesi „Karo koreliatų“ projekto metodika, istoriografijoje, taip pat Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos archyvų fonduose saugoma informacija, knygos autoriai istorikai Virgilijus Pugačiauskas, Ieva Šenavičienė, Edita Jankauskienė ir Gintautas Surgailis atliko sisteminių kiekybinių keturių Lietuvos karų analizę. Šio tyrimo rezultatai ir pristatomi skaitytojui šioje knygoje lietuvių ir anglų kalbomis, kurios rengimą ir leidybą finansavo Lietuvos mokslo taryba.

¹ Gediminas Vitkus, sudar., *Lietuvos karai: Lietuvos XIX–XX a. nacionalinių karų sisteminė kiekybinė analizė*, Vilnius: Eugrimas, 2014.

² Sarkees M. R., Wayman F. W., *Resort to War: a Data Guide to Inter-state Extra-state, Intra-state, and Non-state Wars, 1816–2007*, CQ Press, 2010.

Dēstytoju, instruktoru, kariūnu ir vadu išminties „perliukai“

Man nesvarbu, jūs eisit į paskaitas ar seminarus. Vis tiek nieko naudingo iš manęs neišgirsite, o prieš egzaminą mokysitės iš šitų knygų.

– Ar egzamino metu bus galima naudotis konspektais?
– Ne.
– O užrašais?

Kas ta traukos jėga?! Planetų seksas?!

Atsikeli iš ryto ir žiūri – už lango jūra. Pasiimk duris ir plauk.

Ir tie santykiai santykiauja su kitais santykiais.

Filmai ir žaidimai bukina atmintį, kaip ir visą tautą.

Mūsų auditorijos baldai nepritaikyti skaitymui – skaityti reikia aukštesnės pagalvės nei miegoti.

Mes galime ginčytis, ar šuns būda priklauso šuniui, ar ne.

Europos Sąjungoje viena karvė gauna daugiau išmokų nei vienas studentas.

Lyginti dedukcinius ir tikimybinius samprotavimus yra tas pats, kaip lyginti duoną ir alų. Abu šie dalykai yra labai geri.

Lietuvoje nėra žmonių šaudymo tradicijų.

Kariūnė sėdėjo ramiai visą rytinės paskaitos pradžią, tada staiga atsistojo ir išbėgdama pasakė: „Atsiprašau, bet aš išvirkščiai apsirengusi.“

Bus skirstymas. Gal kas nors galėsite dirbti Latvijoje, Anglijoje, Amerikoje. Gal Tauragėje...

Kalbantis virpina orą. Žodžiu, burzgia.

Jeį daiktas, kuriuo braižoma, vadinamas braižytuvu, tai kaip vadinama vieta, kurioje yra braižoma?

Aš esu dievas, o taktika – mano religija.

Logikams nesvarbu, kas mąsto: ar vyras, ar žmogus, ar varškės gabalas...

Ką daryti, norint dalyvauti atrankoje (laikyti profesinio tinkamumo testą)?

1. Pasitikrink sveikatą sveikatos priežiūros įstaigoje pagal gyvenamąją vietą ir, gavęs pažymą (forma F 027-1/a arba F 027/a), registruokis.
2. Registruokis šiais Atrankos centro telefonais: (8 5) 212 7092; (8 5) 210 3593; (8 5) 210 3589

REGISTRACIJA VYKSTA ➔ nuo 2014-10-13 iki 2015-06-08 darbo dienomis nuo 8 iki 17 val. (penktadieniais – iki 15.45 val.)

REGISTRUOJANTIS

REIKIA NURODYTI SAVO:

- ➔ vardą, pavardę;
- ➔ asmens kodą;
- ➔ adresą;
- ➔ telefono numerį.

3. Paskirtu laiku turi atvykti į Karo akademiją laikyti profesinio tinkamumo testo. (Adresas: Šilo g. 5A, Vilnius. Nuo autobusų stoties ir geležinkelio stoties važiuoti Antakalnio kryptimi troleibusu nr. 2 arba mikroautobusu nr. 6 iki „Šilo“ stotelės.)

Ką reikia turėti vykstant laikyti profesinio tinkamumo testo?

TESTAVIMAS VYKSTA ➔ nuo 2014-11-10 iki 2015-07-09

1. Interneto svetainėje www.lka.lt perskaityk, kas rašoma apie profesinio tinkamumo testą.
2. Reikia atsivežti:
 - ➔ pasą arba asmens tapatybės kortelę;
 - ➔ sveikatos pažymą (forma F 027-1/a arba F-027/a);
 - ➔ besimokantiems bendrojo lavinimo mokyklose – mokymo įstaigos išduotą pažymą apie praėjusių metų metinius pažymius, o įgijusiems vidurinį išsilavinimą – brandos atestato su priedais kopiją;
 - ➔ mokymo įstaigos (darbovietės – jei dirbi, dalinio – jei tarnauji kariuomenėje) išduotą charakteristiką;
 - ➔ 30 litų (už maistą);
 - ➔ sporto aprangą;
 - ➔ rašiklį, paprastą pieštuką ir trintuką;
 - ➔ pagrindines asmens higienos priemones.

Ką darysi testavimo metu?

- ➔ Atliksi įvairias individualias ir grupines užduotis (dalis jų – praktinės), spręsi problemas, dalyvausi pokalbiuose, laikysi fizinio parengtumo normatyvus.
- ➔ Užduočių turinys neskelbiamas ir specialaus pasirengimo nereikalauja. Toliau pateikiame tik fizinio parengtumo normatyvus, nes jų reikalavimus reikia žinoti iš anksto.

Ką reikia žinoti apie fizinio parengtumo testą?

Jį sudaro 3 dalys:

- ➔ atsispaudimai; ➔ susilenkimai; ➔ 3000 m bėgimas.

NORMATYVAI

Eil. nr.	Pratimo pavadinimas		Taškai									
			100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
1.	Atsispaudimai (kartai per 2 min.)	Vaikinai Merginos	71 42	64 36	57 31	49 25	42 19	35 13	28 8	20 2	13	6
2.	Susilenkimai (kartai per 2 min.)	Vaikinai Merginos	78 78	72 72	66 66	59 59	53 53	47 47	41 41	34 34	28 28	22 22
3.	3000 m bėgimas (laikas, min.)	Vaikinai Merginos	12.06 14.42	12.48 15.30	13.33 16.21	14.18 17.12	15.00 18.00	15.42 18.48	16.27 19.39	17.12 20.30	17.54 21.18	18.36 22.06

- ➔ Netaisyklingai atlikti pratimai neįskaitomi. Apie tai įspėjama pratimo atlikimo metu.
- ➔ Fizinio parengtumo testas vertinamas teigiamai, jei kiekvienas pratimas įvertinamas ne mažiau kaip 60 taškų.

Testavimas vyks 2 dienas. Dalyviai bus apgyvendinti ir maitinami Akademijoje.

Jeigu neatvyksi laiku arba neatsiveši nurodytų dokumentų, neturėsi teisės laikyti profesinio tinkamumo testo.

DĖMESIO!

→ www.lka.lt → stojantiesiems → priėmimo tvarka → Atrankos centras → profesinio tinkamumo testas – pasitikslink, kaip taisyklingai atlikti pratimus, nes dažnam jaunuoliui (-ei) tenka jų neįskaityti (ypač atsispaudimų).

ALBUMAS

Jonas Juodišius su žmona Leokadija, 1937 m. vasario 16 d.

VDKM nuotrauka

BAZINIO KARIO KURSO PRATYBOS, 2014 M. RUGPJŪTIS
Kęstučio Dijoko nuotrauka